

Kiuruvesi

Tilinpäätös ja
toimintakertomus 2024

Sisällys

	KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2024	4
	PERUSTIETOJA KAUPUNGISTA	6
1.	TOIMINTAKERTOMUS.....	10
1.1	Toimintakertomusta koskevat säännökset	10
1.2	Olennot tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	11
1.2.1	Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	11
1.2.2	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	12
1.2.3	Olennot muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	17
1.2.4	Kaupungin henkilöstö	19
1.2.5	Ympäristöasiat	21
1.2.6	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	22
1.2.7	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	26
1.3	Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	36
1.4	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	41
1.4.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	41
1.4.2	Toiminnan rahoitus	49
1.5	Rahoitusasema ja sen muutokset.....	52
1.6	Kokonaistulot ja – menot (1000 euroa).....	56
1.7	Kuntakonsernin toiminta ja talous	56
1.7.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	56
1.7.2	Konsernin toiminnan ohjaus.....	62
1.7.3	Olennot konsernia koskevat tapahtumat.....	63
1.7.4	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	63
1.7.5	Selonteko konserninvalvonnan järjestämisestä	63
1.7.6	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	67
1.8	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	72
1.8.1	Asiaa koskeva sääntely	72
1.8.2	Tilikauden tuloksen käsittely	72
1.8.3	Talouden tasapainottamistoimenpiteet	72
2.	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	74
2.1	Seurantaa koskeva sääntely	74
2.2	Tavoitteiden toteutuminen	74
2.3	Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	117
2.3.1	Käyttötalouden toteutuminen	117
2.3.2	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	120
2.3.3	Investointiosan toteutuminen.....	121
2.3.4	Rahoitusosan toteutuminen	128
3.	ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET	131
3.1	Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset.....	131
3.1.1	Vesi- ja viemärlaitos / taseyksikkö.....	131
3.1.2	Hulevedet / laskennallisesti eriytetty taseyksikkö	135
3.1.3	Ulkopuolisille vuokrattujen tilojen eriyttäminen	137
4.	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	138
4.1	Kaupungin tilinpäätöksen liitetiedot	138
5.	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	158
5.1	Kaupungin tilinpäätöslaskelmat	158

5.2	Konsernin tilinpäätöslaskelmat	162
5.3	Vesi- ja viemärlaitoksen kirjanpidollisen taseyksikön tilinpäätöslaskelmat	166
5.4	Laskennallisesti eriytetyn huleveden tilinpäätöslaskelmat	170
5.5	Kilpailulain 30 d § mukaisesti eriytetyn vuokrattujen tilojen tuloslaskelma	172
6.	TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	173
7.	TILINTARKASTUSMERKINTÄ.....	174
8.	LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA SÄILYTYSTAPOINEEN	175
9.	TILILUETTELO.....	178

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2024

Vuosi 2024 on ollut Kiuruvedelle monella tapaa merkittävä ja työntäyteinen. Kaupunkimme talous on kehittynyt myönteisesti ja vuoden tilinpäätös osoittaa 846 659 euron ylijäämää, mikä on ennakoitua parempi. Tämän taustalla on muun muassa odotettua vahvempi verotulojen kertymä.

Kulunut vuosi on tarjonnut sekä haasteita että mahdollisuuksia. Syksyllä 2024 kävimme monen muun kunnan ja kaupungin tapaan yhteistoimintaneuvottelut, jolla on pyritty ennakoimaan tulevaa. Taloushaasteisiin kannattaa varautua ennakoivalla talousstrategialla. Työ tulee jatkumaan myös tulevalla valtuustokaudella.

Työllisyysalueiden valmistelu on ollut yksi merkittävimmistä hankkeista toimintavuoden aikana, sillä vuoden 2025 alusta työllisyyspalvelut siirtyivät kuntien vastuulle. Ylä-Savon alue sai poikkeusluvan ja olemme rakentaneet yhteistyössä naapurikuntien kanssa työllisyysaluetta. Vaikka aikataulu oli tiukka, valmistelu eteni hyvin.

Samalla Ylä-Savo yhteistyötä on tiivistettävä myös muissa palveluissa, ja selvityksiä on käynnissä uuden valtuuston linjattavaksi. Yhteistyötä selvitetään mm. rakennusvalvonnan, kansalaisopistotoiminnan ja talous- ja palkkahallinnon osalta.

Kaupunkistrategiaa päivitettiin alkuvuoden aikana, ja kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden strategian kesäkuussa 2024. Monia strategiassa asetettuja tavoitteita on edistetty tehokkaasti, ja uusi valtuusto pääsee vuonna 2025 tarkastelemaan strategiaa edelleen.

Järkivihreän talouden edistäminen on ollut keskeinen painopistealue strategiassa, ja kaupungissa on käynnissä useita uusiutuvan energian hankkeita. Pisimmällä on biokaasulaitoshanke. Suomen Lantakaasu teki vuoden lopussa investointipäätöksen, jonka myötä Kiuruvedelle toteutuu historian suurin teollinen investointi. Hanke on maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävä.

Lisäksi Kiuruvesi on ollut aktiivinen ylimaakunnallisen yhteistyön kehittämisessä. Pihtiputaan ja Pyhäjärven kanssa on selvitetty mahdollisuutta luoda vetytalouden keskittymä, ja vihreän siirtymän esiselvityshanke päättyi syksyllä. Tulokset osoittavat, että alueella voisi olla keskeinen rooli Suomen vetytaloudessa. Tässä keskustelussa on tärkeää painottaa myös uusiutuvan energian jalostusarvoa paikallisesti eikä vain kiinteistöverotuloja.

Kaupungin elinvoimaa ja yrittäjyyttä kuvaa myös se, että Kiuruvesi nousi merkittävästi valtakunnallisessa Yrittäjäbarometrissa. Kaksi vuotta sitten olimme Savon keskitasoa, mutta vuonna 2024 sijoituimme valtakunnallisesti sijalle 11. Maakunnallisessa yrittäjäjuhlassa saimme jälleen kunniamaininnan, mikä kertoo yrittäjyyden merkityksestä alueemme kehitykselle.

Vuoden 2024 kesä oli Kiuruvedellä todellinen superkesä. Heinäkuussa Kiuruvedellä järjestettiin useita suuria tapahtumia, kuten Pohjoismaiset karavaanipäivät, SF-Caravan ry:n 60-vuotisjuhla, valtakunnallinen kuorotapahtuma ja Iskelmäviikko, joka saavutti jälleen uuden yleisöennätyksen.

Matkailun kehittämiseen panostettiin aktiivisesti, ja tammikuussa osallistuimme Matkamessuille yhdessä useiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Pohjoismaiset karavaanipäivät osoittivat, että karavaanimatkailussa on valtava potentiaali koko Ylä-Savolle ja Suomelle, myös kansainvälisesti.

Vuotta 2024 on varjostanut aiempien vuosien tapaan taajamakoulujen sisäilmaongelmat. Kouluissa on tehty monia turvaavia toimenpiteitä, joista esimerkkinä mainittakoon Nivan koulun ylipaineistus syksyllä 2024. Turvaavien toimenpiteiden rinnalla on valmisteltu taajamakouluratkaisua pitkällä aikavälillä.

Haluan lopuksi lausua lämpimät kiitokset koko Kiuruveden kaupunkiyhteisölle: päättäjille, kaupungin työntekijöille, asukkaille ja yhteistyökumppaneille. Kiitos kuuluu teille kaikille, jotka olette olleet mukana rakentamassa elinvoimaista Kiuruvettä.

Kiuruvedellä 11.2.2025

Juha-Pekka Rusanen

Kiuruveden kaupunginjohtaja

PERUSTIETOJA KAUPUNGISTA

Yleistä

Kiuruveden kunta on perustettu vuonna 1873. Kiuruvesi muuttui kaupungiksi vuoden 1993 alussa. Kaupungin kokonaispinta-ala on 1 423 km², josta vesistöjen osuus on 6,7 %. Kaupungin halki kulkee valtatie 27, jota myöten on sekä 4- että 5-tielle matkaa noin 30 km. Kiuruveden halki kulkee Iisalmi-Ylivieska rautatie. Lähin reittiliikennekenttä on Kuopion lentoasema Rissala. Kiuruvesi kuuluu Ylä-Savon seutukuntaan.

VÄESTÖ JA TYÖVOIMA

Väestörakenne, -kehitys ja muuttoliike

Vuoden 2024 alussa Kiuruvedellä oli asukkaita 7 475 ja Pohjois-Savon liiton ennakkotiedon mukaan vuoden lopussa 7 356, joten väestö väheni vuoden aikana 119 hengellä. Ennakkotietojen mukaan elävänä syntyneitä oli 40 (v. 2023, 52) ja kuolleita 140 (v. 2023, 141) eli luonnollinen väestönlisäys oli -100 henkilöä (v. 2023, -96). Nettomaahanmuutto oli 18 henkilöä. Maan sisäinen nettomuutto oli -36 henkilöä (v. 2023, -74). Asukkaita oli 5,6 henkilöä / maa-km² ja taajamassa väestöstä asui hieman yli puolet.

Ylä-Savon kuntien väestömuutosten ennakkotiedot tammi-joulukuussa

Kunta	Elävänä syntyneet	Kuolleet	Luonnollinen väestönlisäys	Kuntien välinen netto-muutto	Netto-maahanmuutto	Kokonaismuutos tammi-jouluk. 2024	Muutos tammi-jouluk. 2023	Ennakkoväkiluku 31.12.2024
Iisalmi	117	266	-149	-116	111	-156	-164	20 462
Kiuruvesi	40	140	-100	-36	18	-119	-89	7 356
Keitele	8	35	-27	-22	5	-45	-27	1 990
Lapinlahti	61	121	-60	-71	23	-111	-115	8 864
Pielavesi	15	98	-83	-13	3	-92	-67	3 981
Sonkajärvi	13	78	-65	-27	18	-68	-51	3 569
Vieremä	20	41	-21	-16	5	-31	-23	3 356
YHTEENSÄ	274	779	-505	-301	183	-622	-536	49 578

2024 (Lähde: Tilastokeskus)

Väestön ikärakenne vuoden 2024 lopussa Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan:

	0-14 v.		15-64 v.		65 v.-		Yhteensä
Kiuruvesi	1 021	13,9 %	3 829	52,1 %	2 506	34,1 %	7 356
Ylä-Savo	6 521	13,2 %	26 832	54,1 %	16 225	32,7 %	49 578
Pohjois-Savo	33 649	13,5 %	146 894	59,0 %	68 280	27,4 %	248 823
Koko Maa	820 416	14,6 %	3 487 746	61,9 %	1 329 052	23,6 %	5 637 214

Työvoima, työllisyys, työpaikkarakenne ja pendelöinti

Työvoimaa Kiuruvedellä oli vuoden 2024 lopussa yhteensä 3 146 henkeä. Työttömiä oli 12,0 % työvoimasta eli yhteensä 379 henkeä ja heistä alle 25-

vuotiaita 43. Pitkäaikaistyöttömiä eli yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita 116. Vuoden 2024 lopussa Kiuruvedellä oli 13 avointa työpaikkaa.

Työvoiman, työttömien ja avointen työpaikkojen määrän kehitys Kiuruvedellä vuosina 2020–2024. (Lähde: Pohjois-Savon ELY-keskuksen työllisyyskatsaukset 2020–2024)

Tilanne 31.12.	Työvoiman määrä	Työttömien määrä	Työttömien osuus % työvoimasta	Alle 25-vuotiaita työttömiä	Pitkäaikais-työttömiä	Avointen työpaikkojen määrä
2020	3 360	553	16,5	69	152	32
2021	3 342	366	11,0	30	137	38
2022	3 277	373	11,4	31	122	33
2023	3 173	382	12,0	44	93	16
2024	3 146	379	12,0	43	116	13

Nettopendelöinti oli vuoden 2023 lopussa 478 henkilöä. Pendelöinnillä (sukkuloinnilla) tarkoitetaan työssäkäyntiä oman asuinalueen ulkopuolella ja nettopendelöinnillä tarkoitetaan alueen ulkopuolella työssäkäyvien ja alueelle muualta töihin tulevien henkilöiden välistä erotusta. Negatiivinen nettopendelöintiluku kertoo, että alueen ulkopuolella työssä käyvien työllisten määrä on suurempi kuin alueelle työhön tulevien työllisten määrä.

Työssäkäyntiliikenne suuntautuu pääasiassa lähialueelle Iisalmeen ja Vieremälle.

Nettopendelöinnin kehitys vuosina 2015–2023 (Lähde: Tilastokeskus):

Työssäkäynti	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kiuruvedelle	403	368	413	446	425	389	368	380	369
Kiuruvedeltä	722	784	840	894	913	797	867	878	847
Netto-pendelöinti	-319	-416	-427	-448	-488	-408	-499	-498	372

Vuonna 2024 Kiuruvedellä aloitti toimintansa noin 30 yritystä ja toimintansa lopettaneita oli saman verran. Vuoden lopussa Kiuruveden yrityskanta eli toimivien yritysten lukumäärä oli noin 600.

Tuoreimman saatavissa olevien, vuoden 2023 lopun tietojen mukaan Kiuruveden työpaikkaomavaraisuus oli 82,4 % ja työpaikkoja oli yhteensä 2 231. Alueen työpaikoista vuonna 2023 oli: Palveluissa 59 %, alkutuotannossa 24 % ja jalostuksessa (sisältäen muun muassa teollisuuden ja rakentamisen) 15 %.

Väestöllinen (demografinen) huoltosuhde

Väestöllinen huoltosuhde osoittaa, kuinka paljon lapsia ja vanhuksia on 100 työikäistä kohti (alle 15-vuotiaiden ja 65+ vuotta täyttäneiden määrän suhde 15–64-vuotiaiden määrään). Kiuruveden kaupungin väestöllinen huoltosuhde oli

2000-luvun alussa 64,2. Vuonna 2024 osalta väestöllisen huoltosuhteen ennuste on 92,8 (vrt. Ylä-Savo 84,8, Pohjois-Savo 69,4 ja koko maa 61,6).

Väestöllisen huoltosuhteen kehitys 2000-luvulla (Lähde: Tilastokeskus):

Tilanne 31.12.	Kiuruvesi	Ylä-Savo	Pohjois-Savo	Koko maa
2000	64,2	57,5	52,5	49,4
2005	65,9	58	52,9	49,8
2010	64,3	59,5	54,2	51,6
2015	72,6	68,3	60,9	58,2
2020	83,8	79,2	67,4	61,9
2021	86,3	81	68,3	62,4
2022	88,5	82,7	68,8	62,3
2023	91	83,8	69,1	61,9
2024 (ennuste)	92,8	84,8	69,4	61,6

Taloudellinen huoltosuhde

Taloudellinen huoltosuhde kuvaa työvoiman ulkopuolella olevien ja työttömien määrää yhtä työllistä kohti. Kun työllisten osuus väestöstä pienenee, taloudellinen huoltosuhde heikkenee. Siihen vaikuttavat alueen työllisyystilanne sekä syntyvyys, väestön ikääntyminen ja muuttoliike. Korkeaa työllisyyttä

tarvitaan pitämään yllä hyvinvointipalveluja ja muita julkisia menoja erityisesti, kun väestö ikääntyy ja yhä useampi on poistunut työelämästä.

Koronapandemian seurauksena heikentynyt työllisyys nosti taloudellista huoltosuhdetta hetkellisesti vuonna 2020.

Tulevaisuudessa huoltosuhdetta uhkaa nostaa vanhusikäluokan kasvu ja työikäisen väestön väheneminen. Toisaalta vanhusikäluokan kasvun vaikutusta taloudelliseen huoltosuhteeseen tasoittaa hetkellisesti syntyvyyden lasku ja lasten määrän väheneminen. Väestö ikärakenteen muuttuessa taloudellisen huoltosuhteen ylläpito edellyttää työllisyysasteen nousua.

Kiuruvedellä huoltosuhde on korkeampi kuin Ylä-Savossa ja Pohjois-Savossa keskimäärin.

Taloudellisen huoltosuhteen kehitys 2000-luvulla (Lähde: Tilastokeskus)

Tilanne 31.12.	Kiuruvesi	Ylä-Savo	Pohjois- Savo	Koko maa
2000	204	183	166	132
2005	188	170	157	132
2010	186	166	152	131
2015	191	176	160	143
2016	184	171	157	142
2017	175	166	153	137
2018	179	166	149	132
2019	172	163	149	133
2020	187	175	156	142
2021	176	165	147	133
2022	173	164	144	130
2022	176	...	147	132

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Toimintakertomusta koskevat säännökset

Toimintakertomuksen antamisesta vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja (KuntaL 113 §).

Toimintakertomuksessa annetaan tiedot kunnan toiminnan kehittymistä ja tuloksellisuutta, taloudellista tilannetta sekä merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöistä koskevista tärkeistä seikoista (KPL 3:1a §). Kunnan toimintakertomuksen erityisenä tehtävänä on selvittää valtuuston talousarviossa hyväksymien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa (KuntaL 115 §).

Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kunnan tai kuntakonsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja niiden perusteella tehdyistä keskeisistä johtopäätöksistä.

Kunnanhallituksen on lisäksi toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (KuntaL 115 §).

Kirjanpitolain 3 a luvun mukaan toimintakertomuksessa annetaan lisäksi tiedot siitä, miten kirjanpitovelvollinen huolehtii ympäristöasioista, sosiaalisista asioista ja henkilöstöasioista, ihmisoikeuksien kunnioittamisesta sekä korruption ja lahjonnan torjunnasta. Toimintakertomuksessa kuvataan millaisia toimenperiaatteita kunta noudattaa huolehtiessaan edellä luetelluista asioista, toimintaperiaatteiden noudattamisen tulokset sekä kuvaus riskeistä, joiden toteutuminen todennäköisesti haittaa sen toimintaa sekä selostus siitä, miten kirjanpitovelvollinen hallitsee näitä riskejä. Tiedot on annettava siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi (KPL 3a:2 §).

Kunnan tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain sekä sovelletaan kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä (KuntaL 112 §). Kuntalaki on kirjanpitolakiin nähden erityislain asemassa. Siltä osin kuin mainittujen lakien säännökset poikkeavat toisistaan noudatetaan kuntalakia (KPL 8:5 §). Kirjanpitolain säännösten soveltamisesta antaa ohjeet kirjanpitolautakunnan kuntajaosto (KuntaL 112 §). Myös konsernitilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan soveltuvin osin kirjanpitolakia (KuntaL 114 §). Kunnan tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista on lisäksi annettu erillinen asetus (525/2020).

1.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.2.1 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kiuruveden kaupunginvaltuuston jäsenmäärä on 29 ja kaupunginhallituksen 10, vuoden 2024 lopussa.

Puolue	Kaupunginvaltuusto	Kaupunginhallitus
KESK	11	4
VAS	5	2
KOK	3	1
PS	4	1
KD	1	1
LIIK	4	1
Kiuruveden puoluesitoutumattomat	1	0
Yhteensä	29	10

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat ja jäsenet vuoden 2024 lopussa

Puheenjohtaja Siponen Markku, KESK

1. varapuheenjohtaja Rauno Pikkarainen, VAS

2. varapuheenjohtaja Mika Lohva, PS

3. varapuheenjohtaja Janne Peltola, KOK

Ahponen Pentti	VAS
Grönfors Maritta	KD
Huttunen Kauko	PS
Huuskonen Marko	LIIK
Juntunen Risto	KESK
Kastari Tuija	KOK
Kattainen Teemu	KESK
Kilvensalmi Ahti	KOK
Kokkonen Mira	KESK
Kyllönen Eero	KESK
Kärkkäinen Ari	LIIK
Lappalainen Matti	LIIK
Lohva Mika	PS
Lonkila Miikka	LIIK
Nieminen Juha	KESK
Peltola Janne	KOK
Pentikäinen Arja	KESK
Piippo Seppo	VAS
Piippo Sirpa	VAS
Pikkarainen Rauno	VAS
Pöksyläinen Leena	Kiuruveden puoluesitoutumattomat

Remes Mikko	KESK
Siponen Markku	KESK
Tapaninen Juha	PS
Tenhunen Kirsi	VAS
Tikka Tommi	KESK
Tikkanen Arto	PS
Tikkanen Emmi	KESK
Toivanen Sisko	KESK

Kaupunginhallituksen puheenjohtajat ja jäsenet vuoden 2024 lopussa.

Puheenjohtaja Tommi Tikka, KESK

I varapuheenjohtaja Matti Lappalainen, LIIK

Grönfors Maritta	KD
Kattainen Teemu	KESK
Kilvensalmi Ahti	KOK
Kokkonen Mira	KESK
Lappalainen Matti	LIIK
Piippo Seppo	VAS
Rintakuusi Erkki	PS
Tenhunen Kirsi	VAS
Tikkanen Emmi	KESK
Tikka Tommi	KESK

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimi kaupunginjohtaja Juha-Pekka Rusanen.

Kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston sihteerinä toimi

- 1.1.2024 - 31.7.2024 hallinto- ja talousjohtaja Juho Jukkola,
- 1.8.2024 - 19.8.2024 kaupunginjohtaja Juha-Pekka Rusanen,
- 20.8.2024 -10.11.2024 va. hallinto- ja talousjohtaja Terttu Ruotsalainen
- 11.11.2024 - 31.12.2024 yleisten palveluiden palvelupäällikkö Helena Laitinen.

Tilivelvolliset

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat hallituksen, lautakuntien sekä niiden jaostojen jäsenet sekä tehtäväalueiden viranhaltijat.

1.2.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kuntatalous vuonna 2024, Kuntaliitto 4.2.2025

Kuntatalouden tila heikkeni vuonna 2024, mutta vähemmän kuin pelättiin. Näyttääkin siltä, että kunnat ovat onnistuneet sopeutustoimissaan. Tiedot käyvät ilmi kuntatalouden tilaa arvioivasta Kuntaliiton tilinpäätösanalyysistä vuodelta 2024.

Kuntien tilinpäätökset olivat vahvempia kuin mitä vuosi sitten talousarvioiden perusteella ennakoitiin. Menokasvu oli vuonna 2024 odotettua maltillisempaa.

Toimintakate eli kunnan nettotoimintakulut kasvoivat 1,8 prosenttia ja peräti 130 kunnassa ne pienentyivät vuoteen 2023 verrattuna.

Kuntatalouden rahavirta jäi positiivisesta tuloksesta huolimatta alijäämäiseksi: toiminnan ja investointien rahaviralla mitattuna kuntatalous oli -470 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Kuntien investoinnit pysyivät korkealla tasolla ollen 4,8 miljardia euroa vuonna 2024. Rahavirta oli negatiivinen, koska käyttötulot eivät riittäneet kaikkien investointien rahoittamiseen. Kunnat velkaantuivat lisää 720 miljoonalla eurolla. Lainakanta kääntyi välivuosien jälkeen kasvuun.

Kuntaliiton arvioiden mukaan talouden tilan heikkenemistä selittää verotulojen aleneminen 500 miljoonalla eurolla muun muassa sote-uudistukseen liittyneiden verohäntien poistumisen takia. Kuntien tuloihin ja menoihin välittyivät myös heikko suhdannekehitys, valtionosuuksien pieneneminen 250 miljoonalla eurolla sekä kasvaneet korkokustannukset.

Kuluja laski myös kuntien työttömyysvakuutusmaksujen aleneminen. Lisäksi kuntien menot työttömyysturvan rahoittamiseen pienenivät vielä, vaikka pitkäaikaistyöttömyys nousi vuoden lopussa jo kovaa vauhtia.

Kertaluonteiset myynnit paransivat tilikauden tulosta selvästi.

Kuntien yhteenlaskettu tulos oli 1 100 miljoonaa euroa vuonna 2024. Tulos oli positiivinen 203 kunnassa ja negatiivinen 80 kunnassa. Energiayhtiöiden osuuksien myynti Mikkeliissä, vesilaitoksen yhtiöittäminen Tampereella sekä Helsingin ja Espoon positiiviset tulokset kattoivat koko maan tuloksesta yli 70 prosenttia. Ilman näitä kaupunkeja kuntien tulos jäisi 300 miljoonaan euroon.

Heikoimman tuloksen kuntajoukkoon sijoittuu useita isoja ja keskisuuria kaupunkeja. Euromääräisesti heikoimmat tulokset tehtiin Vantaalla, Haminassa ja Lahdessa. Asukaskohtaisissa tarkasteluissa heikoimpaan ääripäähän nousee sen sijaan pienempiä kuntia.

Mittavat investointipaineet sekä kustannuskehityksen hallinta haastavat tulevinakin vuosina kuntatalouden näkymiä. Rakenteellisesta alijäämästä on vaikea päästä eroon.

Kuntien talous on entistä riippuvaisempi myös yleisestä talous-, työllisyys- ja verotulokehityksestä. Myös kuntakonsernien talouden merkitys.

Kuntien korkokulut kasvoivat 23 % ja korkotuotot kasvoivat 10 % edellisvuodesta. Kuntien lainakannan korkokustannus kehittyi markkinakorkojen nousua maltillisemmin. Korkokulut nousivat 470 miljoonaan ja korkotuotot 300 miljoonaan euroon. Kuntien korkokulujen kasvua suojasivat kiinteäkorkoiset lainat sekä rahoitusmarkkinainstrumentit.

Vuonna 2024 kuntien ja kuntayhtymien toimintakate kasvoi 1,8 % (+250 miljoonaa €). Toimintakulut kasvoivat 1,6 prosenttia vuonna 2024 (+300 miljoonaa euroa).

Kuntapalveluiden laskennallinen palvelutarve pienenee (-0,6 %-yksikköä) nuorten ikäluokkien pienentyessä.

Kuntien vuoden 2024 sopimuskorotukset olivat +3 % (noin + 280 milj. euroa).

Kuntien työttömyysvakuutus-, sairausvakuutus- ja tasausmaksu kevenivät yhteensä noin -0,8 %-yksikköä (-70 milj. euroa).

Työttömyys lisääntyi, mutta kuntien työmarkkinatuen kustannukset: -1,9 prosenttia (-9 milj. euroa).

Perustoimeentulotuen kustannukset kasvoivat: +5,2 % (17,7 milj. euroa).

Petteri Orpon hallitus teki merkittäviä tehtävien laajennuksia mm. esi- ja perusopetuksessa.

Toimintatuotot kasvoivat 1,2 % (vajaat 100 miljoonaa euroa). Kunnat saavat laajeneviin tehtäviin valtionavustuksia erityisesti OKM:n ja TEM:n hallinnonaloilla. Yhteensä valtion vuodelle 2024 budjetoimat valtionavustukset olivat noin 555 miljoonaa euroa. Valtionavustusmäärärahoja sekä leikattiin että lisättiin eri palveluissa.

Vuonna 2024 verotulot olivat yhteensä -3,4 % (- 500 miljoonaa euroa).

Kunnallisverotulot laskivat 3,3 % (noin -350 miljoonaa euroa).

Työllisyys pieneni noin 30 000 hengellä. Palkkasumma: + 1,9 % vuodesta 2023.

Veroperustemuutokset, netto noin -26 milj. euroa. Arvio sisältää mm. ansiotuloverotuksen inflaatiotarkistuksen. Sosiaaliturvaetuuksien (pl. eläkkeet) tehdyt leikkaukset vähensivät kuntien verotuloja. Työttömyysturvamaksun alennus vaikutti verotuloihin: +85 milj. euroa. Sote-uudistus vaikutti vielä verokertymiin, mm. vertailuvuosi 2023 oli verohäntien vuoksi poikkeuksellisen korkea. Kunnallisveroa nosti 88 kuntaa ja laski 42 kuntaa. Nettovaikutus oli +90 miljoonaa euroa.

Kuntien yhteisöverotulot laskivat 14 % (noin -300 milj. €). Bruttokansantuotteen volyymin arvioidaan pienentyneen 0,5 prosenttia vuonna 2024. Kuntien osuus yhteisöverosta: 23,69 %. Tässä ei ole tapahtunut isoja muutoksia.

Kiinteistöverot kasvoivat 6,7 % (noin 150 milj. €). Kiinteistöveroprosenttien muutosten vaikutus verotuloon: +120 milj. euroa, josta maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus oli 108 milj. euroa. Rakennuskustannusindeksi oli 0,0 %.

Valtionosuudet laskivat 6,6 % vuonna 2024 (noin -200 miljoonaa euroa). Kunnat saivat vuonna 2024 valtionosuuksia yhteensä vajaat 3,4 miljardia euroa. Sote-siirtolaskelmien tarkentumien: -500 miljoonan euron pysyvä vähennys, jota vuonna 2024 kompensoitiin 192 miljoonan euron määräaikaisella valtionosuuden lisäyksellä. Tämä erä peritään kunnilta takaisin vuosina 2025–2027.

Valtionosuuksiin tehdään vuosittain monia muitakin vähennyksiä, mm. kuntien rahoitusosuus perustoimeentulotuesta: -331 milj. euroa.

Peruspalvelujen valtionosuuden indeksitarkistus +53 milj. euroa (+2,2 %), mitä pienensi kuitenkin yhden prosenttiyksikön indeksijarru -24 milj. euroa.

Kunnille korvattavat laajenevat tehtävät: + 9 miljoonaa euroa (mm. sitouttava kouluyhteistyö, B1-kielen opetuksen lisääminen yhdellä viikotunnilla). Vuonna 2024 ei ole tehty valtion ja kuntien välistä kustannustenjaon tarkistusta.

Kuntatalous Pohjois-Savo

Seuraavassa taulukossa vertaillaan kuntien ja kuntakonsernien lainakantaa ja kertynyttä yli-/alijäämää euroa/asukas vuoden 2023 tilinpäätöksen mukaan.

Alue/kunta	Lainakanta		Kertynyt ylijäämä + / alijäämä -	
	Kunta	Kuntakonserni	Kunta	Kuntakonserni
	€/asukas	€/asukas	€/asukas	€/asukas
Koko maa	3368	6966	2974	3542
Pohjois-Savo	3909	6407	1208	1325
Kiuruvesi	3140	4143	307	1351
Iisalmi	4217	5214	1278	2850
Sonkajärvi	1508	2797	2733	3522
Veremä	1616	5748	3616	6616

Lähde Valtiokonttori 13.9.2024

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Pohjois-Savon väkiluku kasvoi 633 asukkaalla vuonna 2024. Vuonna 2023 kasvua oli 501 asukkaan verran ja vuonna 2022 väkiluku laski 674 asukkaalla. Vuosina 2018–2021 väkiluku laski keskimäärin hieman yli 800 hengen vuosivauhtia. Viime vuosien kasvua selittää erityisesti maahanmuuton voimakas kasvu. Pohjois-Savon kunnista väkiluku kasvoi ainoastaan Kuopiossa ja Rautalammillä, kaikissa muissa kunnissa väestö väheni.

Pohjois-Savossa syntyvyysluvut ovat alhaisia ja kuolleisuusluvut korkeita. Vuonna 2024 luonnollinen väestönlisäys oli -1 287 henkeä. Vuotta aiemmin luku oli -1 501 henkeä. Luonnollinen väestönlisäys oli negatiivista kaikissa Pohjois-Savon kunnissa. Syntyneiden määrä, 1 713 henkeä, jäi tilastohistorian 1990–2024 toiseksi alhaisimmaksi lukemaksi. Alhaisinta syntyvyys oli vuonna 2023, jolloin syntyneitä oli 1 683 henkeä. Kuolleiden määrä laski parin edellisvuoden tapaan ja kuolleita oli 3 000 henkeä.

Ennakkotietojen mukaan Pohjois-Savon muuttotappio muualle Suomeen oli 65 henkeä vuonna 2024, kun vuotta aiemmin muuttotappio oli 16 henkeä. Vuonna 2022 muuttovoittoa oli 21 henkeä. Kuntien välinen nettomuutto oli Kuopion ohella positiivista Leppävirralla, Rautalammillä, Rautavaaralla, Tuusniemellä ja Vesannolla, kaikissa muissa kunnissa se oli negatiivista.

Maahanmuuton kasvu on parin viime vuoden aikana ollut Pohjois-Savossa voimakasta. Vuonna 2024 nettomaahanmuutto oli ennakkotietojen mukaan 1 999 henkeä. Vuonna 2023 nettomaahanmuutto oli 2 024 henkeä ja vuonna 2022 muuttovoittoa kertyi 892 henkeä. Vuonna 2021 nettomaahanmuutto oli 581 henkeä ja vuonna 2020 515 henkeä.

Väestömuutokset seuduittain

Kuopion seutukunnan väkiluku kasvoi 1 625 asukkaalla (vuosi sitten 1 485). Kuopion kaupungin väkiluku kasvoi 1 647 asukkaalla, kun vuonna 2023 kasvua oli 1 427 asukasta. Vuonna 2024 väkilukua nosti muualta Suomesta saatu 386 hengen muuttovoitto (vuosi sitten 751) sekä ulkomailta saatu 1 340 hengen muuttovoitto (vuosi sitten 986). Syntyneitä Kuopiossa oli ennakkotietojen mukaan 1 046 ja kuolleita 1 125. Siilinjärvellä väkiluku laski 22 hengellä, kun vuonna 2023 väestö kasvoi 58 hengellä. Siilinjärven väkiluvun käänsi laskuun edellisestä vuodesta pienentyneet nettomaahanmuutto ja kuntien välinen nettomuutto.

Ylä-Savon väkiluku laski 622 hengellä, mikä on 57 henkeä enemmän kuin vuosi sitten. Ennakkotietojen mukaan kaikissa Ylä-Savon kunnissa kokonaismuutos oli negatiivinen. Väestötappion syinä ovat korkeasta ikärakenteesta johtuva kuolleisuus ja alhainen syntyvyys. Luonnollinen väestökasvu oli – 505 henkeä. Kuntien välinen muuttotappio pieneni edelliseen vuoteen verrattuna 63 hengellä. Myös nettomaahanmuutto pieneni 138 hengellä, mutta on edelleen vahvaa.

Sisä-Savossa väestö väheni 135 asukkaalla (vuosi sitten -114). Rautalammillä väkiluku kasvoi viidellä hengellä, mutta kaikissa muissa seudun kunnissa väestö väheni. Kuntien välinen nettomuutto oli positiivista Rautalammillä (17 henkeä) ja Vesannolla (2 henkeä). Kaikissa muissa kunnissa kuntien välinen nettomuutto oli tappiollista. Yhteensä Sisä-Savon kuntien välinen muuttotappio jäi kahdeksaan henkeen, kun vuonna 2023 muuttotappiota kertyi 71 henkeä. Nettomaahanmuutto pieneni Sisä-Savossa ja oli 64 henkeä. Vuoden 2023 luku oli 151 henkeä.

Koillis-Savon seutukunnan väkiluku laski 53 hengellä, mikä on 142 henkeä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Huomionarvoista on kuntien välinen muuttovoitto Rautavaaralla (10 henkeä) ja Tuusniemellä (26 henkeä).

Varkauden seudun väkiluku laski 182 hengellä (vuosi sitten 110 hengellä). Väkiluku laski seutukunnan kaikissa kunnissa. Leppävirta sai kuitenkin kuntien

välistä muuttovoittoa 22 hengen verran. Varkauden kaupungin väkiluku laski 71 hengellä (vuosi sitten 32 hengellä).

Koko maan väkiluku kasvoi vuonna 2024 ennakkotietojen mukaan 33 363 asukkaalla (vuoden 2023 luku 39 881 asukasta). Maakunnista väkiluku kasvoi Uudellamaalla, Pirkanmaalla, Varsinais-Suomessa, Pohjanmaalla, Keski-Suomessa, Pohjois-Savossa, Päijät-Hämeessä, Ahvenanmaalla, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa. Itä-Suomen maakuntien yhteenlaskettu väestötappio oli 636 henkeä (väestötappio vuonna 2023 oli 612 henkeä). Luonnollinen väestönlisäys oli positiivista ainoastaan Uudenmaan maakunnassa.

1.2.3 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Kaupunginvaltuusto kokouksessaan 28.9.2020 § 29 hyväksyi vuosien 2020–2023 talouden tasapainotusohjelman. Talouden tasapainottamiseen liittyvää työtä tehtiin tasapainotusohjelman mukaisesti vuosien 2020–2023 aikana.

Kiuruveden kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 9.9.2024 käynnistää yhteistoimintalain 4 §:n kohtien 1–4 mukaiset yhteistoimintaneuvottelut henkilöstökulujen kasvun hillitsemiseksi ja vähentämiseksi.

Hallituksen päätöksen mukaan tavoitteena oli vähentää kaupungin henkilöstöä enintään 30 henkilötyövuotta, jolla tavoiteltiin 1,5 M€:n säästöä henkilöstökuluissa vuodessa. Yhteistoimintaneuvottelu koski koko kunnan henkilöstöä.

Yhteistoimintaneuvottelujen aikana kartoitettiin mm. työntekijöiden ja viranhaltijoiden eläköityminen vuosina 2025–2027, sijaistyövoiman tarve, määräaikaaisuudet, osa-aikaaisuudet sekä ostopalvelujen käyttö ja kustannukset.

Käytyjen yhteistoimintaneuvottelujen tuloksena päätettiin osa-aikaistaa kolme henkilöä täydestä työajasta 50 %. Lisäksi päätettiin irtisanoa kuusi henkilöä tuotannollisilla ja taloudellisilla perusteilla. Osa-aikaistamiset ja irtisanomiset toimeenpantiin viikolla 50 vuonna 2024. Myös määräaikaisten käyttöä ja sijaistyövoimaa päätettiin vähentää. Henkilöstösäästöt toimeenpannaan vuosina 2025–2027.

Yhteisinä perusteluina yhteistoimintaneuvottelujen neuvottelutuloksille työnantajan ja henkilöstöjärjestöjen edustajat totesivat yksimielisesti seuraavaa:

1. Ennakoiva talousstrategia on tärkeätä ja välttämätöntä tulevien vuosien kuntatalouden haasteiden ja väestön vähenemisen takia.
2. Koska henkilöstökulut ovat ostopalvelujen käytön ohella suurimmat kaupungin kuluerät, on tarkasteltava myös henkilöstön määrää ennakoivalla henkilöstösuunnittelulla.
3. Henkilöstön eläköityminen ja luontainen poistuma on hyödynnettävä niissä palveluyksiköissä, missä se suinkin on mahdollista.

4. Henkilöstön lomauttaminen ja laajat irtisanomiset aiheuttavat merkittävän imagohaitan kaupungilla ja voivat jatkossa vaikeuttaa ammattitaitoisen henkilökunnan palkkaamista. Kaupungin kyky vastata kaupungin asukkaiden lakisääteisiin ja vapaaehtoisten palvelujen saatavuuteen ja määrään laskee. Palvelutaso laskee merkittävästi, jos henkilöstöä lomautetaan ja irtisanotaan merkittävästi.

Yhteistoimintaneuvottelujen neuvottelutuloksena työnantajan ja henkilöstöjärjestöjen edustaja esittivät yksimielisesti seuraavaa:

1. Henkilökuntaa ei lomauteta, lukuun ottamatta koulunkäynnin ohjaajia, jotka on lomautettu kesäkeskeytyksen ajaksi aiemminkin lukuvuosittain.
2. Henkilöstön eläköityminen ja mahdollinen muu luontainen poistuma pyritään hyödyntämään tulevina vuosina tapauskohtaisesti mahdollisimman kattavasti ottaen huomioon kuitenkin esimerkiksi lakisääteiset henkilöstön mitoituspäämäärät ja kuntalaisten palvelutarpeet.
3. Kiuruveden kaupungin on tehtävä vuonna 2025 päätös kouluverkosta, jäähallin sulkemisesta, liikuntapaikkojen ylläpidosta ja keskustan taajamakoulujen investoinnista.

Kiuruveden kaupungin työsuojelu on vuoden 2024 aikana vastaanottanut sisäilmaoireilmoituksia Nivan koululta yhteensä 32 kpl ja yläkoululta 69 kpl. Moniammatillinen sisäilmatyöryhmä kokoontui vuoden 2024 aikana yhteensä yhdeksän kertaa. Kouluilla on tehty käyttöä turvaavina toimenpiteinä:

- siivousta tehostettu ja siivouksen painopistettä suunnattu siten, että sillä on voitu vaikuttaa sisäilman laatuun
- tiloista poistettu siivousta hankaloittavia / likaa kerääviä materiaaleja
- poistettu riskirakenteita ja tehty tiivistyksiä
- IV-kanavat nuohottu ja säädetty ilmanvaihtoa
- lisätty sisäilmanpuhdistimia
- poistettu tiloja käytöstä ja otettu käyttöön väistötiloja
- Nivan koululla toteutettu vuoden 2024 aikana koko koulun ylipaineistaminen

Käyttöä turvaavat toimenpiteet ovat väliaikaisratkaisuja siihen asti, kunnes voidaan toteuttaa pitkän aikavälin suunnitelma järjestää opetukselle turvalliset ja terveelliset tilat.

Valtuustoon nähden sitovien määrärahojen poikkeamat ovat seuraavassa taulukossa (yli 5 000 euroa)

(euroa, ulkoiset ja sisäiset)	Tuottojen alitukset (muutettuun talousarvioon verrattuna)	Kulujen ylitykset (muutettuun talousarvioon verrattuna)
Käyttötalous		
Yleishallinto	35.302	
Einkeinojen kehittäminen		
Maataloushallinto	706	
Työllisyyden hoitaminen	18.037	
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen		
Hallinto (sivistyslautakunta)		
Varhaiskasvatus		
Perusopetus		
Lukiokoulutus	12.429	
Kansalaisopisto		
Sivistyspalvelut		
Nuorisopalvelut		12.171
Hallinto (tekninen lautakunta)		
Rakennusvalvonta	115	
Tiet ja alueet		
Kiinteistöt		
Vesi- ja viemärilaitos		156.381
Liikuntapalvelut	3.855	

Vuoden 2024 investointiosan nettomenot olivat noin 1.324.733 euroa

Investointiosan toteutuminen yhteensä	TA+ muutokset 2024	TP 2024
Menot	1.853.000	1.472.177
Tulot	395.981	147.444
Netto	1.457.019	1.324.733

1.2.4 Kaupungin henkilöstö

Henkilöstömäärä 31.12. vuosina 2017–2024

Vuosi	Vakinaiset (kokoaika)	Sijaiset	Määräaikaiset (ml. Oppisop.)	Työllistetyt	Yhteensä
2024	221	15	77	1	314
2023	232	14	80	3	329
2022	261	17	96	3	377
2021	261	27	83	5	376
2020	258	27	78	2	365
2019	249	16	75	3	343
2018	247	18	67	3	335
2017	243	22	64	7	336

Henkilöstömäärä palvelukeskuksittain 31.12. vuosina 2017–2024

Vuosi	Yleispalvelu- keskus	Opetus- ja sivistyspalvelu keskus	Tekninen palvelukeskus	Yhteensä
2024	18	242	54	314
2023	19	265	45	329
2022	52	280	45	377
2021	58	269	49	376
2020	54	261	50	365
2019	58	270	50	378
2018	58	265	52	375
2017	60	267	59	386

Henkilöstön ikärakenne

Kiuruveden kaupungin henkilöstön keski-ikä oli vuoden 2024 lopussa 50,8 vuotta. Vuonna 2023 Kiuruveden kaupungin henkilöstön keski-ikä oli 50,73 vuotta. Kunta-alalla keskimäärin keski-ikä on 45,3 vuotta (v. 2023).

Henkilöstön ikärakenne 31.12.2024 (henkilöiden lukumäärä)

Vuosi	15-29 v.	30-39 v.	40-49 v.	50-59 v.	60- v.
2024	13	57	76	98	70
2023	16	58	77	110	68
2022	20	67	87	130	73
2021	25	63	82	137	69
2020	20	65	75	141	64
2019	16	69	79	138	68
2018	19	66	75	147	64
2017	18	64	95	145	51

Sairauspoissaolopäivät

Sairauspoissaoloja oli vuoden 2024 aikana 14,5 työpäivää henkilöä kohti (edellisenä vuonna 13,48 työpäivää henkilöä kohti).

Työterveyshuolto tiedot

Kaupungin henkilöstön työterveyspalvelut tuotti Pihlajalinna. Työterveyshuollon kokonaiskustannukset olivat 148 503,56 euroa, josta luokan I (ennaltaehkäisevä) osuus oli 68 543,20 euroa ja luokan II (sairaanhoito) osuus oli 79 960,36 euroa. Kela korvaa kustannuksista noin puolet. Vuonna 2023 työterveyshuollon kustannukset olivat 127 040,97 euroa.

Henkilöstömenot

Vuoden 2024 henkilöstökulut olivat yhteensä noin 13,9 milj. euroa, josta palkkojen ja palkkioiden osuus oli noin 11,2 milj. euroa ja henkilösivukulujen osuus oli noin 2,7 milj. euroa.

Laajemmin kaupungin henkilöstöasioita esitellään erillisessä henkilöstöraportissa.

1.2.5 Ympäristöasiat

Jätevesien käsittely (2024)

Itä-Suomen Aluehallintovirasto antoi 21.4.2020 päätöksensä Kiuruveden kaupungin Vesihuoltolaitoksen 30.11.2017 jättämään lupahakemukseen Kuorevirran jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan muuttamisesta ja vesilain mukaisesta luvasta jätevesien vaikutusalueen virtausolosuhteiden parantamiseksi.

Lupamääräyksen nro 2 mukaan jätevesi on käsiteltävä 1.1.2022 alkaen niin, että tavoitteena on ammoniumtyypen vähintään 80 prosentin poistoteho.

Lupamääräyksen nro 7 mukaan jätevedenpuhdistamon saneerauksen toinen vaihe (jätevedenkäsittelyn uudistaminen ja rakennustekniset muutokset) on tehtävä ja otettava käyttöön 31.12.2021 mennessä. Saneerauksen toinen vaihe valmistui suunnitellussa aikataulussa ja on otettu käyttöön lupamääräyksen nro 7 mukaisesti.

Vuonna 2024 jäätiin ympäristöluvan vaatimuksesta fosforin reduktion osalta ensimmäisellä, toisella ja kolmannella jaksolla, myös vuositasolla jäätiin luvan vaatimuksista. Muuten ympäristöluvan vaatimukset täytettiin. BOD7-ATU:n (biologinen hapen kulutus) osalta täytettiin kaikki vaatimukset.

Pitoisuuksiltaan normaalia laimeammat jätevedet vaikeuttavat kokonaispuhdistustehon vaatimuksien täyttymistä. Vuotovesiä tulee edelleen aktiivisesti vähentää. Puhdistamon omaa mittausta on kehitetty mm. mittalaitehankinnoin, jotta omavalvontaa voidaan tehdä tarkkailuohjelmaa tiiviimmässä aikataulussa. Tällöin prosessia voidaan myös paremmin säätää ja lupaehtojen mukaiset puhdistusvaatimukset ovat helpommin saavutettavissa.

Lupamääräyksen nro 5 mukaan viemäriverkkoon joutuvien vuoto- ja hulevesien määrä on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Viemäriverkoston vuotovesien vähentämiseen tähtäävää saneerausohjelmaa (25.1.2016) on noudatettava ja korjaustoimia on tehtävä siten, että vuotovesien määrä saadaan rajoitettua keskimäärin enintään 30 prosenttiin puhdistamon tulovirtaamasta. 2024 vuotovesien määrä oli noin 56,6 % puhdistamon tulovirtaamasta.

Vuotovesiselvitys ja viemäriverkoston saneerausohjelma päivitettiin vuonna 2023. Tekninen lautakunta hyväksyi päivitetyn vuotovesiselvityksen ja ohjeellisen toimenpideohjelman vuosille 2024–2028 kokouksessaan 25.10.2023. Vuonna 2024 saneerausmäärät jäivät alkuperäisestä tavoitteesta. Viemärisaneerauskohteet olivat Karhuntiellä, Leppätiellä, Haapatiellä, Koivutiellä, Kirkkoharjunttiellä, Sepäntiellä ja Ampujankujalla.

Ympäristö- ja terveysvalvontapalveluiden tunnuslukuja

Taulukossa on Iisalmen kaupungin hallinnoiman Ylä-Savon ympäristölautakunnan toimittamat ympäristönsuojelun suoritteet vuodelta 2024.

Ympäristönsuojelu

	Iisalmi	Kuruvesi	Sonkajärvi	Vieremä	Pielavesi	Yhteensä
Luvat	8	7	4	7	5	31
Ilmoitukset	18	25	9	9	12	73
Tarkastukset	140	131	79	104	75	529
Lausunnot	18	15	12	4	16	65
Sidosryhmäpalaverit	150	33	25	42	73	323
Yhteensä 2024	334	211	129	166	181	1 021

Eläinlääkintä

	Iisalmi	Kuruvesi	Sonkajärvi	Vieremä	Yhteensä
Tilakäynnit	990	1 789	906	1 828	5 513
Pieneläinkäynnit	5 385	1 796	975	1 209	9 365
Navettatarkastukset	4	1	0	0	5
Terveystuokäynnit	38	87	50	55	230
Yhteensä 2024	6 417	3 673	1 931	3 092	15 113

Subventiot (euroa)

Eläinlääkintähuollon subventiot 2024	Iisalmi	Kuruvesi	Sonkajärvi	Vieremä	Yhteensä
euroa	7 698 €	17 658 €	7 895 €	10 593 €	43 843 €

Terveysvalvonta

	Iisalmi	Kuruvesi	Sonkajärvi	Vieremä	Yhteensä
Elintarvikevalvonta	164	53	30	24	271
Muu terveysvalvonta	217	91	37	33	378
Yhteensä 2024	381	144	67	57	649

1.2.6 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Toimintakertomuksessa on esitettävä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta. Kehitysarvion tulee tuoda esiin sellaiset seikat, joiden perusteella arvioidaan tulevaisuudennäkymien poikkeavan aiemmasta kehityssuunnasta.

Kaupungin taloudellinen tilanne ja tuleva kehitys

Kaupunkistrategian yksi osa-alue on tasapainoinen talous.

- Tulomme ja menomme ovat tasapainossa ja taseemme on terveellä pohjalla.
- Investointimme ovat järkeviä, kestäviä ja suunnitelmallisia.

- Houkuttelemme uusia asukkaita ja yrityksiä kilpailukykyisellä verotuksella ja hinnoilla.

Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristösuojelun tehtäviä hoitaa lisälmen kaupunki vastuukuntamallilla.

Kiuruveden kaupunki on vuokrannut Hingunniemen eläinklinikkatilat Ylä-Savon koulutuskuntayhtymältä pitkäaikaisella vuokrasopimuksella. Tilat on alivuokrattu mm. Eläinklinikka Pohama Oy:lle. Eläinlääkäreiden vastaanotto sijaitsee myös Hingunniemessä.

Vaalijalan kuntayhtymä on sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta annetun lain 20 §:n nojalla lakannut 1.1.2023 lukien ja siirtynyt osaksi Pohjois-Savon ja Etelä-Savon hyvinvointialueita.

Vaalijalan kuntayhtymän yhtymäkokouksen päätöksestä 14.12.2022 § 38 tehtiin valituksia, minkä vuoksi Vaalijalan kuntayhtymän ylijäämän palautusta ei ole kirjattu vuosien 2022 tai 2023 tilinpäätökseen. Itä-Suomen hallinto-oikeus on päätöksessään 10.6.2024 1324/2024 hylännyt Etelä-Savon hyvinvointialueen ja Varkauden kaupungin valitukset. Kiuruveden kaupungin tilinpäätökseen 2024 on kirjattu ylijäämän palautusta 234 368,46 euroa.

Tuleva kehitys

Pohjois-Savossa, kuten kaikkialla Suomessa, väestö ikääntyy ja tarvitsee aiempaa enemmän palveluja. Samaan aikaan syntyvyys laskee ja huoltosuhde muuttuu haasteellisemmaksi.

Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistaminen käynnistyi syksyllä 2023. Petteri Orpon hallitusohjelman mukaan kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantulon sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Tarkoitus oli, että valmisteltu uusi lainsäädäntö tulisi voimaan 1.1.2026. VM tiedotti 22.10.2024, että kuntien valtionosuusuudistus siirtyy vuodella eteenpäin ja tulee voimaan aikaisintaan 1.1.2027. Uudistamisen mahdollinen vaikutus Kiuruveden kaupungin talouteen täsmentyy tulevana vuosina.

Kiuruveden kaupungin tulevan taloudellisen kehityksen merkittäviin riskeihin sisältyvät Pohjois-Savon hyvinvointialueen toiminnan merkittävä alijäämäisyys ja suunnitelmat palveluverkoston karsimisesta.

Kiuruveden kaupunki on vuokrannut omistamansa sote- ja pela -kiinteistöt hyvinvointialueelle. Vuokrasopimukset ovat mallia 3+1 vuotta. Hyvinvointialue on ilmoittanut, että se ei käytä sopimuksessa olevaa optiovuotta 2026. Toimitilojen vuokrauksen jatkaminen hyvinvointialueille ajanjakson jälkeen edellyttää toiminnan yhtiöittämistä. Velvoite perustuu kuntalain pykälään (410/2015) 126 §.

Hyvinvointialueen merkittävästä alijäämästä ja palveluverkoston tarkastelusta johtuen on olemassa merkittävä riski, että hyvinvointialueelle vuokrattujen kiinteistöjen vuokrausaste ja vuokratuotot tulevat merkittävästi alenemaan. Kiinteistöjen tasearvoihin sisältyy merkittävä määrä jäljellä olevaa poistopohjaa, joka muodostaa taloudellisen riskin, mikäli kiinteistöjen vuokrausaste ja vuokratuotto hyvinvointialueelle laskee merkittävästi. Kiuruveden kaupunki käy hyvinvointialueen kanssa neuvotteluja sote- ja pela -kiinteistöjen vuokraamisesta ja valmistelee ko. kiinteistöjen yhtiöittämistä.

Kiuruveden kaupungin tulevan taloudellisen kehityksen merkittäviin riskeihin sisältyvät myös keskusten koulujen (Nivan koulu ja Yläkoulu) teknisen kunnon sisäilmahaasteet ja niihin liittyvät väistötila- sekä uudisrakennus-/perusparannussuunnitelmat. Kiinteistöjen tasearvoihin sisältyy merkittävä määrä jäljellä olevaa poistopohjaa, joka muodostaa taloudellisen riskin erityisesti, mikäli kiinteistöjen käyttö nykytarkoituksessa jouduttaisiin päättämään ennen aikaisesti. Edellä mainittuja kiinteistöjä koskeva uudisrakennus- / perusparannushankkeen hankesuunnittelu on aloitettu vuonna 2024 ja se muodostaa euromääräisesti mitattuna Kiuruveden kaupungin suurimman yksittäisen rakennushankkeen viimeisten kuluneiden vuosikymmenten aikana. Hankkeen toteuttaminen haastaa kaupungin talouden kantokyvyn merkittävästi.

Venäjän edelleen jatkunut laajamittainen sotilaallinen hyökkäys Ukrainaan tuo epävarmuutta ja hankaloittaa tulevan kehityksen ennakoimista. Hyökkäys Ukrainaan on vaikuttanut edelleen merkittävästi ihmisten ja tavaroiden liikkumiseen sekä EU:ssa että EU:n ja Venäjän sekä EU:n ja Ukrainan välillä kaikkien liikennemuotojen osalta.

Hyökkäys Ukrainaan vaikutti laajasti maahanmuuttoon vuonna 2023. Vuoden 2023 aikana Suomeen jääneet ukrainalaiset alkoivat saada mahdollisuuden hakea kotikuntaoikeutta sijaintikunnastaan tilapäisen suojelun perusteella myönnettyjen oleskelulupien aikaedellytysten täyttyessä ja yhä useampi heistä siirtyi kotikuntaoikeuden nojalla kunnan vastuulle.

Ukrainan sotaa pakenevat henkilöt voivat hakea oleskelulupaa Suomesta tilapäisen suojelun perusteella. Euroopan unionin neuvosto on päättänyt, että tilapäisen suojelun perusteella annettu oleskelulupa on voimassa 4.3.2026 asti.

Tilapäistä suojelua saavat voivat saada kotikunnan, jos heillä on suomalainen henkilötunnus, vähintään vuoden voimassa ollut oleskelulupa ja he ovat oleskelleet Suomessa vuoden tai muut kotikunnan saamisen ehdot täyttyvät. Kunnan, hyvinvointialueen ja muiden viranomaisten rooli palveluiden järjestämisessä kasvaa, kun tilapäistä suojelua saava saa kotikunnan. Kotoutumislakia muutettiin 1.3.2023 alkaen, jotta tilapäistä suojelua saavien kotoutumista edistävät palvelut voidaan turvata ja kunnat ja hyvinvointialueet saavat korvauksia palveluiden järjestämisestä.

Maahanmuuttoviraston kuntamalli, joka päättyi vuoden 2023 aikana, oli väliaikainen ratkaisu, jolla korvattiin kunnille tilapäistä suojelua hakevien ja saavien majoittamisen ja muiden vastaanottopalveluiden tuottamisen kustannuksia. Kuntamalli kehitettiin tilanteeseen, jossa suuri määrä Ukrainasta sotaa paenneita ihmisiä asettui asumaan vastaanottokeskusten sijaan kuntien tai yksityisten tahojen tarjoamaan majoitukseen eri puolille Suomea. Kiuruveden kaupunkiin kuntamallin mukaiseen majoitukseen saapuneita ja kotikuntaoikeuden saaneita ukrainalaisia on ollut joitain kymmeniä ja määrä huomioiden vaikutus kaupungin talouteen on toistaiseksi jäänyt hyvin maltilliseksi.

TE uudistus 2025 etenee

TE-palvelut siirtyvät kunnille 1.1.2025. Uudistuksessa työllisyyden ja yritysten kasvua tukevat julkiset palvelut tulevat osaksi kuntien työllisyys- ja elinvoimatehtäviä.

Uudistuksen yhteydessä kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan koskemaan työmarkkinatuen lisäksi myös perus- ja ansiopäivärahaa. Vuodesta 2025 alkaen kuntien rahoitusvastuu työttömyysturvasta alkaa 100 työttömyyspäivän jälkeen ja kasvaa portaittain työttömyyden pitkittyessä. Enimmillään kunnan rahoitusvastuu on puolet perusosan suuruisen osan rahoituksesta.

Koska kunnat vastaavat näiden palveluiden järjestämisestä vuodesta 2025 alkaen, on linjatuilla toimenpiteillä vaikutuksia Kiuruveden kaupungin tehtäviin ja talouteen.

Ylä-Savon työllisyysalueen muodostavat Iisalmen ja Kiuruveden kaupungit sekä Pielaveden, Sonkajärven ja Vieremän kunnat. Iisalmi toimii järjestämisvastuukuntana.

Kotouttamislain kokonaisuudistus

Kotoutumislain tavoitteena on vahvistaa maahanmuuttaneiden työllisyyttä, työllisyyttä tukevia valmiuksia, kielitaitoa ja osallisuutta yhteiskuntaan. Lain tavoitteena on myös edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken.

Voimassa oleva kotoutumislaki on uudistettu (kotoutumislain kokonaisuudistus, KOTO24) vastaamaan eduskunnan edellytyksiä (eduskunnan tarkastusvaliokunnan raportti) kotoutumisen edistämisestä. Uudistuksen tavoitteena on kotoutumispalveluiden kokonaisvastuun siirtäminen kunnille.

Kotoutumislain kokonaisuudistuksen (KOTO24) tavoitteena on muun muassa:

- vahvistaa työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttaneiden kotoutumista

- selkeyttää eri toimijoiden vastuita
- vahvistaa monialaista yhteistyötä sekä järjestöjen ja työnantajien kanssa tehtävää yhteistyötä
- päivittää kotoutumislakia vastaamaan viranomaistehtävien siirtojen aiheuttamiin muutostarpeisiin.

Uudistettu kotoutumislaki (681/2023) tulee voimaan 1.1.2025 yhtä aikaa TE-palvelujen uudistuksen kanssa. Uudistuksella tulee olemaan taloudellisia vaikutuksia myös Kiuruveden kaupungin talouteen.

1.2.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kiuruveden kaupungin suurimmat riskit liittyvät kiinteistöomaisuuden kunnossapitoon ja vanhenevien kiinteistöjen kuntoon sekä niissä ilmeneviin sisäilmaongelmiin, henkilöstöön, ja paloturvallisuuteen, työturvallisuuteen, omaisuuteen liittyvään ilkivaltaan, ulkoistettujen palveluiden riskienhallinnan tai toiminnan varmistamisen tasoon, rauta- ja maantiellä kuljetettaviin kemikaalikuljetuksiin ja puuteollisuuden käsittelyterminaaliin. Lisäksi riskejä sisältyy myös tietojärjestelmiin ja rahoitukseen.

Kiuruveden kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.2.2018 § 4 kokouksessaan Kiuruveden kaupungin ja kaupunkikonsernin riskienhallinnan periaatteet. Riskejä ja niiden hallintaa käsitellään vuosittain talousarviossa ja toimintakertomuksessa.

Tietojärjestelmien riskit (Hallinto- ja talousjohtaja)

Savon ICT-palvelut Oy tuottaa Kiuruveden kaupungin tietojärjestelmät ja niihin liittyvät ratkaisut. Savon ICT-palvelut Oy on vuonna 2011 perustettu ICT-palveluiden palvelutoimittaja, joka tuottaa palveluita julkishallinnon organisaatioille. Yhtiön omistajia ovat Iisalmen kaupunki, Kiuruveden kaupunki, Sonkajärven kunta, Vieremän kunta, Lapinlahden kunta, Pielaveden kunta, Suonenjoen kaupunki, Keiteleen kunta, Vesannon kunta, Tervon kunta, Rautavaaran kunta sekä Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä ja Istekki Oy.

Yhtiö tuottaa ICT-palveluja omistajien lisäksi myös muille julkishallinnon organisaatioille Savon alueella. Savon ICT-palvelut Oy tuottaa asiakkailleen tietoverkko-, tietoliikenne-, tietoturva-, työasema-, tietojärjestelmä- ja tukipalveluita, jotka takaavat julkisten palveluiden sujuvuuden Savossa.

Merkittävimmät tietojärjestelmiin liittyvät riskit liittyvät mahdollisiin ulkopuolisten tahojen tekemiin tietomurtoihin sekä haittaohjelmiin. Lisäksi lisääntynyt kaupungin työntekijöiden etätyöskentely aiheuttaa omat haasteet tietojärjestelmien toimivuudelle sekä niiden asianmukaiselle käytölle. Kiristämällä tietosuoja- ja tietoturvakäytäntöjä sekä ottamalla käyttöön lisävarmenteita on edellä mainittuihin haasteisiin pystytty vastaamaan.

Tietoturvariskit (Yleispalvelukeskuksen johtaja)

Työn tekemistä on edelleen jatkettu mahdollisuuksien mukaan etänä tehtäväksi digitaalisia järjestelmiä hyväksi käyttäen. Tietoturvan ja tietosuojan huomiointi on korostunut pysyvänä toimintatapana ja aikaisempia vuosia vahvemmin digitaalisten palveluiden käytön lisääntyessä.

Kiuruveden kaupunki yhdessä Savon ICT-palvelut Oy:n kanssa on ottanut vuoden 2022 aikana käyttöön useampia tietoturvaan liittyviä parannuksia, joilla pyritään ehkäisemään väärinkäytöksiä sekä suojaamaan käyttäjiä ja käyttöjärjestelmiä ulkoisilta riskeiltä.

Vuonna 2024 Kiuruveden kaupunki päätti ottaa käyttöön ns. Single Point of Contact (SPOC) -palvelun, joka tarjoaa keskitetyn yhteyspisteen tietoturvaan, tietosuojaan ja kyberturvallisuuteen liittyvien tapahtumien ja häiriöiden hallintaan normaalien asiakaspalveluaikojen ulkopuolella. Palvelu käynnistyy 1.4.2025.

Kiuruveden kaupungin tietoturva- ja tietosuojaorganisaatio on määritelty rooleineen ja vastuineen voimassa olevan lainsäädännön ja hallintosäännössä määriteltyjen toimivaltuuksien mukaisesti. Tietosuojan ja tietoturvan tulee olla työelämän perustaito ja se on osa kaupungin jokapäiväistä toimintaa.

Kiuruveden kaupungissa laaditaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä erillinen tietotilinpäätös. Tietotilinpäätöksen avulla Kiuruveden kaupunki seuraa ja kehittää tiedonhallintaan liittyviä toimintatapoja. Tietotilinpäätöksen tietosisältö on tiivistelmä tietosuojaan, tietoturvallisuuteen, riskienhallintaan, tiedonhallintaan, tietovarantoihin ja arkistotoimeen liittyvistä havainnoista, tärkeimmistä toimenpiteistä ja kehittämistarpeista.

Savon ICT-palvelut Oy tuottaa julkishallinnon organisaatioille ICT-palveluja, joihin olennaisena osana kuuluvat tietoturvaratkaisut. Teknisten ratkaisujen lisäksi kaupungin viranhaltijat ja työntekijät ovat merkittävässä asemassa vastaamassa omalta osaltaan arkipäivän tietoturvallisuudesta. Jokaisen ICT-laitteita käyttävän on syytä tiedostaa oma vastuunsa laitteiden käytöstä ja ohjeistuksen noudattamisesta. Huolimattomasta toiminnasta tai ohjeiden laiminlyönnistä voi aiheutua merkittävä vahinko kaupungin toiminnalle. Laitekannan säännöllisellä uusimisella pyritään myös ennalta ehkäisemään vaarantilanteiden syntymistä.

Etätyöskentelyn yleistymisen takia korostuu ICT- ja älylaitteiden huolellinen käyttö myös työpaikan ulkopuolella. Etätyössä esihenkilö määrittelee työtehtävät, joita voi tehdä. Etätyön tekeminen pyritään rajaamaan sähköiseen tietoaaineistoon, jonka paljastuminen ei vaaranna tietoturvaa ja tietosuoja. Esihenkilöllä on velvollisuus tarkistaa, että työntekijällä on etätyön suorittamiseksi riittävät taidot ja tietämys päätelaitteiden ja niillä käsiteltävien tietojen tietoturvallisuudesta. Etätyössä on noudatettava hyvän tiedonhallinnan käytänteitä ja erityistä huolellisuusvelvoitetta tietosuojan turvaamiseksi.

Kaupungin etätöohje on päivitetty ja uusi etätöohjeistus on tullut voimaan 1.9.2023 alkaen.

Tietohallinnon riskit (Yleispalvelukeskuksen johtaja)

Kunnan tietohallinnon ydintehtävä on huolehtia siitä, että ICT-ratkaisut toimivat luotettavasti mahdollistaen ja tukien kunnan perustehtävien toteuttamista. Kuntiin kohdistuvat rakenteelliset uudistukset vaikuttavat omalta osaltaan myös kuntien tietohallintoon joko suoraan resurssien siirtymisellä organisaatiosta toiseen tai vähintään kunnan budjetoinnin kautta. Toteutuessaan vuoden 2025 alusta TE2024-uudistus tuo kunnille uusia tehtäviä ja yhteiskäyttöisiä valtion tarjoamia tietojärjestelmiä, jotka tulee sovittaa kunnan ICT-arkkitehtuuriin ja palvelutoimintaan.

Digitalisaatio ja teknologian murros on kaikkialle vaikuttava megatrendi. Digitaaliset toteutukset levittäytyvät kaikkialle kuuluen sekä kuntalaisten palveluihin että henkilöstön työnkulkuihin. Muuttuvassa toimintaympäristössä on oleellista tunnistaa vaikuttavat kehityskulut ja ohjata toimintaa ennakoivasti sen sijaan, että muutoksiin reagoidaan vasta niiden toteutuessa. On tärkeää pystyä tunnistamaan vaihtoehtoisia tavoiteltavia tulevaisuuksia, joiden eteen tehdään proaktiivisesti valintoja. Vastaavasti on hyvä tunnistaa ei-toivotut tulevaisuuskuvat.

Henkilöstön riskit (Yleispalvelukeskuksen johtaja)

Henkilöstö on keskeinen voimavara kaupungin palvelutuotannossa, joten riskien tunnistaminen ja niiden ennakointi on tärkeä osa kaupungin toimintaa.

Avainhenkilöriski

Kaupunki ja mikä tahansa organisaatio on liian haavoittuvainen, jos sen toiminta on riippuvainen yhdestä henkilöstä. Avainhenkilöiden tunnistaminen sekä osaamisen ja tehtävien jakaminen varmistaa toiminnan jatkuvuuden yhden henkilön poissa ollessakin.

Avainhenkilöillä tarkoitetaan kaupungin toiminnan kannalta vaikeasti korvattavia henkilöitä, joilla on esimerkiksi runsaasti dokumenttoimintaa ns. hiljaista tietoa omalta toimialaltaan. Henkilöllä voi olla monta vastuualuetta, pitkä kokemus tai tiettyä erikoisosaamista, jota on vaikea korvata. Kaupungin toiminnan kannalta kriittisiä avainhenkilöitä voi olla oman henkilöstön lisäksi yrityksen ulkopuolisissa sidosryhmissä, esimerkiksi Savo ICT-palvelut Oy:n avainhenkilö. Tällaisten avainhenkilöiden poissaolo tuntuu välittömästi muun henkilöstön lisääntyneenä kuormituksena.

Työntekijöiden avainroolit eivät saisi muodostua liian vahvoiksi. Kaupunki on liian haavoittuvainen, jos toiminnan jatkuvuus on riippuvainen yhdestä henkilöstä. Avainroolista voi tulla myös henkilölle itselleen rasite esimerkiksi suuren työmäärän tai tietokuorman vuoksi. Ongelmat alkavat näkyä esimerkiksi väsymisenä ja työuupumuksena. Liian vahvojen avainroolien muodostuminen voi olla haitallista myös työilmapiiriin ja yhteishengen kannalta.

Avainhenkilön menetykseen tulee aina varautua ennakolta:

- Useamman henkilön tulisi hallita kaupungin keskeisimmät avaintehtävät.
- Varahenkilöjärjestelmät ja yhteistyö ovat hyviä tapoja jakaa työkuormitusta ja varmistaa toiminnan jatkuvuus myös yhden henkilön poissa ollessa.
- Kierrättämällä työtehtäviä harkitusti henkilöltä toiselle laajennetaan henkilöstön osaamista.
- Kirjalliset työohjeet ja työtehtävien dokumentointi varmistavat, että tieto ei ole vain yhden henkilön varassa.

Kaupungin avainhenkilöiden ja kriittisimpien tehtävien kirjaaminen sähköisiin järjestelmiin saataville helpottaa haavoittuvimpien kohtien tunnistamista. Tiedon tallentaminen ja ylläpitäminen paperilla varmistaa toiminnan jatkuvuuden myös silloin, kun sähköisiin järjestelmiin ei ole mahdollista päästä.

Tulevina vuosina pyritään vähentämään avainhenkilöriskiä luomalla selkeämpiä työpareja ja -tiimejä sekä laajentamaan henkilöstön osaamista. Työyhteisössä tulisi olla valmiutta uusien työtehtävien oppimiseen ja oman osaamisen laajentamiseen. Työyhteisössä tulisi olla kannustava ilmapiiri omien tietojen ja taitojen jakamiseen sekä yhdessä oppimiseen. Henkilöstöä tullaan kannustamaan oppimaan uusia asioita yhdessä tekemisen kautta sekä jakamaan tietoa ja taitoja työkavereille. Mahdolliset avainhenkilöiden eläköitymiset pyritään myös tulevaisuudessa ennakoimaan ja huomioimaan toiminnassa.

Myös vuonna 2024 on jatkettu ja syvennetty aikaisempien vuosien tapaan eri palvelukeskusten henkilöstön yhteiskäyttöä ja työn kierrättämistä sekä osaamisen jakamista. Tavoitteena jatkossakin on, että yllättävissä poissaolo tai muissa vastaavissa tilanteissa on mahdollista hyödyntää soveltuvien osien organisaatiossa olevaa osaamista riippumatta tiukasti palvelukeskus- ja kustannuspaikkarakoista.

Yksipuolinen ikäjakauma on riski

Kaupunki työyhteisönä on haavoittuva, jos suuri osa henkilöstöstä on työsuhteensa lopussa tai alussa. Uusia henkilöitä rekrytoitaessa kaupungin palvelukseen, otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon ikäjakaumaan liittyvät kysymykset.

Henkilöstön työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin liittyvät riskit

Vuoden 2024 osalta jatkettiin edellisen vuoden tapaan työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin vaikuttavana tekijänä aktiivista tiedottamista ja uusien toimintatapojen käyttöön ottamista sekä turvallisten käytäntöjen välittämistä.

Myös vuosi 2024 jatkui aikaisempien vuosien tapaan haastavana työturvallisuuden ja erityisesti työhyvinvoinnin osalta. Vuonna 2024 mielenterveyspoissaolot nousivat suurimmaksi sairauspoissaoloryhmäksi, kun

aikaisemmin suurimpana ryhmänä ovat olleet Tules-poissaolot. Psykososiaalisen kuormituksen lisääntymiseen vaikutti osaltaan syksyllä 2024 käydyt yhteistoimintaneuvottelut. Myös työhön liittyvät väkivalta- ja uhkatilanteet aiheuttavat enenevässä määrin riskejä työturvallisuuteen ja heikentävät työhyvinvointia.

Henkilöstön työturvallisuusriskejä vähennetään työsuojelun toimintaohjelman mukaisilla toimenpiteillä ja muun muassa työturvallisuuskoulutuksella. Vuoden 2024 aikana valmisteltiin uusi henkilönsuojainohje, joka tulee voimaan vuoden 2025 alkupuolella.

Työhyvinvoinnin edistäminen työpaikalla on työnantajan ja työntekijöiden yhteinen asia. Työterveyshuolto omalta osaltaan auttaa työhyvinvoinnin edistämistä ja työntekijöiden jaksamista. Kiuruveden kaupunki on panostanut työhyvinvointiin ja ergonomiaan muun muassa hankkimalla työntekijöille sähköpöytiä. Työhyvinvointiin liittyvän liikunta- ja kulttuuripalveluiden ePassi-palvelu otettiin käyttöön vuoden 2023 alkupuolella ja sen käyttöä tullaan laajentamaan vuonna 2025 henkilöstöltä saadun palautteen perusteella.

Varhaisen tuen toimintamallin, jota ajantasaistettiin vuoden 2024 aikana, avulla pyritään osaltaan ennakoidaan työkyvyn heikkenemisen uhkaa, korjaamaan heikentynyttä työkykyä ja edistämään sitä, että työntekijät jaksavat työssään mahdollisimman pitkään. Varhaisella tuella on selkeitä vaikutuksia niin sairauspoissaoloista ja varhaisesta eläköitymisestä aiheutuvien kustannusten vähenemiseen kuin myös organisaation tuottamien palvelujen laatuun ja tuloksellisuuteen. Kun työkykyongelmiin tartutaan ajoissa, on erilaisia toimintavaihtoehtoja enemmän käytössä. Varhainen tuki on työkyvyn heikkenemisen ennakointia ja kokonaisvaltaista työhyvinvoinnin edistämistä.

Yleishallintoon liittyvät riskit (yleispalvelukeskuksen johtaja)

Lainsäädännön muutokset

EU:n tietosuoja-asetus

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (GDPR) soveltaminen alkoi keväällä 2018. Kiuruveden kaupungissa vuodet 2019–2021 ovat olleet tietosuojan ja tietoturvan kehittämisvuosia. Rekisteröidyn informoinnin kehittäminen, henkilörekisterien kartoittaminen, tallentava kameravalvonta sekä Kiuruveden kaupungin tiedonhallintamalli 2020 ja kuvaus asiakirjajulkisuuden toteuttamiseksi ovat olleet tärkeitä lain ja asetuksen edellyttämiä kehittämistoimenpiteitä.

Kaupungin henkilöstö suoritti Tietosuojan ABC koulutuksen ja tentin keväällä 2024. Koulutuksessa korostettiin henkilöstön osallistumista yhteiseen tietoturva- ja tietosuojatyöhön.

Kiuruveden kaupungissa laaditaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä erillinen tietotilinpäätös. Tietotilinpäätöksen tietosisältö on tiivistelmä tietosuojaan, tietoturvallisuuteen, riskienhallintaan, tiedonhallintaan, tietovarantoihin ja

arkistotoimeen liittyvistä havainnoista, tärkeimmistä toimenpiteistä ja kehittämistarpeista.

Tietotilinpäätös toimii raportointityökaluna ja sen avulla kaupunki toteuttaa EU:n tietosuoja-asetuksessa edellytetyn tilintekovelvollisuuden. Tavoitteena on antaa johdolle, päättäjille ja kuntalaisille kuvaus tietojen käsittelyn nykytilasta sekä arvio tietosuojan ja tietoturvan toteutumisesta. samalla tietotilinpäätös toimii sisäisen ja ulkoisen valvonnan apuvälineenä, johdon ja riskienhallinnan strategisena työvälineenä, oppimisen työkaluna ja luottamuksen rakentajana.

Ilmoittajansuojelulaki

Ilmoittajansuojelulaki (1171/2022) on astunut voimaan 1.1.2023. Lailla on pantu käytäntöön EU:n ilmoittajansuojeludirektiivi, ns. whistleblowing -direktiivi. Yli 50 työntekijää työllistäville yrityksille ja julkisen sektorin organisaatioille sekä valtion virastoille asetettiin velvollisuus perustaa sisäinen, luottamuksellinen ilmoituskanava.

Kiuruveden kaupungin eettinen ilmoituskanava on ilmoittajansuojelulain tarkoittama sisäinen ilmoituskanava kaupungin toiminnassa havaittujen vakavien väärinkäytösten ilmoittamiseksi. Väärinkäytösilmoituksen tekijä saa ilmoittajansuojelulaissa tarkoitettua suojaa, jos ilmoittajalla on ilmoittamishetkellä perusteltu syy uskoa, että rikkomista koskeva tietoa pitää paikkansa ja että tällainen tieto kuuluu lain soveltamisalaan.

Kiuruveden kaupungin eettisessä ilmoituskanavassa tehdyt ilmoitukset käsitellään nimettömästi. Kiuruveden kaupunki on nimennyt väärinkäytösilmoituksia käsittelevät henkilöt, joilla on lakiin perustuva salassapitovelvollisuus.

Ilmoituksia hallinnoidaan erillisessä ilmoittajansuojelujärjestelmässä. Rekisterin suojaus toteutetaan rajoittamalla tietojärjestelmän käyttöoikeuksia, toteuttamalla asianmukaiset päivitykset sekä toteuttamalla verkkoteknisiä ja laitesijoitteluun liittyviä teknisiä suojaustoimia. Kiuruveden kaupungin eettistä ilmoituskanavaa koskeva ohje on hyväksytty kaupunginhallituksessa 5.6.2023 § 137. Ohje tuli voimaan 6.6.2023.

Uusi arkistolaki

Uusi arkistolaki on tulossa. Hallituksen esitys laiksi arkistoinnista ja laiksi Kansallisarkistosta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi tulee esittelyyn vuonna 2025. Laki ajantasaistetaan vastaamaan julkishallinnon digitaalisen toimintaympäristön vaatimuksia.

Arkistolakia on ollut tarve yhdenmukaistaa mm. tiedonhallintalain tultua voimaan. Käytäntöihin ja käsitteisiin on tullut tai on tulossa muutoksia esim. termit metatiedot, arkistotoimi, asiakirja ja arkistotoimija. Uutta lainsäädäntöä on tullut ja on tulossa lisää mm. julkisuuslain osalta. Arkistolain uudistamistyö

koskee mm. arkistotoimea ja sen järjestämistä, asiakirjojen laatimista, säilyttämistä ja käyttöä.

Saavutettavuusdirektiivi

Digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annettu laki (306/2019) sisältää digitaalisten palvelujen saavutettavuusvaatimukset sekä viranomaisten digitaalisten palvelujen suunnittelua ja ylläpitoa sekä sähköisen tunnistamisen perusteita koskevat vaatimukset.

Saavutettavuuden edistäminen on olennainen osa julkisen hallinnon palveluiden digitalisointia. Saavutettavuudella tarkoitetaan, että verkkosivut ja mobiilisovellukset sekä niiden sisällöt ovat sellaisia, että kuka tahansa voisi niitä käyttää ja ymmärtää, mitä niissä sanotaan. Saavutettavuusdirektiivissä säädetään julkisen hallinnon verkkopalveluiden saavutettavuuden minimitasosta sekä keinoista, joilla saavutettavuuden toteutumista valvotaan. Saavutettavuusvaatimusten lisäksi laissa säädetään viranomaisten digitaalisten palveluiden järjestämisestä ja veloitetaan julkinen hallinto tarjoamaan asiakkailleen mahdollisuuden viestiä viranomaisen kanssa sähköisesti.

Kaupungin saavutettavuusseloste on sähköisessä muodossa kaupungin kotisivuilla.

Tiedonhallintalaki

Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019, tiedonhallintalaki) astui voimaan 1.1.2020. Yleislakina tiedonhallintalaki sisältää koko julkista hallintoa koskevat säännökset tiedonhallinnan järjestämisestä ja kuvaamisesta, tietovarantojen yhteen toimivuudesta, teknisten rajapintojen ja katseluyhteyksien toteuttamisesta sekä tietoturvallisuuden toteuttamisesta.

Tiedonhallintalaissa säädetään kuvausveloitteesta ja tiedonhallintamallista. Laki korostaa tiedon elinkaarta ja tietoturvallisuuden huomiointia koko elinkaaren ajan. Tiedonhallintalaki kohdistuu tietoineistoihin, jotka koostuvat asiakirjoista ja tiedoista, joista muodostuu asiakirjoja. Sääntely koskee julkisuuslain piiriin kuuluvia tietoineistoja ja asiakirjoja.

Tiedonhallintamalli on hallinnon sisäinen määräys ja sen tulee olla selkeä kuvaus laajennetusta tiedonhallinnasta. Mallissa kuvataan toimintaprosessit, tietovarannot, tietoineistot, tietojärjestelmät ja tietoturvajärjestelyt sekä millaisia tietojärjestelmiin ja tietovarantoihin liittyviä kytköksiä kaupungilla on muihin toimijoihin.

Kiuruveden kaupungin tiedonhallintamallikooste ja kuvaus kaupungin tiedoista ja asiakirjojen asiakirjajulkisuuden toteuttamiseksi on hyväksytty kaupunginhallituksessa 23.11.2020 § 210. Tiedonhallintamallikooste on annettu tiedoksi valtuustolle 7.12.2020 § 58.

Sopimushallinta

Kunnallista palvelua on ulkoistettu palveluntuottajalle, jonka toimintaa määritellään ensisijaisesti kaupungin ja palveluntuottajan välisessä sopimuksessa. Kiuruveden kaupungin käyttämien ostopalveluiden määrä on pysynyt ennallaan.

Palvelujen ulkoistamisen osalta on muistettava, että kaupunki on velvollinen huolehtimaan lainsäädännön kuntalaisille takaamista palveluista ja oikeuksista, vaikka palvelun tuottaminen on ulkoistettu yksityiselle toimijalle tai yhdistykselle. Sopimuksessa tulee huomioida entistä laajemmin vastuiden jakaantuminen esimerkiksi kriisitilanteissa. Sopimusehdoissa tulee myös entistä enemmän määritellä sanktioista tai muista seuraamuksista, mikäli palveluntuottajan tuottama palvelu ei vastaa sopimuksessa määriteltyä laatutasoa ja -vaatimuksia.

Kaupungin sopimushallintaa tullaan jatkossa kehittämään ja parantamaan. Sopimusten seurantaan ja voimassaolon valvontaan on hankittu sähköinen työkalu. Sopimushallinnan ohje on hyväksytty kaupunginhallituksessa 24.4.2023 § 89 ja se astui voimaan 1.6.2023.

Talousriskit (kaupunginjohtaja)

Kaupungin talous- ja rahoitusriskit voidaan jaotella tulojen ja menojen toteutumiseen, lainanottoon, korkoriskiin ja sijoitustoimintaan. Muita riskejä ovat ainakin pitkäaikaiset sähkökatkokset, kyberriskit ja henkilöriskit.

Kaupungin noin 7,9 milj. euron pitkäaikaisesta lainakannasta 7,2 % on sidottu lyhytaikaisin euribor -korkoihin, joihin liittyy korkoriski. Lisäksi lyhytaikaisia lainoja on Kuntarahoituksen kuntatodistusohjelmalla 13,0 milj. euroa. Koko lainamäärä on 20,9 milj. euroa ja siitä 35 % on kiinteällä korolla ja 65 % euribor -korolla.

Kaupungin sijoitusvarojen markkina-arvo oli vuoden 2024 lopussa noin 8,11 milj. euroa ja tasearvo oli noin 7,25 milj. euroa. Sijoitusvaroja ei ole kotiutettu vuonna 2024. Sijoituksien alaskirjauksia palautettiin vuoden aikana noin 6 400 euroa ja alaskirjattiin vuoden lopussa noin 94 tuhatta euroa. Sijoitussalkkujen varat on sijoitettu kaupunginvaltuuston periaatepäätöksen mukaisesti. Riskeihin on varauduttu hajauttamalla sijoituksia maantieteellisesti, toimialoittain ja arvopaperilajeittain. Sijoitusvaroja hoitaa kaksi ulkopuolista varainhoitajaa.

Tekninen palvelukeskus (teknisen palvelukeskuksen johtaja)

Hallinto (tekpa)

Palveluiden järjestämisen mallit ja tarpeelliset uudistukset tulisi toteuttaa ennakoiden. Säästötavoitteet ovat tiukat ja rekrytointien sijaan tehtäviä joudutaan järjestämään uudelleen. Äkinäinen pakon sanelema sopeutus ja tehtävien uudelleen järjestäminen ei käytännössä useinkaan tapahdu riittävän nopeasti, jolloin henkilöstön kuormitus kasvaa ja työssä jaksaminen heikkenee.

Henkilöstömäärän sopeutus palveluntarjontaa ja koko kunnan asukasmäärää vastaavaksi, ja sitä kautta riittävän vuosikatteen varmistamiseksi, on tärkeää. Samalla tulee kuitenkin huolehtia siitä, että tarvittaviin tehtäviin uudet osaajat rekrytoidaan ajoissa.

Ammattitaitoisen henkilöstön rekrytoimisessa ja sitouttamisessa voi ilmetä haasteita. Pitkällä tähtäimellä ongelmaa voidaan luonnehtia alueelliseksi. Tasapaino ostopalveluiden ja oman palvelutuotannon välillä tulee luoda toimivaksi ja markkinaa kuunnellen. Kaikilla toimialoilla aidosti kilpailtua paikallista markkinaa ei ole välttämättä ole heti olemassa vaan se syntyy viiveellä.

Kiinteistöt

Kaupungilla ei ole riittäviä taloudellisia resursseja huoltaa, korjata ja ylläpitää vanhenevia kiinteistöjä. Korjausvelka lisääntyy, kun sitä pitäisi pystyä vähentämään. Tiedoksi saadut sisäilmaongelmat johtuvat suurelta osin riittämättömistä taloudellisista resursseista ja tarvittavien korjausten lykkäämisestä. Vaarana on, että ennalta arvaamatta joudutaan mittaviin ja kalliisiin tilajärjestelyihin.

Kaupungin kiinteistöihin on kertynyt paljon korjausvelkaa eikä tilanteeseen lähivuosina ole näköpiirissä muutosta. Kaupungin omistama kiinteistömassa muodostaa kokonsa ja korjausvelkansa puolesta riskin. Kaupungin oman palvelutuotannon ulkopuolelle jäävistä tiloista tulisi pystyä luopumaan. Kiinteistöistä luovutaan hyväksytyn strategian ja kiinteistösalkutuksen mukaisesti. Tilojen käyttöasteen aleneminen muodostaa taloudellisen riskin. Vuokralaisten kaikkoaminen voi vaikuttaa negatiivisesti kohteen myyntisuunnitelmaan. Monen myytävän kohteen kirjanpitoarvot ovat markkinatilanteeseen nähden korkeat. Kohteiden myyminen markkinahintaan aiheuttaa osin huomattaviakin alaskirjauksia. Purettavissa kohteissa purkukustannukset syövät käyttötalouden resursseja.

Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä sote- ja pela-kiinteistöjen vuokraus on turvattu vuoden 2025 loppuun. Sote- ja pela-kiinteistöt tulee yhtiöittää. Yhtiön perustamiseen ja sen elinkelpoisuuteen liittyy riskejä, sillä yhtiön vuokratulot ovat sidoksissa hyvinvointialueen palveluverkkopäätöksiin. Tilojen hyödyntämistä tai luovuttamista muuhun käyttöön tulee ennalta kartoittaa ja varautua esimerkiksi tarvittavin kaavamuutoksin.

Koulukiinteistöjen, erityisesti perusopetuksen tilojen sisäilmahaasteet ovat riski niin työsuojelun kuin kaupungin palvelutuotannon osalta. Lyhyellä tähtäimellä riskejä voidaan hallita sisäilman laatua parantavilla välittömillä toimenpiteillä. Samanaikaisesti tulee edistää pidemmän tähtäimen toimenpiteitä, joilla riskit saadaan hallittua myös tulevaisuudessa.

Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitos on laatinut terveydensuojelulain 20 §:n 3 momentin mukaisen riskienarvioinnin vuonna 2022. Riskienarviointi on laadittu sähköisellä wsp-

riskienhallintaohjelmalla. Vesilaitos on esittänyt riskienarvioinnissa talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1352/2015) 7 a §:n mukaiset tiedot. Ympäristöterveysviranomaisen on päätöksellään 12.12.2022 hyväksynyt laaditun riskienarvioinnin.

Riskianalyysissä on käyty läpi ne vesihuoltolaitoksen riskikohteet ja riskitekijät, jotka voivat aiheuttaa vaaraa tai taloudellisia menetyksiä laitokselle, verkostoille, henkilökunnalle ja ympäristölle.

Varautumistoimenpiteitä edellyttävillä riskeillä on esitetty todennäköinen seuraus vakavimman mukaan, todennäköisyys, vakavuus sekä varautumistoimenpide, jolla riskiä voidaan ehkäistä tai vähentää. Osalle arvioiduista operatiivisista riskeistä on esitetty varautumistoimenpiteitä ja varaosatarpeita. Laitteiden vaurioitumisesta tai henkilökunnan operointivirheistä johtuvat riskit ovat riskitasoltaan keskimääräisiä tai vähäisiä hyvän varautumistason ansiosta.

Laitteiden vaurioitumisella on työllistävä vaikutus, mutta useimmat laiteviat saadaan nopeasti korjattua ja lähes kaikille laitteille on olemassa varalaite, joten laitteiden korjaaminen ei vaikuta pitkäaikaisesti verkoston toimintaan. Taloudelliset riskit on jaettu asiakkaan, laite/tavarantoimittajan ja yleisen taloustilanteen muodostamiin riskeihin.

Vedenkäytön vähentyminen luo taloudellisia paineita ja tarvetta järjestää toimintoja uudelleen. Toimintavarmuus ns. herkällä toimialalla tulee kuitenkin säilyttää.

Opetus- ja sivistyspalvelukeskus (sivistystoimen vastaava)

Sivistyspalvelukeskus käyttää edelleen viitteellisesti riskienhallinnan työkalua. Sen avulla esille saadut riskit ovat aika tavalla stabiileja vuodesta toiseen. Edelleen arvioinnin kautta nousee esille kolme riskiä, joihin ei ole juurikaan tullut muutosta. Ne ovat seuraavat:

- Sisäilmaongelmat. Sisäilmaongelmia on esiintynyt useassa koulukiinteistössä ja varsinkin Nivan ja Yläkoulun osalta. Tilanteeseen on haettu parannusta sisäilmanpuhdistimien, ilmanvaihtokanavien puhdistuksen sekä ilmanvaihdon säätämisen avulla. Lisäksi on jouduttu turvautumaan oppilaiden siirtämiseen "evakkotiloihin" Hingunniemeen Ylä-Savon Ammattiopiston omistamiin tiloihin, jäähallin yläkertaan ja lukiolle
- Piha-alueiden ja urheilualueiden liikenne. Tätä ongelmaa Nivan koulun pysäköintialueen osalta sekä urheilualueella hallitaan tällä hetkellä valvonnalla, mutta pysyviä ratkaisuja tehdään infran osalta myöhemmin Nivan ja Yläkoulun tilanteen ratkettua.

- Tukipalveluiden väheneminen. Sivistystoimen hallinto on säädetty niin ohueksi, että särkymävaraa ei ole. Toimintojen ylläpito myös poikkeustilanteissa (esim. sairastapaukset) on vaikeutunut, koska sijaisia yhdistelmätoimiin ei ole. Tähän liittyy myös sijaisten saannin vaikeus niin opetuksen kuin varhaiskasvatuksen osalla.

1.3 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Toimintakertomuksessa on annettava tieto sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä (KuntaL 115.1 §). Kaupunki antaa toiminta- kertomuksessa tiedot:

- Miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty
- Onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella
- Miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella

Kaupunginhallituksella on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. Kaupunginhallitus hyväksyy erillisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen valtuuston hyväksyminen periaatteiden pohjalta (KuntaL 14 §, 39 §).

Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kaupungin varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta. Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapojen tulee siten olla järjestelmällisiä ja dokumentoituja.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kaupungille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Lisäksi sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäinen valvonta toteutuu muun muassa selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena, sopimusten hallintana, osaamisena, väärinkäytösten ehkäisynä.

Hallinto- ja johtamistapa

Eettiset periaatteet

Eettisyyden arviointi alkaa siitä, mihin laki loppuu. Lainsäädäntö asettaa päätöksenteolle pelkästään reunaehdot. Eettisesti kestävä kunnallinen päätöksenteko on sekä lainmukaista että yhdessä sovittuja arvoja toteuttavaa. Eettinen näkökulma tulee ottaa huomioon kaikessa kaupungin toiminnassa, esimerkiksi myös kaupungin tytäryhteisöissä. Kaupunginhallitus on hyväksynyt kaupunginhallituksen eettiset ohjeet 9.10.2023 § 200.

Hallintosääntö on kaupungin säännöistä keskeisin ja sen toimivuuteen ja ajantasaisuuteen kiinnitetään jatkuvasti huomiota.

Kiuruveden kaupungin hallintosääntö on tullut voimaan 1.8.2021 ja viimeisimmät muutokset siihen hyväksyttiin valtuustossa 19.2.2024.

Eduskunta hyväksyi rakennetun ympäristön tietojärjestelmää (RYTJ) koskevan lain 24.2.2023 (431/2023) ja rakentamislain 1.3.2023 (751/2023). Kummankin lain käsittelyn yhteydessä hyväksyttiin myös maankäyttö- ja rakennuslakia koskevia muutoksia. Maankäyttö- ja rakennuslain nimi muuttuu alueidenkäyttölainsäädäntöksi 1.1.2025, kun rakentamislaki astuu voimaan. Kuntaliiton mukaan uuden ja monin paikoin muuttuneen lain seurauksena kuntien on uusittava mm. hallintosääntönsä. Näiltä osin hallintosääntöä on uusittu siten, että hallintosääntö tulee voimaan 1.1.2025.

Hallintosäännön käytännön soveltamisen yhteydessä on havaittu erilaisia tarkennus- ja muutostarpeita. Hallintosääntöön on ollut tarpeellista tehdä muutoksia mm. viranhaltijoiden vastuiden ja tehtäviin liittyvän päätösvallan osalta. Nämä muutokset hallintosääntöön on tehty syksyllä 2024 ja uusi hallintosääntö astuu voimaan sen jälkeen, kun se on hyväksytty valtuustossa vuonna 2025.

Sisäisen valvonnan päivitetty ohje on tullut voimaan 1.12.2023 alkaen. Ohje on korvannut sisäisen valvonnan yleisohjeen (khall 7.6.2020 § 108).

Vuoden 2019 joulukuussa kaupunginvaltuusto hyväksyi omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohjeen. Kaikki kaupungin säännöt ja ohjeet pyritään pitämään jatkuvasti ajan tasalla.

Toimivallan jako

Hallintosääntö määrittelee toimivallan jaon.

Valvontatoimenpiteet

Erilaiset kontrollit

Palvelukeskusten johtajat laativat vuosittain raportin sisäisen valvonnan toteutumisesta tilivuotta seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä.

Raportin pohjalta laadittu kaupunginjohtajan raportti sisäisen valvonnan toteutumisesta toimitetaan tiedoksi kaupunginhallitukselle sekä edelleen tarkastuslautakunnalle ja tilintarkastajalle helmikuun loppuun mennessä. Lautakunnat ovat valtuustokauden ensimmäisessä kokouksessaan hyväksyneet sisäisen valvonnan suunnitelman koko valtuustokaudelle. Vuosittainen kaupunginjohtajalle toimitettu raportti perustuu edellä mainitun suunnitelman toteutumiseen. Yksittäisiä kontrollitoimenpiteitä kohdistetaan jatkuvasti esimerkiksi viranhaltijapäätöksiin, ostolaskuihin, kassasta maksuihin ja käteiskassoihin.

Suojaukset

Erilaisia suojauksia on tehty ICT-laitteisiin. Lainasalkkua on suojattu ottamalla lainoja erilaisilla ehdoilla; markkinakorolla ja kiinteällä korolla sekä lyhytaikaista ja pitkäaikaista lainaa.

Sopimusten hallinta

Kaupungin asiakirjahallintajärjestelmän päivittäminen aloitettiin vuoden 2019 alussa. Tähän kokonaisuuteen kuuluvana on otettu käyttöön sähköinen työkalu vuonna 2021. Nyt sopimuksia hallitaan palvelukeskuskohtaisesti perinteisin menetelmin. Pääperiaate on, että vastuu sopimuksen hallinnasta on allekirjoittajalla. Sopimusten hallinnan laiminlyönnestä ei ole tullut tietoa. Sopimushallintaohje on hyväksytty hallituksessa 24.4.2023 § 89.

Tieto ja tiedonvälitys

Kuntalain mukaan kunnan toiminnasta on tiedotettava asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kunnan tulee antaa riittävästi tietoa kunnan järjestämistä palveluista, taloudesta, kunnassa valmistelussa olevista asioista, niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista. Kunnan on tiedotettava, millä tavoin päätösten valmisteluun voi osallistua ja vaikuttaa.

Kunnan on huolehdittava, että toimielinten käsittelyyn tulevien asioiden valmistelusta annetaan esityslistan valmistuttua yleisen tiedonsaannin kannalta tarpeellisia tietoja yleisessä tietoverkossa. Kunnan on verkkoviestinnässään huolehdittava, että salassa pidettäviä tietoja ei viedä yleiseen tietoverkkoon ja että yksityisyyden suoja henkilötietojen käsittelyssä toteutuu. Viestinnässä on käytettävä selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otettava huomioon kunnan eri asukasryhmien tarpeet.

18.3.2019 kaupunginhallitus nimesi viestinnästä, tiedottamisesta ja markkinoinnista vastaavaksi viranhaltijaksi hallinto- ja talousjohtajan. Jokaisella Kiuruveden kaupungin työntekijällä on tiedotusvastuu. Tiedotusvastuun laajuus määräytyy henkilön työtehtävien ja vastualueen mukaan. Kunkin palvelukeskuksen viestinnästä vastaa ja sitä johtaa kyseisen palvelukeskuksen johtaja.

Kaupungin tiedottaminen ja viestintä perustuu avoimuuteen. Kaupunki pyrkii oma-aloitteisesti ja aktiivisesti tiedottamaan omista asioistaan olivat ne sitten valmistelussa olevia asioita, jo tehtyjä päätöksiä tai muita kaupungin toimintaa tai palveluja koskevia asioita. Tiedottamisen ja viestinnän tavoitteena on omalta osaltaan edistää kaupungin strategian toteutumista sekä toimia kaupungin ja sen asukkaiden hyväksi. Kaupunki noudattaa mahdollisimman laajaa avoimuutta asiakirjojen julkisuuden osalta.

Kiuruveden kaupungin pääasiallinen tiedotusväline on kotisivut, jossa kerrotaan kaupungin toiminnasta ja palveluista sekä julkaistaan toimielinten esityslistat ja pöytäkirjat. Tiedottamisessa hyödynnetään enenevässä määrin myös muita sähköisiä kanavia (esim. Facebook). Asioista tiedotetaan myös lehdistön, sähköisten ilmoitustaulujen ja muiden viestintäkeinojen välityksellä. Tiedotusvälineille tiedotetaan asioista lähtökohtaisesti samaan aikaan. Lisäksi tiedotusvälineille annetaan heidän tarvitsemansa tieto sekä yhteydenottopyyntöihin vastataan ilman aiheetonta viivästystä. Pyrkimyksenä on, että jokaisella kuntalaisella olisi yhtäläiset mahdollisuudet saada ja hankkia tietoa kunnan toiminnasta helposti ja ymmärrettävästi sekä osallistua ja vaikuttaa kaupungin toimintaan.

Seuranta

Sisäisen valvonnan toteutumista seurataan jatkuvasti palvelukeskuskohtaisesti ja kaupungin yleishallinnon (kaupunginjohtaja, hallinto- ja talousjohtaja) toimesta. Palvelukeskusten johtoryhmät (koostuu palvelukeskuksen johtajasta ja tulosaluevastaavista) seuraavat sisäisen valvonnan toteutumista. Yleisesti esihenkilöiden tehtäviin kuuluu myös sisäisen valvonnan toteutumisen seuranta. Sisäisestä valvonnasta ei ole kaupungin sisällä järjestetty koulutustilaisuuksia. Osa henkilöstöstä ja luottamushenkilöistä ovat vain satunnaisesti osallistuneet aihetta käsittelevään koulutustilaisuuteen. Sisäisen valvonnan ohjeen päivittämisen yhteydessä on tarkoituksenmukaista järjestää koko kaupungin henkilöstölle ja luottamushenkilöille aiheesta koulutusta.

Arviointi

Sisäisen valvonnan toteutumisen systemaattista arviointia ei ole vielä suoritettu. Sisäistä valvontaa on arvioitu lähinnä käytännön tapausten yhteydessä palvelukeskusten sisällä ja kaupungin johtoryhmässä.

Kehittämistoimenpiteiden tuloksellisuus

Sisäistä valvontaa ei ole kehitetty yhtenä kokonaisuutena, mutta useita yksittäisiä toimenpiteitä on otettu käyttöön toiminnan muuttuessa väliaikaisesti tai pysyvästi. Kehittämistoimenpiteille on havaittu tarvetta.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan

jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelyjä, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan kaupungin toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkitystä ja niiden toteutumisen todennäköisyyttä, sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi.

Kaupungin riskienhallinnan tasoa ja riittävyttä arvioidaan sekä varsinaiseen toimintaan (ml. päätöksenteko), investointeihin, rahoitukseen että vahinkoihin liittyvissä riskeissä. Riskit vaikuttavat toteutuessaan kaupungin asemaan, talouteen, palvelukykyyn, työvoiman saatavuuteen ja yleiseen kilpailukykyyn asukkaista ja yrityksistä. Toimintaan, investointeihin ja rahoitukseen liittyvät riskit jäävät pääsääntöisesti kaupungin kannettavaksi. Vahinkoriskin toteutumisesta seuraavaa menoa tai menetystä voidaan rajata vakuuttamalla.

Kaupunginvaltuuston hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja kaupunginhallituksen niiden soveltamiseksi antamat tarkemmat ohjeet ja niiden noudattaminen:

- Kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.2.2018 § 4 riskienhallinnan periaatteet, joiden mukaan kaupungin sisäinen riskienhallinnan raportointi tehdään yhdenmukaisella menettelyllä toimintakertomuksessa. Siinä riskit, niiden arvioinnit, nykyiset ja tulevat hallintakeinot, raportoidaan kokonaisuudessaan eteenpäin siten, että riskit ovat keskinäisessä tärkeysjärjestyksessä. Merkittävimmille riskeille nimetyt hallintakeinot huomioidaan toiminnan suunnittelussa ja budjetoinnissa. Kaupunginhallitus ei ole antanut tarkempia ohjeita.

Riskienhallinnan ja seurannan selkeä vastuunjako ja asiantuntemuksen riittävyys:

- Kaupunginvaltuuston hyväksymät riskienhallinnan periaatteet sisältävät myös vastuunjaon. Vastuu jakaantuu kaupunginvaltuustosta lähtien kaikkiin työntekijöihin. Asiantuntemusta on tarvetta lisätä erilaisilla koulutustilaisuuksilla.

Kaupungin riskienkartoituksen ajantasaisuus ja kattavuus:

- Palvelukeskukset ja tytäryhtiöt tekivät viimeksi syksyllä 2022 talousarvion valmistelun yhteydessä. Merkittävimmät riskit kirjattiin vuoden 2023 talousarvio ja taloussuunnitelma 2024–2025 kirjaan. Riskikartoitukset ovat kattavia ja ne tehdään siihen tarkoitettulla Excel – työkalulla. Kartoitus sisältää seuraavat kohdat: riskin alue, todennäköisyys, merkitys/vaikutus, riskin arvio, nykyiset hallintakeinot, nykyisen hallinnan taso ja tulevat hallintakeinot sekä vastuu-/yhteyshenkilön.
- Merkittävimpien riskien ja niiden hallitsemiseksi tehtävien toimien dokumentointi, seuranta- ja raportointikäytännöt sekä niiden toteutuminen, onnistuminen toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakkoinnissa. Merkittävimmät riskit nostetaan esiin

talousarvioissa ja toimintakertomuksissa, mutta niiden syvällisemmässä analysoinnissa ja hallinnassa on vielä puutteita. Merkittävimpien riskien toteutumisen ajallista ennakkointia ei ole suoritettu.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen perusteella on tehtävä arvio keskeisistä johtopäätöksistä (esimerkiksi "kaupunginhallituksen kokonaisarvio"). Siihen liittyen tulee kuvata sisäisen valvonnan kehittämistoimenpiteitä voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Kaupunginhallituksen kokonaisarvio

Sisäisen valvonnan ohje tulee päivittää nykyisiä vaatimuksia vastaavaksi. Päivittämisen yhteydessä järjestetään koulutusta henkilöstölle ja luottamushenkilöille. Samalla käsitellään myös sisäisen valvonnan toteutumisen arviointia ja kehittämistoimenpiteitä. Sisäisen valvonnan ohje päivitetään ja otetaan käyttöön syksyn 2025 aikana, kun uusi valtuusto on aloittanut toimikautensa.

Selonteon valmistelu ja käsittely

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteon valmistelu on osaksi vastuutettu palvelukeskuksille ja lautakunnille. Kaupunginjohtajan sisäisen valvonnan yhteenvetoraportti kaupunginhallitukselle sisältää myös palvelukeskusten sisäisen valvonnan toteutumisen. Itsearviointeja ja kokonaisarviointeja ei ole tehty. Kaupungin sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa ei ole havaittu puutteita, mutta päivittämisen tarve on tunnistettu.

1.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Toimintatuotot

Ulkoiset toimintatuotot toteutuivat noin 191 387 euroa yli muutetun talousarvion. Toteutuminen oli 103,0 %. Toimintatuotot pienenevät noin 237 460 euroa vuoteen 2023 verrattuna.

Toimintakulut

Ulkoiset toimintakulut alittivat muutetun talousarvion noin 489 497 eurolla. Toteutuminen oli 98,2 %. Toimintakulut pienenevät noin 1,06 milj. euroa vuoteen 2023 verrattuna eli noin -3,81 %.

Henkilöstökulut alittivat muutetun talousarvion noin 349 015 eurolla. Henkilöstökulut laskivat vuoteen 2023 verrattuna noin -197 042 euroa eli noin -1,39 %. Vuonna 2023 Kuel-eläkemenoperusteinen maksu poistui ja tilalle tuli tasausmaksu. Tasausmaksua maksettiin vuonna 2024 0,5 milj. €.

Yleiskorotuksia palkkoihin tuli noin 4,0 % eli n. 38 650 €. Kertakorvauksia vuonna 2024 ei ole ollut maksussa.

Palvelujen ostot ylittivät muutetun talousarvion noin 37 000 eurolla.

Palvelujen ostot vähenivät vuodesta 2023 noin 0,41 milj. euroa.

Palvelusetelimenot olivat noin 1 141 396 euroa, vuonna 2023 summa oli noin 989 955 €.

Avustukset alittivat muutetun talousarvion noin 54 806 eurolla. Toteutuminen oli 95,5 %. Avustukset laskivat noin 98 022 € vuoteen 2023 verrattuna. Avustuksia myönnettiin yhteensä lähes 1,17 milj. euroa seuraavasti (suluissa vuoden 2023 luku):

- lasten kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuen kuntalisä yhteensä 243 335 euroa (251 914 euroa)
- avustukset yhteisöille ja kotitalouksille noin 440 635 euroa (noin 521 229 euroa)
- työmarkkinatuen kuntaosuus 484 774 euroa (493 623 euroa)

Verotulot

Kaupungin tuloveroprosentti vuonna 2024 oli 9,5 %.

Kunnallisveron (tuloveron) maksuunpanon kehitys vuosina 2014–2023 milj. euroa

Verovuosi	Milj. euroa	Kasvu-% Kiuruvesi	Kasvu-%koko maa
2023	11,3	-48	-52,5
2022	22,0	2,8	4
2021	21,4	0,9	4,3
2020	21,2	5,7	2,6
2019	20,2	0,4	3,5
2018	20,0	0,6	2,4
2017	19,9	-4,5	-1,4
2016	20,8	0,4	0,8
2015	20,7	-2,8	1,6
2014	21,3	6,5	3,7

Verotuloja kertyi yhteensä 15,26 miljoonaa euroa, joka on 514 761 euroa enemmän kuin muutetussa talousarviossa ennakoitiin. Verotuloja kertyi verolajeittain tarkasteltuna muutettuun talousarvioon verrattuna seuraavasti: tuloveroa noin 495 777 euroa arvioitua enemmän, yhteisöveroa 30 805 euroa arvioitua enemmän ja kiinteistöveroa – 11 821 euroa arvioitua vähemmän

Seuraavassa taulukossa erittely verotulojen toteutumisesta vuosina 2020–2024
(1 000 €)

	2020	2021	2022	2023	2024	Muutos% 2023/ 2024
Kunnan tulovero	20 758	21 491	21 701	11 276	11 806	+4,70
Yhteisövero	2 224	3 295	3 209	1 875	1 603	-14,51
Kiinteistövero	1 563	1 709	1 756	1 608	1 849	+ 15,00
Yhteensä	24 545	26 495	26 666	14 759	15 258	+3,38

Vuonna 2024 Verohallinto keräsi veroja yhteensä 81,7 miljardia euroa, mikä on sata miljoonaa euroa (+0,1 %) enemmän kuin vuonna 2023.

Koko maassa vuonna 2024 kerätyistä veroista 77,2 prosenttia tilitettiin valtiolle ja 17,3 prosenttia kunnille. Muita veronsaajia ovat lisäksi seurakunnat 1,3 prosentin ja Kela 4,2 prosentin osuuksilla.

Vuonna 2023 valtion osuus oli kerätyistä veroista 75,9 prosenttia, kuntien 17,9 prosenttia, seurakuntien 1,3 prosenttia ja Kelan 4,9 prosenttia.

Vuonna 2023 valtion ja kuntien jako-osuudet muuttuivat oleellisesti, kun sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu ja kustannukset siirrettiin kunnilta hyvinvointialueille. Hyvinvointialueiden toimintaa rahoittaa valtio ja sote-kustannusten siirtyessä kunnilta valtiolle, myös rahoitusta siirrettiin vastaavasti.

Kuntien tuloveroprosenttia leikattiin 12,64 prosenttiyksikköä.

Valtionosuudet

Valtionosuudet alittivat muutetun talousarvion noin 146 971 eurolla. Valtionosuuksia kertyi 782 099 euroa vähemmän kuin vuonna 2023.

Seuraavassa taulukossa on erittely valtionosuuksien toteutumisesta vuosina 2014–2024 (1 000 €)

Vuosi	Peruspalveluiden valtionosuus	Verotulo ntausaus	Opetus- ja kulttuuritoimen muut VOS	Muut	YHTEENSÄ
2024	3303	4502	-553	1806	9058
2023	4073	4276	-322	1813	9840
2022	20649	8330	-343	5691	34327
2021	19857	8539	-397	5037	33036
2020	21349	8329	-466	5841	35053
2019	22368	8215	-531		30052
2018	23042	8222	-576		30688
2017	23280	8555	-590		31245
2016	23848	8272	-856		31264
2015	22847	8342	-951		30238
2014	23516	7664	-1262		29918

Taulukossa sarakkeessa "Muut" on vuonna 2024 maksetut verotulomenetysten korvaukset 1 805 928 euroa (v. 2023 1 812 827 €). Vuodesta 2020 alkaen kunnille maksettavat verotulomenetysten korvaukset on erotettu peruspalvelujen valtionosuudesta. Kirjanpidossa korvaukset kuitenkin kirjataan valtionosuuksiin ja eritellään tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Verotulomenetysten korvauksessa on kyse eduskunnan säätämistä kunnallisveroon tehtävistä vähennyksistä. Nämä pienentävät kunnallisverotuottoa kunnista riippumattomista syistä.

Kaikkia verovähennyksistä johtuvia menetyksiä ei korvata, vaan huomioon otetaan vasta vuodesta 2010 lähtien toteutetut veroperustemuutokset. Kunnalle maksetaan sen verotulojen menetystä vastaava euromäärä.

Rahoitustuotot ja –kulut

Rahoitustuottojen ja rahoituskulujen (netto) oli muutetussa talousarviossa 793 184 euroa ja toteutuminen oli noin 938 628 euroa. Vuonna 2023 vastaava luku oli noin 832 601 euroa. Savon Energiaholding Oy:n osinkotuotot olivat 1 015 937 euroa, saman verran kuin vuonna 2023.

Lyhyt- ja pitkäaikaisten lainojen sekä korkokulujen kehitys 2014–2024

Vuosi	Korkokulut (euroa)	Lainat (milj. euroa)
2024	635 645	20,9
2023	625 316	23,5
2022	230 040	28,7
2021	175 268	32,6
2020	169 634	31,7
2019	200 874	33,0
2018	216 402	30,2
2017	203 626	31,4
2016	213 146	29,2
2015	245 524	29,9
2014	341 824	29,6

oistot ja arvonalentumiset näihin tarvitaan päivitetyt tiedot

Suunnitelmanmukaisia poistoja kirjattiin 3,488 milj. euroa ja lisäpoistoja 758 635 euroa.

Lisäpoistoja kirjattiin:

- Kalliokylän koulu 100.635 €
- Nivan koululta 208.000 €
- Yläkoululta 400.000 €
- Lahnajoen koulu 50.000 €

Arvonalentumisia kirjattiin yhteensä 30.000 €

- Asematien osakkeesta 4.000 €
- As Oy Sarmaltien osakkeista 26.000 €

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

(ulkoiset)	TP 2024	TP 2023
Toimintatuotot	6 603 134	6 840 594
Valmistus omaan käyttöön	23 786	39 485
Toimintakulut	-26 775 119	-27 837 091
Toimintakate	-20 148 199	-20 957 012
Verotulot	15 257 761	14 758 590
Valtionosuudet	9 057 923	9 840 022
Rahoitustuotot ja -kulut	938 628	832 601
Korkotuotot	6 838	7 494
Muut rahoitustuotot	1 672 438	1 504 121
Korkokulut	-635 645	-625 316
Muut rahoituskulut	-105 003	-53 699
Vuosikate	5 106 113	4 474 202
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 246 690	-3 844 778
Arvonalentumiset	-30 000	-79 771
Satunnaiset kulut	0	0
Tilikauden tulos	829 423	549 653
Poistoeron muutos	17 236	17 189
Varausten muutos		
Tilikauden yli-/alijäämä	846 659	566 842
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	24,7	24,6
Vuosikate / Poistot ja arvonalent., %	119	114
Vuosikate, euroa/asukas	694	599
Asukasmäärä	7 356	7 475

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Kuntayhtymässä, jossa verorahoitusta ei ole, toimintakatteen on oltava ylijäämäinen. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on vähintään 100 %, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Investointitaso määritetään voimassa olevasta investointisuunnitelmasta, jonka aikajänne on riittävä keskimäärän osoittamiseksi. Jos poikkeuksellisen suuri poistonalainen investointihanke ajoittuu suunnittelukaudelle tai investointeja on taloussuunnitelmassa leikattu ja siirretty suunnitelman ulkopuolelle, on investointitasoa arvioitava taloussuunnittelukautta pitemmällä jaksolla.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista poistonalaista investointitasoa.

Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Kuntayhtymissä ei lasketa tätä tunnuslukua.

Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Erityisesti silloin, kun kunnan talouden tasapainoa ja liikkumavaraa verrataan muihin kuntiin, on otettava huomioon erot veroprosenteissa. Riittävä tulorahoitus voi kahdessa vertailukunnassa olla saavutettu erilaisella verorasitteella kuntalaisiin.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti

vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, mistä syystä tulorahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määritellä sen perusteella.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen.

1.4.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

(ulkoiset)	TP 2024	TP 2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 106 113	4 474 202
Satunnaiset erät, netto	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-179 115	657 307
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 472 177	-3 683 656
Rahoitusosuudet investointeihin	92 037	311 980
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	41 200	3 180 915
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 588 058	4 940 746
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutos	31 521	3 799
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	31 521	3 799
Lainakannan muutokset	-2 600 384	-5 228 316
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		574 600
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 600 384	-4 302 916
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 000 000	-1 500 000
Muut maksuvalmiuden muutokset	141 451	99 360
Toimeksiantojen varojen ja pääom. muut.	-92 117	291
Saamisten muutos	80 968	739 416
Korottomien velkojen muutos	152 600	-640 347
Rahoituksen rahavirta	-2 427 412	-5 125 157
Rahavarojen muutos	1 160 646	-184 410
Rahavarat 31.12.	10 124 237	8 963 591
Rahavarat 1.1.	8 963 591	9 148 001
	1 160 646	-184 410

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa	15 884 903	9 860 635
Investointien tulorahoitus, %	370,0	132,7
Laskennallinen hoitokate	1,8	1,4
Kassan riittävyys, pv	121	90
Asukasmäärä	7 356	7 475

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulokseksi Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

$$= 100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kunta voi halutessaan esittää myös todellisten lainanlyhennysten mukaisesti lasketun lainanhoitokatte.

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhenitys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

- Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön
- Korkokulut
- Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

- Investointimenot
- Antolainojen lisäys
- Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys voidaan esittää myös kuukausittaisena lukusarjana tai graafisesti. Rahavarojen määränä käytetään tällöin joko kuukauden päiväkohtaista keskisaldoa tai valittua kuukauden määräpäiväsaldoa. Kassasta maksuina käytetään kuukauden kassasta maksuja ja päiväkerroina 30 pv.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	TP 2024	TP 2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	1 996 709	2 124 411
Aineettomat oikeudet	1 957	13 924
Muut pitkäaikaiset menot	1 994 752	2 110 486
AINEELLISET HYÖDYKKEET	38 797 123	41 537 446
Maa- ja vesialueet	3 947 253	3 948 728
Rakennukset	16 828 391	18 815 567
Kiinteät rakenteet ja laitteet	17 132 417	18 205 847
Koneet ja kalusto	461 285	551 283
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	427 777	16 021
SIJOITUKSET	5 196 369	5 311 820
Osakkeet ja osuudet	4 760 772	4 844 703
Muut lainasaamiset	309 886	341 407
Muut saamiset	125 711	125 711
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	45 990 200	48 973 677
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
SAAMISET	1 247 297	1 328 265
PITKÄAIKAISET SAAMISET	242 321	290 785
Muut saamiset	242 321	290 785
LYHYTAIKAISET SAAMISET	1 004 977	1 037 480
Myyntisaamiset	465 773	361 441
Muut saamiset	257 949	466 041
Siirtosaamiset	281 254	209 998
RAHOITUSARVOPAPERIT	7 249 912	6 972 154
Muut arvopaperit	7 249 912	6 972 154
RAHAT JA PANKKISAAMISET	2 874 325	1 991 437
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 371 535	10 291 856
VASTAAVAA YHTEENSÄ	57 361 735	59 265 533

VASTATTAVAA	TP 2024	TP 2023
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	27 691 259	27 691 259
EDELL TILIKAUS YLI-/ALIJÄÄMÄ	2 291 167	1 724 325
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	846 659	566 842
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	30 829 086	29 982 426
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET		
Poistoero	271 510	288 746
Vapaaehtoiset varaukset	900 000	900 000
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET	1 171 510	1 188 746
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	777 679	971 000
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	777 679	971 000
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	7 651	99 768
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	7 651	99 768
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN	6 271 795	7 874 079
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 271 795	7 872 179
Muut velat	0	1 900
LYHYTAIKAINEN	18 304 015	19 149 515
Joukkovelkakirjalainat	13 000 000	14 000 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 600 384	1 600 384
Saadut ennakot	31 575	678
Lyhytaikaiset ostovelat	1 304 797	1 148 286
Muut velat	220 293	223 841
Siirtovelat	2 146 965	2 176 326
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	24 575 810	27 023 594
VASTATTAVAA	57 361 735	59 265 533
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	55,8	52,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	79	86
Lainat ja vuokravastuut 31.12, euroa	23 187 249	26 292 644
Lainat ja vuokravastuut 31.12, euroa/asukas	3152	3 517
Kertynyt yli-/alijäämä	3 137 826	2 291 167
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	427	307
Lainakanta 31.12, euroa	20 872 218	23 472 563
Lainakanta 31.12, €/asukas	2 837	3 140
Lainasaamiset, euroa	309 886	341 407
Asukasmäärä	7 356	7 475

TASEEN TUNNUSLUVUT

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

$$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta¹⁴. Niissä kuntayhtymissä, joissa on paljon välitettäviä varoja, omavaraisuus saattaa olla huomattavasti alempi.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

$$= [\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoina sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokra-vastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.6 Kokonaistulot ja – menot (1000 euroa)

TULOT		MENOT	
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	6 603	Toimintakulut	26 775
Verotulot	15 258	- Valmistus omaan käyttöön	-24
Valtionosuudet	9 058	Korkokulut	636
Korkotuotot	7	Muut rahoituskulut	105
Muut rahoitustuotot	1 672	Tulorahoituksen korjaukset	
Satunnaiset tuotot	0	-/+ Pakollisten varausten muutos	193
Tulorahoituksen korjaukset		- Pysyvien vast.hyödyk. luvutustappio	-24
- Pysyvien vast. luovutusvoitot	-10	Investoinnit	
Investoinnit		Investointimenot	1 472
Rahoitusosuudet investointeihin	92	Rahoitustoiminta	
Pysyvien vastaavien luovutustulot	41	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 600
Rahoitustoiminta		Lyhytaikaisten lainojen vähennys	1 000
Antolainasaamisten vähennykset	32	Kokonaismenot yhteensä	31 733
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0		
Kokonaistulot yhteensä	32 753		

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot= 32.752.675,95 - 31.733.481,04 = 1.019.194,91

Rahavarojen muutokset - Maksuvalmiuden muutokset = 1.160.646,36 - 141.451,45 = 1.019.194,91

1.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

		Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
		Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt			
	Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	2	1
	Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	0	
Kuntayhtymät		3	
Osakkuusyhteisöt		5	
YHTEENSÄ		10	1

TYTÄRYHTIÖ: Kiinteistö Oy Kiuruveden Kiurunkulma

	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Liikevaihto	2 955 033	2 936 840	2 947 856
Muut tuotot	81 576	113 090	45 029
Henkilöstökulut	-262 958	-280 000	-276 862
Poistot ja arvonalentumiset	-405 717	-383 962	-615 299
Kiinteistön hoitokulut	-2 007 945	-1 906 084	-1 898 571
Luottotappiot ja oikaisuerät	-534	0	-896
Muut kiinteistön kulut	-5 616	-9 000	-7 476
Liikevoitto	353 839	470 884	193 779
Rahoitustuotot ja -kulut	-179 521	-246 244	-269 914
Satunnaiset erät			
Poistoero	1 428	0	1 371
Vap.eht.varausten muutos	-175 576		74 864
TP- siirrot yhteensä	-174 148	-224 640	76 235
Tilikauden voitto/-tappio	170	0	100

Pitkäaikainen vieras pääoma: 4 963 492 euroa (vuonna 2023: 5 540 539)

Asuintalovaraus yhteensä: 3 764 902 euroa (vuonna 2023: 3 839 766)

Yhtiö lyhensi lainoja 954 238 euroa ja nosti lyhytaikaista lainaa 100 000 euroa.

Kiinteistövero yhtiö maksoi 103 509 euroa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

1. Vuosikorjaukset

Vuosikorjaukseen talousarviossa oli varattu 211 536 €. Korjauksiin käytettiin 356 950 €, johon sisältyy 97 243 € kaukolämpövaihtimien uusimisia matalalämpötilaiseen kaukolämpöön soveltuviksi laitteiksi. Avustusta saatiin 42 000 €.

2. Energiatohokkuuden parantaminen

- Remontin yhteydessä on uusittu ja korjattu vesikalusteita.
- Ledilamppuja on uusittu sitä mukaa kun on jouduttu vaihtamaan.
- Tarkastettiin vesipisteiden vuotoja 3 eri kiinteistöllä.
- Kaukolämpölaitteita uusittiin matalalämpöiseen laitteisiin 3 eri kohteessa yhteensä 7 kpl laitteita. Samalla tasapainotettiin ja säädettiin rakennusten lämmitysverkostot.
- Jatkettu valtakunnallista astetta alemmaksi kampanjaa.
- Kustannukset kts. tunnusluku

3. Kiertotalouden monipuolinen edistäminen

- Jätteiden lajitteluohjeita on jaettu kiinteistöillä ja opastettu nettisivulla asukkaita.

4. Asiakastyytyväisyys / -kokemus

- Palkittiin pitkäaikaisia asukkaita, jotka olivat asuneet yli 20 v ja 5 kpl. (jääkaappia, kalusteet tai sähköliesi jos yli viisi vuotta vanha)
- Yhteisten tilojen kunnostamista (saunatilat) toteutettiin yhdessä kohteessa.
- Eritasoisia huoneistoremontteja tehtiin yhteensä ~23 huoneistossa asukkaan vaihtuessa.
- Asennettiin uusia 10 vuoden akulla olevia palovaroittimia 356 huoneistoon. (turvallisuus)

5. Vuokra-asumisen hinta suhteessa muihin vastaaviin toimijoihin

- Alueellinen keskivuokra on 9,64 €/asm²/kk. (vrt. 9 vuokrataloyhtiöitä)

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen:

TUNNUSLUVUT	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Muutos % TA 2024 - TP 2024
Asuin/m ²	28 491	28 491	28 491	0,00 %
Asuntoja	540	540	540	0,00 %
Vuokratulot €	2 867 708	2 936 840	2 857 868	-2,69 %
Henkilöstömäärä	4 + 1 osap.	5 + 1 osap.	6 + 1 osap.	0,00 %
Henkilöstökustannukset €	262 958	280 000	276 862	-1,12 %
Vuosikorjaukset	428 890	211 536	356 950	68,74 %
Lämmitys	517 867	573 195	536 997	-6,32 %
Vesi ja jätevesi	195 698	214 541	194 931	-9,14 %
Sähkö	183 771	170 679	140 640	-17,60 %
Jätehuolto	74 331	92 667	83 917	-9,44 %
Keski vuokra €/asm ² /kk	8,90	9,14	9,11	-0,29 %
Käyttöaste	94,11 %	93,96 %	90,03 %	-4,18 %
Liikevoitto-%	11,97 %	15,44 %	6,57 %	-57,43 %
Omavaraisuusaste%	37,12 %		39,71 %	
Oman pääoman tuotto %	73,39 %		-33,30 %	
Sijoitetun pääoman tuotto %	2,53 %		-1,30 %	
Pääomakulut €/m ²	2,87 %	3,51	3,74 %	6,44 %
Lainojen pääoma	6 494 778	5 531 297	5 540 539	0,17 %
Lainojen lyhennys	800 857	954 230	954 238	0,00 %
Lämmitys MWh (kaukolämpö)	5 141	5 210	5 027	-3,52 %
Sähkö MWh	605	655	558	-14,76 %
Vesi m ³	37 139	40 400	35 867	-11,22 %
l/vrk/asukas	135	140	133	-5,00 %

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen perusteluja:

Erätie 11 asuinkerrostalon asukkaat irtisanottiin ja asukkaille tarjottiin asunnot yhtiön muista asunnoista.

Rakennuskannan pienentämisellä saadaan nostettua asuntojen käyttöastetta ja käyttökuluja alhaisemmaksi sekä korjausvelkaa alennettua.

Osinko- ja muita tuottoja oli 51 623 € ja 45 029 €.

Lämpimän vuoden ansiosta talousarvioon verrattuna sähkö- ja lämmityskuluista säästy 66 237 € vastaavasti käyttöasteen heikkeneminen vähensi vuokratuloja - 78 972 €. Vesimaksuista säästy arvioon verrattuna 19 610 € johtuen kulutuksen vähentymisestä.

Aikaisempien vuosien asuintaloverausta purettiin 337 992 € sekä tilikaudelle muodostettiin uusi asuintaloveraus 263 128 €.

Liikevoitto 193 779 € heikkeni talousarviosta -277 105 € (470 884 €), kun alas kirjattiin Erätie 11 arvonalentuminen 240 974 € ja käyttötalouden

korjausmenoihin kirjattiin kaukolämpölaitteiden uusiminen 97 243 €. Vastaavasti kiinteistön muihin tuottoihin tuli avustusta 42 000 €.

Lyhytaikaista lainaa nostettiin 96 375 €. Talousarviossa varauduttiin nostamaan 200 000 €. Rahavarat paranivat arviosta (110 070 €) 76 329 € ollen 186 399 €.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen:

Tilikauden tulos

Käytetään 100,00 €, aikaisempien vuosien tappioiden kattamiseen.

Sisäinen valvonta

Päätösten ja sopimusten valmistelu on ollut huolellista ja ne on tehty laillisesti eikä toimivaltaa ole ylitetty. Päätösten käsittely, toimeenpano ja tiedoksianto on tehty oikein ja viivyttelämättä. Sopimuksia on valvottu tehokkaasti ja toimintariskit on arvioitu ja tunnistettu. Henkilöstön toiminta on vastuullista ja hyvän hallintotavan mukaista. Tietojärjestelmien turvallisuudesta ja yhtiön omaisuudesta on huolehdittu.

Alkanut tilikausi

Asuntojen käyttöastetta pyritään nostamaan vuoden 2024 tasosta ja jatketaan asuntokannan suhteuttamista kysynnän laskuun.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Liikevaihto	2 955 033	2 936 840	2 947 856
Muut tuotot	81 576	113 090	45 029
Henkilöstökulut	-262 958	-280 000	-276 862
Poistot ja arvonalentumiset	-405 717	-383 962	-615 299
Kiinteistön hoitokulut	-2 007 945	-1 906 084	-1 898 571
Luottotappiot ja oikaisuerät	-534	0	-896
Muut kiinteistön kulut	-5 616	-9 000	-7 476
Liikevoitto	353 839	470 884	193 779
Rahoitustuotot ja -kulut	-179 521	-246 244	-269 914
Satunnaiset erät			
Poistoero	1 428	0	1 371
Vap.eht.varausten muutos	-175 576		74 864
TP- siirrot yhteensä	-174 148	-224 640	76 235
Tilikauden voitto/-tappio	170	0	100

Pitkäaikainen vieras pääoma: 4 963 492 euroa (vuonna 2023: 5 540 539)

Asuintalovaraus yhteensä: 3 764 902 euroa (vuonna 2023: 3 839 766)

Yhtiö lyhensi lainoja 954 238 euroa ja nosti lyhytaikaista lainaa 100 000 euroa.

Kiinteistövero yhtiö maksoi 103 509 euroa.

KOY KIURUVEDEN KIURUNKULMA / TASE 31.12.2024

	TP 2024	TP 2023
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa-alueet	362 861	362 861
Liittymismaksut	332 315	336 675
Rakennukset ja rakennelmat	8 819 746	9 427 818
Koneet ja kalusto	20 508	27 735
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	9 535 430	10 155 088
Sijoitukset		
Muut saamiset	177 142	185 274
Muut osakkeet ja osuudet	138 918	138 918
Sijoitukset yhteensä	316 060	324 192
Pysyvät vastaavat yhteensä	9 851 489	10 479 280
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset kiinteistön tuotoista	22 186	21 098
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	0	0
Siirtosaamiset	45 865	4 613
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	68 051	25 711
Rahat ja pankkisaamiset	186 399	505 955
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	254 449	531 666
Vastaava yhteensä	10 105 939	11 010 946
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	272 128	272 128
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-34 603	-34 773
Tilikauden voitto/tappio	100	170
Oma pääoma yhteensä	237 626	237 525
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Kertynyt poistoero	36 261	37 632
Asuinalovaraukset	3 764 902	3 839 766
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä	3 801 163	3 877 398
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	4 685 561	5 230 653
Velat saman konsernin yr.	277 931	309 886
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	4 963 492	5 540 539
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	30 893	25 734
Ostovelat	175 058	164 582
Muut velat	767 467	1 032 727
Siirtovelat	130 241	132 440
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 103 658	1 355 483
Vieras pääoma yhteensä	6 067 150	6 896 023
Vastattavaa yhteensä	10 105 939	11 010 946

KOY KIURUVEDEN KIURUNKULMA/ RAHOITUSLASKELMA 31.12.2024

(ulkoiset)

	TP 2024	TP 2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	539 164	580 035
Satunnaiset erät, netto		
Tulorahoituksen korjauserät	0	65 724
Investointien rahavirta		
Investointimenot	0	0
Rahoitusosuudet investointeihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	4 359	29 861
Toiminnan ja investointien rahavirta	543 524	675 620
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutos	8 132	0
Antolainasaamisten lisäykset	8 132	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0
Lainakannan muutokset	-854 238	-800 857
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-954 238	-800 857
Lyhytaikaisten lainojen muutos	100 000	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-16 974	60 558
Toimeksiantojen varojen ja pääom. muut.	0	0
Saamisten muutos	-42 340	4 780
Korottomien velkojen muutos	25 366	55 778
Rahoituksen rahavirta	-863 081	-740 299
Rahavarojen muutos	-319 557	-64 679
Rahavarat 31.12.	186 399	505 955
Rahavarat 1.1.	505 955	570 634
	-319 557	-64 679

1.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunginvaltuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kaupunkistrategiasta ja siihen sisältyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyössä laadituilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kaupunkikonsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua kaupunginvaltuuston niille asettamiin tavoitteisiin.

Tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kaupungille sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Investointisuunnitelmat tulee toimittaa kaupungille jo ennen niiden hyväksymistä tai täytäntöönpanoa. Suunnitelmien tulee perustua tehtyihin toimintaympäristön analyysihin ja riskienarviointiin. Investointien suunnittelussa tulee huomioida myös verosäännökset sekä myös valtiontukia koskeva sääntely ja näiden vaikutukset koko kaupunkikonsernin näkökulmasta tarkasteltuna. Kaikkien merkittävien taloudellisten ratkaisujen osalta tytäryhtiön tulee hankkia kaupungin kanta ennen päätöksen tekoa. Kaupungin tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kaupunginhallitukselle kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kaupungille tarvittavat tiedot annettujen ohjeiden ja aikataulujen mukaisesti.

Kaupunkikonsernin yhteisöiden toimielimiin valitut luottamushenkilöt raportoivat tarpeen mukaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginjohtajalle yhteisön merkittävimmistä asioista. Kaupunginjohtajalla on tytäryhteisöjen hallituksen kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Kaupunginhallitus ohjeistaa tarvittaessa luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita yhteisöissä/yhteisöjen edustajien kanssa toimimista varten.

Kaupunginjohtaja seuraa yleisesti kaupunkikonsernin yhteisöjen päätöksentekoa ja asioita. Muut johtoryhmän jäsenet seuraavat erityisesti oman toimialansa yhteisöjä. Tarvittaessa yhteisöjen asioista keskustellaan kaupungin johtoryhmässä.

1.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Alueen vuokra-asuntojen ylitarjonnan tasapainottamiseksi Kiinteistö Oy Kiuruveden Kiurunkulma on laatinut vuosille 2026–30 valmistelevan suunnitelman 113 asunnon vähentämiseksi purkamalla.

1.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupunkikonsernin talouden kehitykseen vaikuttavat ennen kaikkea kaupungin väestön väheneminen, kaupungin tarjoamien palveluiden toiminnan kannalta olennaisten kiinteistöjen mittava peruskorjaus-/uudisrakennustarve sekä ikärakenteen muuttuminen (valtionosuudet ja verotulot vähenevät).

1.7.5 Selonteko konserninvalvonnan järjestämisestä

Kaupunginvaltuusto hyväksyi omistajaohjauksen periaatteet, konserniohjeen 11.12.2019 § 62 ja se tuli voimaan 1.1.2020. Omistajaohjauksen periaatteet ovat luonteeltaan pysyviä toimintaperiaatteita, jotka määrittelevät sen, miten kaupungin omistamia yhtiöitä johdetaan, ohjataan ja valvotaan. Valtuuston linjaamat periaatteet ohjaavat konsernijohdolle kuuluvaa omistajaohjauksen käytännön toteuttamista ja siihen liittyvää päätöksentekoa.

Omistajaohjauksella pyritään varmistamaan kaupunkistrategiaan sisältyvän omistajapolitiikan toteutuminen. Kaupungin konserniohjeella luodaan puitteet omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserniohje koskee kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kaupungin osakkuusyhteisöissä kaupungin edustajien tulee pyrkiä siihen, että kaupungin konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Miten konsernivalvontaa on kuntakonsernissa järjestetty?

Tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden kehitystä on seurattu tilinpäätöstietojen lisäksi osavuositarkastuksen yhteydessä.

Kaupunki on konsernin kannalta tärkeissä asioissa ohjannut tytäryhtiöiden päätöksentekoa.

Tytäryhteisöissä sekä muissa konserniin kuuluvissa yhteisöissä toimivat kaupungin edustajat ovat tuoneet kaupunginjohtajalle ja kaupunginhallitukselle tiedoksi yhteisöissä käsiteltävänä olevat merkittävimmät asiat. Kaupungin kannan muodostuksessa on näin ollut konsernijohto mukana.

Konsernityhteisöjen asioiden käsittelyä ja päätöksentekoa on seurattu aktiivisesti esityslistojen ja pöytäkirjojen avulla. Konsernijohtoon kuuluvien valvonnan lisäksi johtoryhmän jäsenet seuraavat oman alansa yhteisöjen päätöksentekoa ja toimintaa. Johtoryhmä keskustelee asioista ja valmistelee tarvittaessa konsernivalvontaan liittyvän asian kaupunginhallitukselle.

Onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella?

Varsinaisia puutteita yksittäisissä tapauksissa ei ole havaittu. Todennäköisesti konsernivalvonnan tehostaminen tuo esiin valvonnan puutteita. Valvontaa tuleekin tehostaa ja kehittää voimassa olevalla taloussuunnitelmakaudella

Konsernivalvonnan kohdealueita:

- Toimivallan ja vastuunjako konserniohjauksessa, ohjeistuksen riittävyys
Toimivallan ja vastuunjako konserniohjauksessa on määritelty konserniohjeessa, ohjeistus on riittävä.
- Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä ja ohjeiden riittävyys
Ohjeita on annettu kaupungin edustajille tytäryhteisöissä konserniohjeen mukaisesti, ohjeistus on ollut riittävä.
- Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi
Konsernitavoitteita tytäryhteisöille on asetettu vähän eivätkä ne kuvaa riittävästi yhteisön ydintoimintaa. Edellä mainitun takia arviointi on ollut vähäistä.
- Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi
Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta ja taloudellista asemaa on seurattu lähinnä osavuositarkastuksen avulla sekä tytäryhteisöjen

hallituksen edustajien suullisen informaation avulla.

Kaupunginhallitukselle on tiedotettu tytäryhteisöjen merkittävistä ajankohtaisista ja talouteen liittyvistä asioista hallituksen kokousten yhteydessä. Kaupunginhallituksen esityslista sisältää vakiopykälänä kohdan konsernin ajankohtaiset asiat.

- Sisäisen valvonnan riskienhallinnan järjestämistä ja toteuttamista koskeva raportointi
Tytäryhteisöt ovat raportoineet merkittävimmistä riskeistä ja niiden hallinnasta talousarvioissa ja toimintakertomuksissa.
- Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö
Keskitettyjä konsernitoimintoja ei ole käytössä.
- Tiedonkulku ja sen toimivuus
Tytäryhteisöjen ja kaupungin välinen tiedonkulku on parantunut kertomusvuoden aikana.
- Kaupungin tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen
Kaupunginhallitus valitsee toimikaudekseen edustajat tytäryhteisöjen yhtiö- ja vuosikokouksiin sekä tekee esityksen tytäryhteisöjen hallituksiin valittavista edustajista.

Riskienhallinnan järjestäminen kaupunkikonsernissa:

- Tytäryhteisöissä hyväksytyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja niiden ohjeiden mukaisuus
Tytäryhteisöt ovat toimittaneet kaupungille hyväksymiään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteita.
- Tytäryhteisöjen riskienkartoituksen ajantasaisuus ja kattavuus sekä konserniohjeen mukaisuus
Tytäryhteisöt ovat raportoineet merkittävimmistä riskeistä ja niiden hallinnasta talousarvioissa ja toimintakertomuksissa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.2.2018 § 4 kaupungin ja kaupunkikonsernin riskienhallinnan periaatteet.
- Kaupunkikonsernin riskienhallinnan ja seurannan selkeä vastuutus konsernijohtolle ja asiantuntemuksen riittävyys
Riskienhallinta ja seuranta ovat vastuutettu konsernijohtolle konserniohjeessa. Asiantuntemuksen riittävyyttä on hyvä lisätä esimerkiksi koulutuksella.
- Merkittävimpien riskien ajantasainen raportointi ja raportoinnin ohjeistuksen mukaisuus (dokumentoitu toimintatapa)
Merkittävimmät riskit raportoidaan talousarviossa ja toimintakertomuksessa kaupunkitasolla sekä tytäryhteisöittäin. Raportointiin on Excel – työkalu.

- Onnistuminen kaupunkikonsernin toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakkoinnissa.

Kaupunkikonsernissa ei ole tehty riskien ajallista ja rahamääräistä ennakkointia.

1.7.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	TP 2024	TP 2023
Toimintatuotot	10 621 952	10 882 270
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	-27 924	-66 343
Toimintakulut	-34 222 503	-35 140 832
Toimintakate	-23 628 475	-24 324 905
Verotulot	15 149 662	14 652 295
Valtionosuudet	13 833 564	14 469 009
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	46 077	38 962
Muut rahoitustuotot	1 724 692	1 559 754
Korkokulut	-978 725	-891 117
Muut rahoituskulut	-107 250	-56 756
Vuosikate	6 039 545	5 447 242
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 995 992	-4 779 780
Arvonalentumiset	-271 779	-38 417
Satunnaiset erät	2 108	55 106
Tilikauden tulos	773 882	684 151
Tilinpäätössiirrot	7 434	132
Tilikauden verot	-9 267	-671
Laskennalliset verot	15 247	-35 069
Vähemmistöosuudet	1 271	2 002
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	788 567	650 544
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	31,0	31,0
Vuosikate / Poistot, %	115	113
Vuosikate, euroa/asukas	821	729
Asukasmäärä	7 356	7 475

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	TP 2024	TP 2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 039 545	5 447 242
Satunnaiset erät	2 108	55 106
Tilikauden verot	-9 267	-671
Tulorahoituksen korjauserät	-193 207	573 276
	5 839 179	6 074 952
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 799 339	-4 068 402
Rahoitusosuudet investointimenoihin	137 683	319 509
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	48 940	3 513 026
	-1 612 716	-235 867
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 226 463	5 839 084
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	22 413	3 765
	22 413	3 765
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	756 573
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 617 003	-5 145 436
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-900 000	-1 568 240
	-3 517 003	-5 957 103
Oman pääoman muutokset	-5 078	-5 692
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-93 127	513
Vaihto-omaisuuden muutos	22 779	-21 642
Saamisten muutos	-39 021	641 418
Korottomien velkojen muutos	40 877	-619 991
	-68 492	298
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-3 568 160	-5 958 731
Rahavarojen muutos *	658 304	-119 647
*Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	11 972 710	11 314 406
Rahavarat 1.1.	11 314 406	11 434 053
Rahavarojen muutos	658 304	-119 647
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	16 908 310	14 190 866
Investointien tulorahoitus, %	363,5	145,3
Lainanhoitokate	1,6	1,3
Kassan riittävyys, pv	110	91

KONSERNITASE

	31.12.2024	31.12.2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	48 015	66 813
Muut pitkävaikutteiset menot	2 005 817	2 130 818
Ennakkomaksut	0	0
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	2 053 832	2 197 631
 Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4 695 823	4 697 152
Rakennukset	28 478 040	31 054 199
Kiinteät rakenteet ja laitteet	17 641 388	18 731 849
Koneet ja kalusto	807 766	934 834
Muut aineelliset hyödykkeet	1 171	1 450
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	498 186	140 307
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	52 122 375	55 559 791
 Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	2 079 911	2 107 835
Joukkovelkakirjalainasaamiset	1 936	1 936
Muut lainasaamiset	0	14 281
Muut saamiset	345 363	353 495
Sijoitukset yhteensä	5 089 523	5 224 596
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	59 265 730	62 982 018
 TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	188 506	253 460
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	326	337
Muut toimeksiantojen varat	35 745	31 019
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	224 577	284 815
 VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Aineet ja tarvikkeet	3 424	10 907
Keskeneräiset tuotteet	0	0
Valmiit tuotteet	0	0
Muu vaihto-omaisuus	142 025	157 322
Vaihto-omaisuus yhteensä	145 449	168 229
 Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset(pit)		
Lainasaamiset(pit)		
Muut saamiset(pit)	242 321	290 785
Siirtosaamiset (pit)	0	0
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	242 321	290 785

Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset (lyh)	591 084	451 314
Lainasaamiset (lyh)	0	0
Laskennalliset verosaamiset (lyh)	15 247	
Muut saamiset (lyh)	292 669	543 079
Siirtosaamiset (lyh)	551 170	353 044
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	1 450 170	1 347 438
Saamiset yhteensä	1 692 491	1 638 223
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet		
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut arvopaperit	7 980 005	7 540 252
Rahoitusarvopaperit yhteensä	7 980 005	7 540 252
Rahat ja pankkisaamiset	3 992 704	3 774 154
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	13 810 650	13 120 859
VASTAAVAA YHTEENSÄ	73 300 957	76 387 690

	31.12.2024	31.12.2023
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	27 691 259	27 691 259
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	0	0
Arvonkorotusrahasto	55 070	55 070
Muut omat rahastot	301 873	301 213
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	10 109 927	9 450 891
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	788 567	650 544
OMA PÄÄOMAYHTEENSÄ	38 946 696	38 148 977
VÄHEMMISTÖOSUUDET	17 597	31 980
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	805 595	1 037 741
Pakolliset varaukset yhteensä	805 595	1 037 741
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	188 506	253 460
Lahjoitusrahastojen pääomat	10 080	102 850
Muut toimeksiantojen pääomat	40 021	44 093
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	238 607	400 403

VIERAS PÄÄOMA

Pitkääikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (pit)	12 103 815	14 351 385
Lainat julkisyhteisöiltä		
Saadut ennakot(lyh)	0	1 376
Muut velat	0	1 900
Siirtovelat	0	0
Laskennallinen verovelka	767 610	732 541
Pitkääikainen yhteensä	12 871 425	15 087 201

Lyhytaikainen

Joukkovelkakirjalainat (lyh)	13 000 000	14 000 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (lyh)	2 347 570	2 617 003
Lainat julkisyhteisöiltä (lyh)		
Saadut ennakot(lyh)	103 041	115 216
Ostovelat(lyh)	1 667 760	1 571 548
Muut velat (lyh.aik)	404 837	389 304
Siirtovelat(lyh)	2 897 829	2 953 247
Laskennallinen verovelka	0	35 069
Lyhytaikainen yhteensä	20 421 037	21 681 387
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	33 292 462	36 768 589

VASTATTAVAA YHTEENSÄ**73 300 957 76 387 690****KONSERNIN TASEEN TUNNUSLUVUT**

Omavaraisuusaste, %	53,2	50,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	83,8	91,6
Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12 euroa/asukas	4 229	4 643
Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12 euroa	31 105 757	34 706 637
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa	10 898 494	10 101 434
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa / asukas	1 482	1 351
Konsernin lainakanta, euroa / asukas	3 732	4 143
Konsernin lainakanta 31.12.,euroa	27 451 385	30 968 388
Konsernin lainasaamiset 31.12., euroa	1 936	16 217
Asukasmäärä 31.12.	7 356	7 475

1.8 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.8.1 Asiaa koskeva sääntely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman talouden tasapainottamiseksi (KuntaL 115 §).

1.8.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Kaupunginhallitus esittää tilikauden 829 422,98 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 17 236,05 euroa
 2. Tilikauden ylijäämä 846 659,03 euroa lisätään edellisten tilikausien ylijäämään
- Tämän jälkeen taseen ylijäämää on 3 137 826,01 euroa.

1.8.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kiuruveden kaupungin taseessa on ylijäämää 31.12.2024 jälkeen 3 137 826,01 euroa. Siten kuntalain mukaista kattamatonta alijäämää ei ole kunnan taseessa.

Vuonna 2024 toteutuneita sopeutumistoimenpiteitä

Yleispalvelukeskus

- Koulutukset pidetty poikkeuksia lukuun ottamatta TEAMSin välityksellä: säästetty matka- ja majoituskuluja.
- Investointeja ja hankintoja on supistettu tai ne on jätetty suorittamatta.
- Hallinto- ja talousjohtajan tehtävät on hoidettu väliaikaisesti sisäisin järjestelyin

Sivistystoimi

- Nuorisosihteerin toimi on jätetty täyttämättä elokuun alusta 2024 alkaen. Tehtävään liittyvät työt on väliaikaisesti ensin yhdistetty etsivän nuorisotyön tehtäviin. Loppuvuoden aikana on valmisteltu malli, jossa nuoriso-ohjaajan toimi on muutettu viraksi ja aikaisemmat nuorisosihteerin tehtävät pääosin lisätty hänen työnsä. Lisäksi nuorisopajan osalta yhteys/osin vastuuhenkilönä toimii toinen etsivän nuorisotyön työntekijöistä.

- Kansalaisopiston osalta toimistosihteerin toimen osalta on tehty YT-neuvottelujen aikana päätös täyttämättä jättämisestä ja valmisteltu tulevaa mallia. Jatkossa lukion koulusihteerin/koulutoimiston toimistosihteerin siirtyä pääasiassa kansalaisopiston toimistosihteerin/lukion koulusihteerin tehtävään. Koulutoimiston toimistosihteeritehtäviä siirretään häneltä usealle toimisto/koulusihteerille. Kiuruvesi on mukana Ylä-Savon yhteisessä Kansalaisopistojen tulevaisuuden organisoinnin selvittelyssä.
- Lukiokoulutuksessa koulusihteerin on jatkossa osan työajasta Kansalaisopistolla ja osan lukiolla.
- Perusopetuksessa koulukuljetusten käyttöä on tehostettu ja ylimääräisiä kuljetuksia on vältetty. Lokakuussa on alitettu kouluverkkoselvitys, jonka perusteella tehdään päätöksiä kevään 2025 aikana.
- Tuntikehystä on sopeutettu laskevan oppilasmäärän mukaan ja avoimiksi tulleita opettajan virkoja on täytetty määräaikaista, koska kouluverkkopäätökset vaikuttavat mahdollisesti tulevaan opettajien määrään.
- Varhaiskasvatuksessa vähennettiin henkilöstöä YT-menettelyn seurauksena, muutokset tulevat voimaan kesällä 2025. Myös aloitettiin toiminnan suunnittelu yksityisen päiväkotin Päivänkakkaran lopettamisilmoituksen johdosta.
- Hankintojen osalta ollaan mukana laajemmissa kilpailutuksissa ja tehdään hankinnat harkiten. Sopimusten mahdollistamia pienhankintoja ja täydennyksiä tehdään paikallisilta toimijoilta. Esimerkiksi kuulokkeita, hiiriä, muistitikkuja jne tietokoneisiin.

Tekninen palvelukeskus

Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Vuonna 2024 toteutuneita TEKPAN sopeutumistoimenpiteitä

- Kiinteistöveroselvitystä jatkettu vuonna 2024
- Taksakorotuksia toteutettu
- Kiinteistösalkutuksen mukaiset toimenpiteet. Vuonna 2024 myytiin yksi liike- ja toimistorakennus sekä yksi asunto-osake.
- Energiansäästötoimenpiteitä jatkettu
- Henkilöstöresursseja vähennetty
- Suosittu etäkokouksia
- Työhön liittyvää matkustamista vähennetty
- Koulutuksien määrää on karsittu

Talouden tasapainottamiseen liittyvä työ tulee jatkumaan myös tulevina vuosina.

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Seurantaa koskeva sääntely

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (KuntaL 110 §). Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.

Toteutumisvertailusta on lisäksi käytävä ilmi, onko menot, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrättyllä tavalla. Muulla rahoituksella tarkoitetaan tällöin rahavarojen käyttöä ja muita maksuvalmiuden muutoseriä rahoituslaskelmassa.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa (KuntaL 110 §). Toteutumisvertailussa noudatetaan vastaavaa rakennetta. Toteutumisvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- tai tuloerälle.

Toteutumisvertailun laadinnasta vastaa kunnanhallitus sekä tilivelvolliset toimielimet ja viran- tai toimenhaltijat. Selvitys tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa annetaan toimintakertomuksen toteutumisvertailuosassa (KuntaL 115 §). Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden toteutumista (KuntaL 121 §). Arvioinnissa keskeinen tietolähde on toimintakertomuksen toteutumisvertailu.

2.2 Tavoitteiden toteutuminen

KAUPUNGINHALLITUS / YLEISPALVELUKESKUS

Yleispalvelukeskuksen johtaja: Hallinto- ja talousjohtaja

Tulosalueet: Yleishallinto, ruokahuolto, elinkeinojen kehittäminen, maataloushallinto, työllisyyden hoitaminen, sosiaalitoimi ja terveydenhuolto (sisältää maksuosuuden Ylä-Savon SOTE kuntayhtymälle)

YLEISHALLINTO

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Yleishallinnon keskeisiä tehtäviä on kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen toimialaan kuuluvien asioiden valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät sekä huolehtii sisäisestä ja ulkoisesta tiedottamisesta. Yleishallinnon tehtävänä on myös avustaa ja tukea kaupunkikonsernin johtoa tavoitteellisessa johtamisessa, toimintojen kehittämisessä, organisoinnissa ja rahoittamisessa. Lisäksi se tukee ja luo edellytyksiä muiden palvelukeskusten

tulokselliselle toiminnalle sekä antaa tietoon ja osaamiseen perustuvia asiantuntijapalveluja.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. **Vuonna 2024 Kiuruveden kaupungin tuloksen tulee olla ylijäämäinen. Myös seuraavina vuosina kaupungin tuloksen tulee olla ylijäämäinen, jotta taseessa on ns. puskuria mahdollisten huonojen vuosien varalle.**

Vuoden 2022 tilinpäätöksen ylijäämä oli 951.093,23 euroa, joka lisättiin edellisten tilikausien ylijäämään. Taseeseen muodostui 1.724.325,13 euroa ylijäämää.

Vuoden 2023 tilikauden ylijäämä on 566 841,85 euroa. Tämän jälkeen taseen ylijäämä on 2 291 166,98 euroa.

Tavoite toteutui, vuoden 2024 tilikauden ylijäämä on 846 659,03 euroa. Tämän jälkeen taseen ylijäämä on 3 137 826,01 euroa.

2. **1.1.2025 voimaan astuvaan työ- ja elinkeinopalveluita koskevaan uudistukseen valmistautuminen ja varautuminen sekä toiminnallisesti että taloudellisesti.**

Ylä-Savon työllisyysalue sai poikkeusluvan 30.11.2023 valtioneuvoston päätöksellä työvoimapalveluiden järjestämisvastuulle asetetuista vaatimuksista poikkeamisesta Iisalmen ja Kiuruveden kaupunkien sekä Pielaveden, Sonkajärven ja Vieremän kuntien muodostamalla työllisyysalueella.

Varautuminen ja valmistelutyö jatkui myös vuoden 2024 aikana.

3. **Keskustan kouluinvestointiin valmistautuminen ja varautuminen sekä toiminnallisesti että taloudellisesti.**

Tavoite on toteutunut ja jatkuu myös vuoden 2025 aikana mm. hankesuunnittelun ja kaavoituksen merkeissä.

4. **Työskentelytapojen jatkuva muuttaminen yhä tehokkaammaksi hyödyntäen mm. sähköisiä järjestelmiä kaupunkistrategia huomioiden.**

Tavoite on toteutunut. Uusia sähköisiä järjestelmiä on otettu käyttöön mm. Webropol -kysely- ja raportointisovellus. Kehittämistä tullaan jatkamaan vuonna 2025.

	Ta 2024	Ta-2024 muutokset	Ta + muutokset 2024	Toteutunut t 2024	Tot %	Tot 2023
110 Yleishallinto						
Toimintatulot	233460	79172	312632	279682	89,5	572517
Toimintamenot	-3111127	-64501	-3175628	-3057808	96,3	-3075803
Toimintakate (netto)	-2877667	14671	-2862996	-2778127	97	-2503285
Poistot ja arvonalentumiset	-12712	0	-12712	-12713	100	-19920
Muut laskennalliset kustannukset	-110447	0	-110447	-87492	79,2	-81431
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-3234286	-64501	-3298787	-3158013	95,7	-3177154

ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Elinkeinojen kehittämisen tehtävät määräytyvät kaupunkistrategian 2022–2025 mukaisesti. Kiuruveden kaupunkistrategia on koko kaupungin yhteinen tahdonilmaus Kiuruveden kehittämisen suuntaviivoista. Suunnitelmaan on koottu ne tavoitteet, joilla parannetaan kiuruvetisten hyvinvointia, tuetaan Kiuruveden ja koko alueen yritys- ja elinkeinoelämän kilpailukykyä, vahvistetaan osaamista sekä yhteisöllisyyttä. Elinkeino- ja yritysohjelma on tehty Kiuruveden kaupungin elinkeinopoliittisten toimenpiteiden strategiseksi perustaksi (kaupunginvaltuusto 11.04.2022 § 50).

Elinkeinopalvelut muodostuvat yritysneuvonnasta sisältäen myös maatalojen sivuelinkeinojen neuvonnan.

Elinkeinopalvelut pitää sisällään myös oman alan hankkeet ja yhteistyön eri hanketoimijoiden kanssa. Elinkeinopalvelut on osallistunut markkinointitoimenpiteisiin elinkeinojen osalta ja hankevalmisteluun sekä TE - uudistukseen, jotka liittyvät elinkeinoihin.

Elinkeinopalvelut on ollut yritysneuvojan ja toimistosihteerin 20 %:n työpanoksella mukana tilapäisen suojelun tarpeessa olevien ukrainalaisten kotouttamisessa ja työllistämisen edistämisessä mukana. Lisäksi elinkeinopalvelut on tehnyt tiivistä yhteistyötä työvoiman hankintaan ja ulkomaalaisten työllistämiseksi yrityksiin eri hanketoimijoiden, TE-palveluiden, EURES ja VEKO-hankkeen kanssa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. YRITYSNEUVONTA

Tavoite:

Uusien yritysten perustaminen: 19 kpl

Asiakaskontaktien määrä: 80 kpl

Tilanteessa 31.12.2024 uusia yrityksiä perustettiin 30 kpl ja asiakaskontaktien määrä oli 115 kpl.

Vuosi 2024 oli tiivistä kesätapahtumien valmistelua. SF Caravanin 60 - vuotisjuhla ja Nordisk Camping Träff – sekä Iskelmäviikon tapahtumien markkinoinnin suunnittelua ja oheistapahtumien valmistelua.

Lisäksi Biokaasulaitoksen sijoittautumiseen liittyvät valmistelut näkyivät yritysneuvonnassa ja elinkeinopalveluissa monella tapaa. Biokaasulaitoksesta tehtiin virallinen investointipäätös loppuvuodesta 2024. Lähialueilla sijaitsevat yritykset ja paikalliset yritykset olivat kiinnostuneita alihankintana tuotettavista palveluista, kuten logistiikkaan liittyvistä kuljetuspalveluiden tarjoamisesta. Useita tiedusteluita tuli suuremmista hallitiloista ja tonteista. Yleensäkin hallitiloja kyseltiin vilkkaasti erilaisiin yritystoiminnan tarkoituksiin. Tällä hetkellä kaupungin omistamista tiloista yritystoimintaan tarkoitettuista tiloista on vuokrattu noin 95 %.

Yritysneuvonnassa koko vuosi oli vilkasta. Pääosa asiakkaista oli toimivia yrityksiä, jotka olivat kiinnostuneita uuden ohjelmakauden avustuksista ja yritystoiminnan kehittämisestä ja niitä, jotka suunnittelivat erilaisia investointeja tai etsivät toimitiloja. Asiakkaina oli myös yrityksen perustajia ja yrityksen ostajia. Ilahduttavaa oli, kun yrityksen perustajissa oli myös nuoria ja muutama kesäyrityksen perustaja. Starttirahalausuntoja kirjoitettiin neljä kappaletta alkaville yrittäjille.

Esimerkiksi Pohjois-Savossa EU:n maaseuturahoituksen myönnetyn yritystuen määrä vuonna 2024 oli 3,6 miljoonaa euroa. Kiuruvedelle tukea myönnettiin 604 762 euroa, Pohjois-Savon toiseksi eniten.

Yritykset ovat hyödyntäneet aktiivisesti Leader-ryhmien kautta haettavia kehittämis- ja käynnistysavustuksia. Niiden avulla saadaan luotua uutta hyvää alustaa yritystoiminnan kasvulle.

Kiuruveden kaupunki sijoittui hyvin Yrittäjäystävällisin kunta -kyselyssä. Kiuruveden kaupunki sai kunniainiminnan Pohjois-Savon yrittäjäjuhlassa. Lisäksi valtakunnallisessa yrittäjäbarometrissä kaupunki paransi sijoitustaan ollen sijalla 11.

Markkinointi tapahtui monipuolisesti eri medioissa, mutta erityisesti some -kanavissa. Vuoden 2024 alusta aloitettiin kahden vuoden tonttikampanja. Markkinointi tapahtuu pääosin somessa ja printtimainoksissa. Kesän tapahtumia varten esitteitä uusittiin ja painettiin eri kieliversioita. Lisäksi visit.kiuruvesi.fi -sivustoa kehitettiin ja tuotettiin uutta sisältöä.

Kiuruveden kaupunki on mukana useissa eri hankkeissa, kuten 3K vihreän siirtymän selvityshanke, joka päättyi syksyllä 2024. Lisäksi yritysneuvoja on ollut valmistelemassa matkailuhanketta ”Kasvua ja kansainvälisyyttä” toimien ohjausryhmässä sekä ”Täsmät” -työllisyys Hankkeen valmistelussa.

Vuoden 2024 aikana valmisteltiin Ylä-Savon kuntien yhteistä työllisyysaluetta. Tämä työllisti monella tapaa kaupunginjohtajaa, hallinto- ja talousjohtajaa sekä yritysneuvojaa.

Yhteistoimintaosuudet ja avustukset: Ylä-Savon Veturi ry:n seuturaha 23 994 € (3,21 €/asukas), Ylä-Savon ammattiopiston seuturaha 37 375 € (5 €/asukas) ja hallinnointiraha 2 646,85 €. Ylä-Savon kehittämisen malli 0 €.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset) Sitovuustaso on toimintakate

	Ta 2024	Ta-2024 muutokset	Ta + muutokset 2024	Toteutunut 2024	Tot %	Tot 2023
130 Elinkeinojen kehittäminen						
Toimintatulot	21400	8641	30041	31609	105	28223
Toimintamenot	-271934	-49582	-321516	-329318	102	-291769
Toimintakate (netto)	-250534	-40941	-291475	-297709	102	-263546
Poistot ja arvonalentumiset	-62279	0	-62279	-59940	96,2	-59647
Muut laskennalliset kustannukset	-12500	0	-12500	-11995	96	-12388
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-346713	-49582	-396295	-401253	101	-363804

MAATALOUSHALLINTO

Vastuuhenkilö: Maataloussihteeri

Tulosalueen toimintastrategia

Kiuruveden kaupunki sekä Keiteleen ja Pielaveden kunnat ovat 1.1.2012 alkaen muodostaneet maaseutuhallinnon yhteistoiminta- alueen, jossa järjestäjäkuntana toimii Kiuruveden kaupunki. Yhteistoimintasopimusta on päivitetty ja 1.1.2021 alkaen maaseutuhallinnon tukihallintoyksikkö tuottaa ja turvaa yhdenmukaiset toimintaedellytykset viljelijätukijärjestelmän kuntakohtaiseen hoitamiseen, maaseutuväestön tarvitsemiin hallinnon alaan liittyviin palveluihin, sekä maaseutuelinkeinoviranomaiselle kuuluviin muihin viranomaistehtäviin lähipalveluina yhteistoiminta-alueen jokaisessa kunnassa.

Maaseutuhallinnon tukihallintoyksikön jaettavat kustannukset vuoden 2024 osalta jaetaan yhteistoiminta-alueen kuntien kesken edellisenä vuonna 2023 peltotukihakemuksen jättäneiden tilojen suhteessa. Tukea hakeneita tiloja oli vuonna 2023 Kiuruvedellä 355 (60 %), Pielavedellä 169 (29 %) ja Keiteleellä 63 (11 %), yhteensä 587 kappaletta.

Viranomaistehtävien lisäksi tukihallintoyksikön vastuualueeseen kuuluu Kiuruveden osalta kaupungin maksamien kyläyhdistysten avustusten myöntö, hanketoimintaan ja sidosryhmäyhteistyöhön osallistuminen sekä maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen yhteistoimintaelimen (M-ryhmän) sihteerin, valmistelijan ja esittelijän tehtävät. M-ryhmä toimii kuntien neuvotteluelimenä maaseutuelinkeinojen strategisissa linjauksissa, yhteistyöelimenä maaseutuhallinnon suunnittelussa, toimeenpanossa ja palvelujen määrittelyssä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. **Tukihallintoyksiköllä on yhteistoiminta-alueen jokaisessa kunnassa oma toimipiste viljelijöiden asiointia varten. Aukioloajat vaihtelevat kunnittain ja Kiuruvedellä voi asioida toimistolla pääsääntöisesti viitenä päivänä viikossa.**

Vuoden 2024 aikana asiakaspalvelua toteutettiin lähipalveluna Luoteis-Savon maaseutupalveluiden yhteistoiminta-alueen jokaisessa kunnassa:

Kiuruvedellä ja Pielavedellä muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta viitenä päivänä viikossa koko vuoden ajan ja Keiteleellä kerran viikossa toukokuun puolesta välistä alkaen tukihaun päättymiseen saakka ja ajanvarauksella tarpeen mukaan.

2. **Järjestetään viljelijöille keväällä 2024 kertaavaa koulutusta CAP27-rahoituskauden uusien tukijärjestelmien tukiehtoja ja muutoksia. Toimitaan koulutusten järjestämisessä mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä muiden yt-alueiden sekä tuottaja- ja neuvontaorganisaatioiden kanssa.**

Vuoden 2024 aikana oltiin mukana järjestämässä alueellisia viljelijäkoulutuksia yhdessä Pohjois-Savon ELY-keskuksen, muiden yhteistoiminta-alueiden, tuottajajärjestön ja alan asiantuntijaorganisaatioiden kanssa. Alueellisia, pääosin TEAMSin kautta järjestettyjä koulutuksia oli tarjolla kattavasti liittyen erilaisiin viljelijätukiin ja maataloustoiminnan ehtoihin ja vaatimuksiin. Lisäksi järjestimme yhteistoiminta-alueellamme toukokuussa kaksi omaa live- koulutusta (Kiuruvedellä ja Pielavedellä), joihin molempiin osallistui noin 25 viljelijää.

3. **Vastaanotetaan ja käsitellään tukihakemukset viivytyksettä ja suoritetaan tukimaksut valtakunnallisessa aikataulussa. Täytetään maksajavirastosopimuksen mukaiset vaatimukset ja velvoitteet.**

Vuoden 2024 peltotukien hakuaika eli niin sanottu päätukihaku päättyi 18.6.2024. Peltotukien maksut alkoivat Ruokaviraston mahdollistaman aikataulun mukaisesti marraskuussa ympäristökorvauksen 1. erän maksulla ja tukien pääerä (11,9 miljoonaa euroa) maksettiin joulukuussa, viikolla 49.

Kiuruveden kaupungin ja Ruokaviraston välisen maksajavirastosopimuksen mukainen varainhoitokausittainen maksajavirastovakuutus, jolla todennetaan sopimuksen mukaisten vaatimusten ja velvoitteiden noudattaminen, annettiin määräajassa, 14.11.2024.

Vuoden 2024 hukkakauratarkastukset saatiin tehtyä heinäkuun aikana, hieman keskimääräistä aiemmin johtuen lämpimän kesän kasvustojen nopeasta kehityksestä. Pyydettyjen (hukkakaurasta) puhtaaksi tarkastusten lisäksi tehtiin hukkakaurarekisterissä olevien lohkojen yleistä tarkastusta Ruokaviraston ohjeistuksen mukaisesti.

Petovahinkoja Luoteis-Savon maaseutupalveluiden alueella oli vuoden 2024 aikana vähemmän, kuin muutamana aiempana vuonna ja vahingot olivat lähes yksinomaan karhujen koottuun rehusatoon kohdistamia.

4. Henkilöstömäärä on vuoden 2023 aikana vakiintunut tukihakemusten käsittelyn eriyttämisen vaatimalle minimitasolle ja kaikki virat on täytetty toistaiseksi voimassa olevina. Vuoden 2024 aikana puretaan henkilöstövajeen aikana kertyneitä työajan ylituntisaldoja ja vuosilomia.

Vuoden 2024 aikana saatiin kertyneet ylituntisaldot purettua varsin hyvin. Myös henkilöstön vuosilomat on saatu järjestettyä toiveiden ja tarpeiden mukaisesti, mutta kuitenkin maataloushallinnon vuodenkierron mukaiset työsesongit huomioiden.

Maatalouden tukihallintoyksikkö / Luoteis-Savon maaseutupalvelut, tunnuslukuja

TUNNUSLUVUT	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Kiuruvesi, Pielavesi, Keitele: tukea hakeneiden tilojen lukumäärä, kappaletta	587	570	574
Kiuruvesi, Pielavesi, Keitele: maataloustuet yhteensä, miljoonaa euroa	29,9	30,8	30,8
Kiuruvesi: tukea hakeneiden tilojen lukumäärä, kappaletta	355	350	345
Kiuruvesi: maataloustuet yhteensä, miljoonaa euroa	21,8	21,9	22,4

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

Maataloushallinto

	Ta 2024	Ta-2024 muutokset	Ta + muutokset 2024	Toteutunut 2024	Tot %	Tot 2023
140 Maataloushallinto						
Toimintatulot	79991	0	79991	79285	99,1	66556
Toimintamenot	-234188	0	-234188	-225476	96,3	-193184
Toimintakate (netto)	-154197	0	-154197	-146192	94,8	-126628
Muut laskennalliset kustannukset	-12993	0	-12993	-13764	106	-11377
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-247181	0	-247181	-239241	96,8	-204561

TYÖLLISYYDEN HOITAMINEN

Vastuuhenkilö: Hallinto- ja talousjohtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Kaupungin työllistämistoimien tarkoituksena on alentaa pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyttä, ehkäistä syrjäytymistä sekä parantaa työllistettävien valmiuksia omaehtoiseen koulutuksen hankintaan ja työnsaantiin.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

TE-palvelut 2024 uudistuksen voimaan astuminen 1.1.2025 alkaen tulee vaikuttamaan laajasti ja monipuolisesti työllistämistoimien toteuttamiseen myös Kiuruveden kaupungissa sekä muualla Ylä-Savon alueella. Kiuruveden kaupunki perustaa yhdessä lisalmen kaupungin sekä Vieremän, Sonkajärven ja Pielaveden kunnan kanssa Ylä-Savon työllisyysalueen, jonka vastuukuntana toimii lisalmen kaupunki. TE-palvelut 2024 uudistuksen yhteydessä tulee selvitettäväksi mm. yhteistyön sisältö ja laajuus työllistämistä koskevissa asioissa Kiuruveden Urheilijat ry:n kanssa.

1. Pyritään työllistämään mahdollisimman paljon niitä henkilöitä, joiden työmarkkinatuesta kaupunki joutuu maksamaan puolet.

Osavuosikatsaus 30.6.2024: Tavoite toteutuu. Kiuruveden kaupunginhallitus hyväksyi Kiuruveden kaupungin ja Kiuruveden Urheilijat ry:n välisen sopimuksen yhteistyöstä työllisyyden hoitamisesta 15.1.2024 § 5. Sopimus koskee vuotta 2024.

Sopimuksen kohdan 4. mukaan tavoitteena on pienentää työmarkkinatuen kuntaosuutta ja hillitä sen kasvua. Tavoitteena on työllistää palkkatuella ne henkilöt, joille TE-keskus myöntää palkkatukea, vähintään 15 henkilöä.

Sopimuksen kohdan 9. mukaan Kiuruveden Urheilijat sitoutuu raporttoimaan Kiuruveden kaupunginhallitukselle sopimuksen toteutumisesta neljä kertaa vuodessa: maaliskuu-, kesä-, syys- ja joulukuun lopussa. Raportin tulee sisältää palkkatuella työllistettyjen henkilöiden lukumäärä ja yhteensä koko vuoden aikana. Lisäksi raportissa tulee olla selvitys ko. henkilöiden työmarkkinatukioikeudesta. Kaupunki maksaa Kiuruveden Urheilijat ry:lle vuoden 2024 yhteistyösopimuksen mukaan 100.000 euroa.

Tavoite on toteutunut osittain: Kiuruveden Urheilijat ry on raportoinut sopimuksen toteutumisesta neljä kertaa vuoden 2024 aikana.

Kiuruveden Urheilijoilla on ollut palkkatuetussa työsuhteessa 10 työnhakijaa välillä 1.1.-31.12.2024. Työkokeilussa on ollut 4 henkilöä, 1 oppisopimusopiskelija ja 1 opiskelija. Kaikki palkkatuella palkatut henkilöt ovat olleet yhdistyksellä.

1.9.2024 voimaan astuneen työttömyysturvan muutosten johdosta jatkossa työskentely palkkatuella ei kerrytä oikeutta ansiopäivärahaan /

peruspäivärahaan. Lisäksi ansiosidonnaista saadakse on työskenneltävä vuosi entisen puolen vuoden sijaan ja se euroistetaan (930 €/kk). Palkkatukijaksojen pituudet ovat 5 tai 10 kk, joten loppuvuodesta Kiuruveden urheilijat ry ei ole enää voinut hakea tukia, koska tuet olisivat menneet vuoden 2025 puolelle. Palkkatukijaksoista 3 sopimusta jatkuu edelleen vuoden 2025 puolelle.

Lisäksi Kiuruveden Urheilijat on ohjannut työnhakijoita työhön / työkokeiluun / työnhakuun / muille työnantajille: yritykset, Luotsi-paja, seurakunta, Toimisaatiö ja toiset yhdistykset.

2. Työllistämisavustusta yhteisöille: Työllistämisen kuntalisä 3 000 €, Ylä-Savon TOIMI-valmennussäätiö 30 000 euroa ja Kiuruveden Työttömät ry vuokratuki 9 000 euroa. Yhteensä 42 000 euroa.

Kaupungin työllistäminen

Tukityöllistämiseen käytettiin noin 81 424 euroa (netto). Vuoden aikana palkkatuella työllistettiin 12 velvoitetyöllistettävää enintään 6 kk ajaksi. Työttömien työllistämiseen työssäoloehdon täyttymiseksi käytettiin noin 9 515 euroa.

Kelan tilaston (Kelasto) mukaan kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen saajia vuonna 2024 oli 146 ja vuonna 2023 oli 147 saajaa. Vuonna 2024 Kiuruveden kaupungin maksama työmarkkinatuen kuntaosuus oli yhteensä 484 774 euroa ja korvattuja päiviä oli 23 686 (vuonna 2023 -> 493 623 euroa, vuonna 2022 -> 531 522 euroa, korvattuja päiviä vuonna 2023 21 875).

Kunta maksaa työmarkkinatuesta sitä suuremman osan, mitä kauemmin henkilö on ollut työttömänä. Valtio rahoittaa työmarkkinatuen kokonaan sen maksuerän loppuun, jonka aikana henkilölle on maksettu työmarkkinatukea työttömyyden perusteella yhteensä 300 päivää.

Sen jälkeen valtio ja työmarkkinatuen saajan kotikunta rahoittavat maksetun työmarkkinatuen puoliksi sen maksuerän loppuun, jonka aikana henkilölle on maksettu työmarkkinatukea 1 000 päivää. Sen jälkeen kotikunnan rahoitusvastuu nousee 70 % prosenttiin.

Kunnat rahoittavat vuoden 2025 alusta alkaen osan Kelan maksamista työttömyystuista eli työmarkkinatuesta ja peruspäivärahasta sekä työttömyyskassojen maksamasta ansiopäivärahasta. Rahoitusvastuussa on kunta, joka on merkitty työttömän vakituisesti kotikunnaksi väestörekisteriin sinä päivänä, jona Kela tai työttömyyskassa maksaa tuen.

Kunta maksaa työttömyystuesta sitä suuremman osan, mitä kauemmin työttömälle on maksettu työttömyystukea. Kunnan rahoitusvastuu alkaa sen jälkeen, kun työttömyystukea on maksettu kunnassa asuvalle työttömälle 100 päivän ajan.

Kunnan rahoitusosuus on

- 10 %, kun työttömyystukea on maksettu 101–200 päivää
- 20 %, kun työttömyystukea on maksettu 201–300 päivää
- 30 %, kun työttömyystukea on maksettu 301–400 päivää
- 40 %, kun työttömyystukea on maksettu yli 400 päivää
- 50 %, kun työmarkkinatukea on maksettu yli 700 päivää.

Työttömyystukien maksupäivien kertymä jatkuu katkeamattomana silloinkin, kun työtön siirtyy työttömyystuella toiselle. Maksupäivien kertymä nollautuu ja alkaa alusta vain, jos työssäoloehto täyttyy.

Yhteistoimintaosuudet

TYP – verkoston toiminnasta maksettiin Iisalmen kaupungille 3 863,98 euroa. Ylä-Savon alueen yhteiseen työllisyysvalmisteluun TE24 Iisalmen kaupungille maksettiin 19 490,56 euroa.

Yhdistysten työllistämisen tukeminen

Työllistämisavustusta maksettiin yhteisöille seuraavasti: Ylä-Savon TOIMI – valmennussäätiö 30 000 euroa ja Kiuruveden Työttömät ry vuokratuki 9 000 euroa.

Nuorten kesätyöllistäminen

Nuorten kesätyöllistämiseen käytettiin noin 21 178 euroa. Yhteensä 36 työnantajaa työllisti 90 kiuruvetistä nuorta.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset) Sitovuustaso on toimintakate

Työllisyyden hoitaminen

	Ta 2024	Ta-2024 muutokset	Ta + muutokset 2024	Toteutunut 2024	Tot %	Tot 2023
150 Työllisyyden hoitaminen						
Toimintatulot	79500	40800	120300	102263	85	55987
Toimintamenot	-971951	83131	-888820	-814453	91,6	-869775
Toimintakate (netto)	-892451	123931	-768520	-712189	92,7	-813788
Muut laskennalliset kustannukset	-17307	0	-17307	-11113	64,2	-10853
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-989258	83131	-906127	-825566	91,1	-880627

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Tulosalueen toiminnalliset tavoitteet

1. Kiuruveden kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä paikkakunnalla toimivien järjestöjen ja eri tahojen kanssa. Yhteisenä tavoitteena kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Mielenhyvinvoinnista huolehtiminen on myös erityisen tärkeää ja on korostunut tässä maailman ajassa.

Kiuruveden kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä yhteisöjen ja järjestöjen kanssa.

Tulevaisuuden kunnan ytimessä ovat kumppanuudet, jotka tuottavat hyvinvointia kaupungin asukkaille.

Yhteistyötä ja kumppanuuksia on jatkettu vuonna 2024. Kolmannen sektorin ja kaupungin yhteistyö edistävät asukkaiden hyvinvointia ennaltaehkäisevällä otteella. Vuonna 2024 on ollut käytössä myös osallistava budjetointi.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

Hyvinvoinnin ja terv. edistäminen

	Ta 2024	Ta-2024 muutokset	Ta + muutokset 2024	Toteutunut 2024	Tot %	Tot 2023
160 Hyvinvoinnin ja terv.edistämin						
Toimintatulot	0	0	0	0	0	14444
Toimintamenot	-953925	0	-953925	-923621	96,8	-923884
Toimintakate (netto)	-953925	0	-953925	-923621	96,8	-909440
Muut laskennalliset kustannukset	-331	0	-331	-570	172	-401
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-954256	0	-954256	-924192	96,8	-924285

Opetus- ja sivistyspalvelukeskuksen johtaja: Sivistystoimen vastaava Matti Heikinmaa

Tulosalueet: Sivistyslautakunnan hallinto, varhaiskasvatus, perusopetus, lukio, kansalaisopisto, sivistyspalvelut ja nuorisotyö

HALLINTO SIVISTYSLAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö: Sivistystoimen vastaava Matti Heikinmaa

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2024

Tavoitteiden toteutuminen:

Sivistystoimen hallinnon osalta talous on toteutunut talousarvion mukaisesti.

- 1. Tuetaan Nivan ja Yläkoulun nykyisiä tilaratkaisuja yhteistyössä teknisen palvelukeskuksen kanssa, jotta opiskelu mahdollistuu kouluissa uusien tilojen valmistumiseen saakka**

Tavoite on toteutunut. Tukitoimia Nivan ja Yläkoulun toiminnan jatkamiseksi on tehty koko vuoden ajan. Kohteiden rakenteiden tiivistämistä on jatkettu ja sisäilmapuhdistimien laatua ja malleja on yhtenäistetty. Nivan koulun osalta on lähdetty kokeilemaan yhden siiven ylipaineistamista tilanteen helpottamiseksi kevään aikana. Ylipaineistus on tuonut helpotusta kahden luokkatilan ja käytävän osalta, yhden luokkatilan osalta toimi ei onnistunut. Kesän aikana on rakennettu Nivan koululle koko koulun ylipaineistusta ja se on otettu käyttöön syksyn aikana. Tilanne sisäilman osalta on parantunut. Lisäksi on jatkettu koulusaneerauksen/uuden koulun suunnittelua edelleen.

- 2. Tarkastellaan hallintosäännön ja käytännön kohtaamista liikuntatoimen siirryttyä tekniselle palvelukeskukselle 1.1.2024 alkaen ja tehdään vielä tarvittaessa muutoksia. Tavoitteena on, ettei itse palvelutoiminnan laatu kärsi.**

Tavoite on toteutunut. Sivistyslautakunnan osalta muutokset hallintosääntöön on tehty ja edelleen hyväksytetty. Varsinaisia valtavia muutoksia liikuntatoimen siirto ei aiheuttanut, sivistystoimen organisaatiokaavio muuttui ja käytännön toimiin tuli muutoksia joidenkin viranhaltijoiden sijaistamisen osalta sekä tositteiden kierrätys ja hyväksyntä järjestetään osin uudella tavalla.

Loppuvuodesta 2024 aloitettiin ja toteutettiin koko kaupungin hallintosäännön uudistus, joka on tullut päätettäväksi keväällä 2025.

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelta 2024

Sivistystoimen hallinnon osalta talousarvio on toteutunut suunnitelman mukaan. Talousarviossa ei ole vuoden aikana esiintynyt yllätyksiä tai isoja muutoksia. Työpanosta on käytetty paljon YT-menettelyjen aikaiseen suunnitteluun sekä sen jälkeen toimeenpanoon. Koulu/toimistosihteerien

työn uudelleen suunnittelu on alkanut loppuvuodesta ja jatkuu alkuvuodesta 2025. Myös kuljetusten kilpailutusprosessi on käynnistetty.

	Ta 2024	Ta-2024 muutokset	Ta + muutokset 2024	Toteutunut 2024	Tot %	Tot 2023
190 Hallinto sivistyslautakunta						
Toimintamenot	-121738	0	-121738	-112869	92,7	-108438
Toimintakate (netto)	-121738	0	-121738	-112869	92,7	-108438
Muut laskennalliset kustannukset	-10687	0	-10687	-10580	99	-9470
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-132425	0	-132425	-123449	93,2	-117908

VARHAISKASVATUS

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuksen johtaja Susanna Rytönen

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2024

Tavoitteiden toteutuminen:

1. Järjestämme varhaiskasvatuspalvelut pedagogisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tavoite on toteutunut.

Varhaiskasvatuksessa on mietitty työtehtävien uudelleen organisointia. Henkilökuntaa on tarkoituksenmukaisesti liikutettu yksikön sisällä. Esihenkilöt ovat tarvittaessa siirtäneet henkilöstöä, kuitenkin niin, että ryhmän vastuut täyttyvät. Elokuussa 2024 Kuorevirran päiväkodin yksi ryhmä siirtyi jäähallilta päiväkodin puolelle. Kaksi tilaa siirtyi koulun käyttöön. Tämä mahdollisti myös henkilöstön paremman liikuttelun yksikön sisällä.

Vuoden alusta otimme käyttöön Valssi arviointijärjestelmän, joka on Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen Karvin ylläpitämä varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä. Järjestelmä tukee kunnallisia järjestäjiä laadunhallinnassa. Järjestelmän avulla tiedonkeruuta on voitu toteuttaa kunnallisissa päiväkodeissa. Laadukas varhaiskasvatus on tärkeää ensisijaisesti lapselle, lapsen oppimiselle, kehitykselle ja hyvinvoinnille. Alkuvuonna 2024 arvioinnin kohteena oli vuorovaikutuksen sensitiivisyys ja ilmaisun tavat. Syyspuolella 2024 arvioinnin kohteena on ollut leikki. Arvioinnin avulla olemme pystyneet kehittämään päiväkotien toimintaa, sekä henkilöstön omaa toimintaa. Perhepäivähoidossa työtä on arvioitu ja kehitetty perhepäivähoidon ohjaajan vetämänä työilloissa. Toimintakulttuurin kehittäminen ja arviointi on ollut osana jokaisen työtä.

Koko henkilöstö on osallistunut pitkäkestoiseen vuorovaikutus koulutukseen, jossa syvällisemmin paneuduimme lapsen ja aikuisen väliseen

vuorovaikutukseen. Varhaiskasvatuksen opettajat ja esihenkilöt ovat kokoontuneet kerran kuukaudessa ns. pedagogiseen kahvilaan, jossa yhdessä suunnitellaan, arvioidaan ja kehitetään toimintaa.

Varhaiskasvatuksen johtajan tehtäviin kuuluu yksityisen varhaiskasvatuksen valvontavastuu. Tehtäviin kuuluvat ensisijaisesti neuvonta ja ohjaus. Kunnan tulee valvoa yksityisen palveluntuottajan varhaiskasvatuksen laatua.

Varhaiskasvatuksen johtaja on tehnyt ohjaus- ja valvontakäyntejä yksityisiin päiväkoteihin. Vuoden 2024 aikana kiinnitettiin erityistä huomiota henkilöstömitoitukseen.

Palvelusetelin sääntökirjan mukaisesti palvelusetelin arvo tarkastettiin vuoden 2024 aikana. Tarkastuksen myötä palvelusetelin enimmäisarvo korottui. Tämän takia jouduttiin hakemaan lisämäärärahaa.

Yhteistoimintamenettelyt koskivat koko henkilöstöä. Varhaiskasvatuksessa irtisanominen koski yhtä kokonaista ammattiryhmää; päiväkotiapulaisia. Heidän työsuhteensa päättyi 31.6.2025.

Kokonaisuudessaan varhaiskasvatus pysyi talousarviossa.

2. Hyvinvoinnin ja hyvän vuorovaikutuksen lisääminen sekä henkilöstön, että lasten keskuudessa painottaen erityisesti mielen hyvinvointiin.

Tavoite on toteutunut.

Vuonna 2024 on erityisesti panostettu työhyvinvointiin. Paras perusta työhyvinvoinnin vahvistamiselle on toimintakulttuuri, jossa nostetaan arvoksi toisen tukeminen. Yksiköissä näkyy hyvä vuorovaikutus ja yhteishenki on parantunut. Esihenkilöt ovat varanneet aikaa erilaisille keskusteluille ja yhteiselle suunnittelulle. Koulutusten ja arvioinnin myötä olemme pystyneet huomioimaan vahvuutemme ja kehittämiskohteet niin lasten kanssa toimimassa kuin aikuisten toiminnassa. Työntekijöille tarjottiin 2024 vuoden aikana työnohjausta sekä mahdollisuutta psykologin palveluihin työterveyshuollon kautta.

Osa työntekijöistä kävi Avekki-koulutuksen. Avekki koulutuksen tavoitteena on luoda turvallinen työyhteisö ja ennaltaehkäistä uhka- ja väkivaltatilanteita. Toimintatapamalli koettiin hyväksi ja se antoi työvälineitä lasten kanssa toimimiseen. Kaupungin työhyvinvointikyselyn ja tasa-arvon vastaukset käytiin läpi työpaikkakokouksissa. Saatua tietoa on hyödynnetty ja tullaan hyödyntämään.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

	TP 2023	TA 2024	TOT 2024
Päiväkotihoido			
lapsia kokoaikaisessa toiminnassa	80	89	81
lapsia osa-aikaisessa toiminnassa	28	44	58
maksuton esiopetus	37	38	38
kaksivuotinen esiopetus	0	0	0
Ryhmäperhepäivähoito			
lapsia kokoaikaisessa toiminnassa	9	10	6
lapsia osa-aikaisessa toiminnassa	3	2	6
Perhepäivähoito			
lapsia kokoaikaisessa toiminnassa	46	60	39
lapsia osa-aikaisessa toiminnassa	16	25	38
Lasten määrä leikkitoiminnassa	114	100	67
Palvelusetelillä tuotetut palvelut	96	102	96
Ostettu esiopetus	23	23	19
Pienten lasten hoidon tuki			
(tuen piiriin kuuluvien lasten määrä)	67	70	67

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelta 2024

Toimintakulut kokonaisuudessa ovat hyvät ja varhaiskasvatus pysyi talousarviossa.

Varhaiskasvatuslain mukaan kunta on velvollinen järjestämään varhaiskasvatusta niin laajasti ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa on tarvetta. Varhaiskasvatuksessa olevalla lapsella on varhaiskasvatuslain turvaama oikeus saada suunnitelmallista ja tavoitteellista hoitoa, kasvatusta ja opetusta. Varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada lisäksi oikeanlaista tukea riippumatta varhaiskasvatuksen järjestäjästä. Varhaiskasvatusta tulee toteuttaa inklusioperiaatteen mukaisesti, jolloin kaikilla lapsilla on oikeus osallistua varhaiskasvatukseen tuen tarpeista, vammaisuudesta tai kulttuurisesta taustasta riippumatta.

Sijaismäärärahojen tarve on kasvanut johtuen 1.8.2021 varhaiskasvatuslakiin tulleesta tarkennuksesta päiväkotiryhmien suhdeluvuista. Lasten ja vastuuhenkilöiden suhdeluku ei voi ylittyä henkilöstöstä johtuvasta syystä. Tilapäinen ylitys on mahdollista vain lapsen hoitoajan ennakoimattoman muutoksen vuoksi.

Avoimen varhaiskasvatuksen kävijämäärän lasku johtuu osaksi syntyvyyden vähenemisestä ja pienten lasten aikaisemmasta hoidon aloituksesta.

Perhepäivähoidossa lasten määrä on kasvanut. Kevään 2024 aikana perustettiin uusi kotiryhmä. Kevään 2024 aikana Avoimen varhaiskasvatuksen aukioloa supistettiin kolmeen päivään.

Palvelusetelin sääntökirjan mukaisesti palvelusetelin arvo tarkastettiin vuoden 2024 aikana. Tarkastuksen myötä palvelusetelin enimmäisarvo korottui. Tämän takia jouduttiin hakemaan lisämäärärahaa.

Yhteistoimintamenettelyt koskivat koko henkilöstöä. Varhaiskasvatuksessa irtisanominen koski yhtä kokonaista ammattiryhmää; päiväkotiapulaisia. Heidän työsuhteensa päättyi 31.6.2025.

	Ta 2024	Ta-2024 muutokset	Ta + muutokset 2024	Toteutunut 2024	Tot %	Tot 2023
200 Varhaiskasvatus						
Toimintatulot	172689	34301	206990	209049	101	324946
Toimintamenot	-5748518	-186149	-5934667	-5810797	97,9	-5741141
Toimintakate (netto)	-5575829	-151848	-5727677	-5601749	97,8	-5416195
Poistot ja arvonalentumiset	-6697	0	-6697	-9106	136	-5417
Muut laskennalliset kustannukset	-375123	0	-375123	-368051	98,1	-353019
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-6130338	-186149	-6316487	-6187954	98	-6099577

PERUSOPETUS

Vastuuhenkilö: Nivan koulun rehtori Pauliina Kuonanoja

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2024

Tavoitteiden toteutuminen:

1. Opetuksen laadukas toteuttaminen kaikissa perusopetuksen yksiköissä huomioiden väistötilat.

Tavoite on toteutunut hyvin. Taajaman perusopetusta on järjestetty kaikkiaan kuudessa toimipisteessä koulujen sisäilmaan liittyvien haasteiden vuoksi. Lisäksi perusopetusta on järjestetty neljällä kyläkoululla. Tavoite laadukkaan opetuksen järjestämisestä kaikissa yksiköissä on toteutunut. Tavoitteiden toteutuminen väistötiloissa on vaatinut taloudellista resurssia, mutta myös hyvää suunnittelua, organisointia ja henkilökunnan joustavuutta. Väistötiloista ja niiden ylläpidosta, sekä taajamakoulujen käyttöä turvaavista toimista on aiheutunut perusopetukselle lisäkuluja.

Kelpoisen henkilöstön saaminen on haastanut etenkin yläkoulussa, mutta tästäkin huolimatta opetuksen laatua voidaan kokonaisuutena pitää hyvänä. Perusopetuslakiin oli valmisteilla vuoden lopussa etenkin erityisopetusta

koskevia lakimuutoksia. Näihin muutoksiin alettiin varautua ja suunnitella tulevan syksyn 2025 opetuksen järjestämistä.

2. Yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä henkilöstön että oppilaiden keskuudessa painottuen erityisesti jaksamiseen ja mielen hyvinvointiin

Tämä tavoite on toteutunut osittain. Opiskeluhuoltopalveluiden siirryttyä hyvinvointialueen järjestettäväksi näiden palvelujen laatu ja saatavuus on heikentynyt. Toisaalta perusopetus on pyrkinyt toteuttamaan ennaltaehkäisevää opiskeluhohtotyötä oppilaiden keskuudessa.

Oppilaisen yhteisöllisyyden kokemusta on taajaman kouluilla haastanut opetuksen hajautuminen eri toimipisteisiin. Kuitenkin kouluilla on pyritty järjestämään myös koko koulua koskevia tapahtumia ja teemapäiviä, jolloin kaikki ovat toimineet samassa ympäristössä.

Henkilökunnan jaksaminen on ollut koetuksella, sillä oppilasaines on koko ajan haastavampaa ja opiskeluhoollon resurssien puute näkyy siinä, että opetus- ja koulun muu henkilöstö on joutunut yhä enemmän ottamaan vastuuta opiskeluhoollon tehtävistä, jotka kuuluisivat hyvinvointialueen hoidettavaksi.

Koulujen henkilökunnalle on pyritty järjestämään mukavia yhteisöllisiä toimintoja, kuten yhteisiä jumppahetkiä. Tänä vuonna on järjestetty myös koulutusta, kuten ensiapukoulutusta, haastavasti käyttäytyvien lasten kohtaamiseen liittyvää koulutusta ja tiimivalmennusta. Koulutus on järjestetty suurimmaksi osaksi hankerahoin.

Taajaman kouluilla toimivat tiimit on koettu voimaannuttavana ja vertaistukena opettajille. Tämä on lisännyt myös henkilöstön yhteisöllisyyden kokemusta.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Oppilaita keskimäärin	738	728	735
Opetustuntien lukumäärä	51 428	49 210	51 013

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelta 2024

Perusopetukselle on syntynyt kuluja väistötilojen vuokrista, kuljetuksista ja henkilöstön lisätarpeista. Oppimisympäristö on perusopetuslain mukaan järjestettävä turvallisesti. Näin ollen väistötiloihin on tarvittu koulunkäynnin ohjaajia varmistamaan oppimisympäristöjen turvallisuutta ja auttamaan oppilaita oppimisessa ja koulunkäynnissä.

Nivan koulun kellarikerroksen käytävä ja kolme luokkatilaa ylipaineistettiin pilottina keväällä 2024 ja koko koulun osalta lokakuussa 2024. Kesän ja syksyn aikana koululle asennettiin uusia ilmastointilaitteita ja -putkistoja. Kokemukset ylipaineistamisesta ja siinä yhteydessä käytävien ja aulatilojen ilmastoinnista olivat myönteisiä ja sisäilma koettiin parempana. Kummallekin taajaman koululle tuli myös luokkiin lisää ilmanpuhdistimia käyttöä turvaavina

toimenpiteinä. Näistä välttämättömistä toimista on tullut koulukiinteistöihin kohdistuvia lisäkustannuksia.

Hankerahoitus on pienentynyt aikaisemmista vuosista, sillä hankkeita ei ole enää ollut haettavana entiseen tapaan. Vuonna 2024 hankerahoitusta saatiin kaikkiaan 178 000 €, kun edellisenä vuonna vastaava summa oli 249 000 €. Hankerahoituksilla on saatu palkattua lisää henkilökuntaa tai jaettua ryhmiä. Eniten hankerahoituksen vähentyminen on näkynyt isommilla kouluilla. Viranhaltijoiden palkkakulut ovat jääneet arvioituja pienemmiksi, johtuen sekä pienemmistä hankerahoista että siitä tosiasiasta, ettemme ole saaneet rekrytoitua yläkoululle kelpoista henkilökuntaa. Rekrytoinnin haasteet liittyvät usein sisäilmaongelmaan.

Talousarviossa sijoitetuista oppilaista saadut kotikuntakorvaukset ovat arvioitua suuremmat, mutta vastaavasti myös Kiuruvedeltä sijoiteuista lapsista on tullut arvioitua enemmän maksettavaa. Koulukohtaisesti ainoastaan Rytlyn koulun kohdalla talousarvio on ylittynyt. Tähän on suurimpana syynä ns. susikykydit, joita jouduttiin turvallisuussyitä ajamaan, ja joka nosti kuljetuskustannuksia.

Kokonaisuutena tarkastellen perusopetus on pysynyt vuoden 2024 talousarviossa ulkoisten kulujen osalta. Olemme olleet säästäväisiä kaikessa, mihin olemme itse voineet vaikuttaa

	Ta 2024	Ta-2024 muutokset	Ta + muutokset 2024	Toteutunut 2024	Tot %	Tot 2023
300 Perusopetus						
Toimintatulot	616302	-15013	601289	732861	121,9	655850
Toimintamenot	-8194692	-39373	-8234065	-8207551	99,7	-8116440
Toimintakate (netto)	-7578390	-54386	-7632776	-7474690	97,9	-7460591
Poistot ja arvonalentumiset	-25809	0	-25809	-30659	118,8	-33233
Muut laskennalliset kustannukset	-596274	0	-596274	-570085	95,6	-557420
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-8816775	-39373	-8856148	-8808294	99,5	-8707093

Vastuuhenkilö: Lukion rehtori Matti Heikinmaa

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2024

Tavoitteiden toteutuminen:

Lukion tuntikehityksen laskentakaavaa yksinkertaistetaan syksyyn 2024 mennessä siten, että yksittäisten opiskelijoiden määrä ei ratkaise kokonaisten opintojaksojen tarjonnan karsimista pois kurssitarjottimesta.

Tavoite on toteutunut. Lukion ja perusopetuksen tuntikehitys kaikille kouluille päätettiin sivistyslautakunnassa kahden lukuvuoden ajaksi kiinteäksi luvuksi kouluittain. Ensimmäisen kevään kokemusten myötä koulutyön suunnittelu aloitettiin tulevaa vuotta varten jo hyvissä ajoin keväällä. Tuntikehitys todettiin toimivaksi ja pidettyjen tuntien määrä kuitenkin laski aikaisemmasta tuoden kustannussäästöä.

1. Oppivelvollisuuden laajenemisen myötä käytänteet, toiminnot ja materiaali- sekä laitehankinnat järjestetään kustannustehokkaasti ja harkiten

Tavoite on toteutunut. Käytettyjen lukiolaiskannettavien hankintaa on jatkettu ja havaittu toimintamalli toimivaksi. Käytettynä hankittujen koneiden myynti niitä käyttäneille opiskelijoille valmistuessa on myös onnistunut. Hinta koneelle on ollut 30 €, joka on kohtuullinen vähintään 6 vuotta vanhalle koneelle. Oppimateriaaleissa toimitaan paperisten osalta kierrättämällä ja sähköisissä kirjoissa hankinta varsinaisten käyttäjämäärien mukaisesti, jolloin ei osteta "varastoon". Koulukuljetusten osalta kaupunginhallitus teki päätöksen kilpailuttaa päättyvät sopimukset Sansia Oy:n kautta. Entiset sopimukset päättyvät 31.7.2025.

2. Tehdään yhteistyötä Ylä-Savon muiden lukioden kanssa.

Ylä-Savon rehtoreiden välisiä tapaamisia muutaman kerran vuodessa on jatkettu. Tapaamisissa päätetään yhteisistä päivämääristä sekä jaetaan tietoja mahdollisista yhteistyön paikoista sekä jaetaan hyviä käytänteitä. Viime keväänä käytiin paljon keskustelua Finest Future -yhtiön toiminnasta tuoda opiskelijoista Aasiasta suomalaisiin lukioihin opiskelemaan. Tällä hetkellä tätä lähtivät kokeilemaan Sonkajärvi, Vieremä ja Rautavaara. Ongelmana on tulevien opiskelijoiden suomen kielen olematon taitaminen. Kiuruveden lukiossa kansainvälisyyttä saadaan vaihto-opiskelijoiden kautta, joita on aloittamassa tänä lukuvuonna kaksi kappaletta. Kansainvälisten opiskelijoiden ottamista vaihto-opiskelijoiden lisäksi Kiuruveden lukioon on harkittu. Tilanteen suhteen seurataan, tuleeko Opetushallituksesta uusia linjauksia opiskelijakohtaisen valtiosuuden määräytymiseen.

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelta 2024

Lukion osalta talousarvion kokonaisuus on toteutunut arvion mukaisesti. Hankehakemusten kautta saatavalla resurssilla on ollut merkittävä osuus ohjaustyön riittävyyteen ja hankerahoitus jatkuu lukuvuoden 2024–2025 ajan.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Opiskelijat	116	115	113
Tunnit	7 724	7 700	7 667

	Ta 2024	Ta-2024 muutokset	Ta + muutokset 2024	Toteutunut 2024	Tot %	Tot 2023
310 Lukiokoulutus						
Toimintatulot	41975	14090	56065	46016	82,1	41975
Toimintamenot	-1385521	0	-1385521	-1339977	96,7	-1357687
Toimintakate (netto)	-1343546	14090	-1329456	-1293961	97,3	-1315712
Poistot ja arvonalentumiset	-20742	0	-20742	-20549	99,1	-16710
Muut laskennalliset kustannukset	-99222	0	-99222	-102139	102,9	-94681
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-1505485	0	-1505485	-1462665	97,2	-1469077

KANSALAI SOPISTO

Vastuuhenkilö: Kansalaisopiston rehtori Maija-Leena Kemppainen

Tulos alueen toimintastrategia

Kansalaisopiston toiminnalla vahvistetaan vapaan sivistystyölain ja kehittämisohjelman mukaisesti kansalaisen tietoyhteiskuntavalmiuksia, hyvinvointia ja terveyttä sekä kestäväää kehitystä. Kiuruveden kaupungin strategiassa yhtenä pääkohtana on vetovoimainen maalaiskaupunki. Kansalaisopiston toiminta tukee tämän saavuttamista ja lisäksi strategiassa olevaa kuntalaisten hyvinvoinnin huolehtimista.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

1. Koulutustarjontaa toteutetaan lähipalveluna ja etäopetusmahdollisuuksia hyödynnetään

Tavoite on toteutunut. Koulutusta tarjottiin lähipalveluna myös seuraavilla kylillä: Aittojärvi, Kalliokylä, Korpijoki, Luupuvesi, Lahnajoki/Lahnanen. Rytky/Salmenkylä, Rapakkojoki ja Sulkavanjärvi. Etäopetusta tarjottiin pianonsoitossa, espanjan ja italian kielissä, etänä toteutettiin myös ying-jooga ja kotitreeni 45 min ja hybridiopetusryhminä toimivat LAVIS- sekä joogaryhmät. MOTTI-hankkeen rahoituksella tuettiin etä- ja hybridikurssien

järjestämistä. Hankerahoituksen avulla on kehitetty opettajien valmiuksia toteuttaa etä- ja hybridiopetusta.

2. **HARKKA 5- harrastustoimintaa kaikille lapsille ja nuorille Kiuruvedellä-** hankkeen avulla tarjotaan maksutonta harrastustoimintaa yläkoululla ja kaikilla alakouluilla. Jatkorahoitusta haetaan, mikäli haku avautuu.

Tavoite on toteutunut. HARKKA 4 -hankkeen toiminta-aika oli 1.8.2023- 31.7.2024. Hankkeessa tarjottiin maksuttomia HARKKA-kerhoja yläkoululla ja kaikilla alakouluilla. Rahoitus oli 100 000 €, josta omarahoitusosuus 25 %. HARKKA 4 -hankkeen kerhoja toteutui lukuvuoden aikana yhteensä viisikymmentä.

Alakoululuilta osallistui 399 lasta ja yläkoululta 99 nuorta, joten kaikkiaan 498 koululaista osallistui kerhoihin Kiuruvedellä. HARKKA 5 -hankkeelle ajalle 1.8.2024- 31.7.2025 saatiin myönteinen päätös 97142,86 €, josta omarahoitusosuus on 30 % ajalle.

3. **MOTTI- monipuolisia taitoja tietotekniikkaan- hankkeen avulla henkilöstö saa** valmiuksia etä- ja hybridiopetuksen tuottamiseen.

Tavoite on toteutunut. Kiuruveden kansalaisopistossa järjestettiin useita eri kursseja MOTTI-hankkeen rahoituksella. Lisäksi yhteistyöoppilaitosten järjestämille kursseille oli mahdollista osallistua. Henkilöstölle järjestettiin koulutusta Peda.net alustan käyttämisestä, mikä tukee myös sähköisen materiaalipankin kokoamista.

4. **Erasmus -rahoituksella toteutetaan henkilöstön liikkuvuuksia ja koulutuksia Euroopassa sekä selvitetään Erasmus + opiskelijaliikkuvuuden mahdollisuutta.**

Erasmus -rahoituksella toteutui kaksi liikkuvuutta, jotka olivat koulutukseen liittyviä.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Kansalaisopisto			
Opiskelijoita	1 843	1 100	1 727
Opetustuntien lukumäärä	7 787	6 800	7 019
Taiteen perusopetuksen opiskelijoita	0	10	0

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelta 2024

Kiuruveden kaupungin talousarvion toteutumisen mittarina on kansalaisopiston toiminnan arvioinnissa opiskelijamäärä, sillä valtionosuus määräytyy toteutuneiden opetustuntien perusteella.

Kansalaisopistossa on toteutunut kokonaistuntimäärä 7019, joten määrällinen tavoite on saavutettu. Lisäksi on toteutettu HARKKA 4, HARKKA 5 ja MOTTI- hankkeiden rahoituksella opetusta ja näitä tuntimääriä ei voida laskea valtionosuuteen oikeuttaviin tunteihin. Kansalaisopiston valtionosuuteen

oikeuttavasta tuntimäärästä pääpaino on ollut kulttuurialan koulutuksessa. Tähän sisältyvät mm. kädentaitoihin liittyvä koulutus 1721 h ja musiikki 1569 h. Liikunnan ja tanssin koulutusta toteutui 892 h, tietotekniikan opetusta 48 h ja eri kielten opetusta 331 h. Opiskelijoiden kokonaismäärä oli 1727 (netto), joista miehiä 561 ja naisia 1166. Opiskelijoiden kokonaismäärä sisältää hankkeiden kautta osallistuneiden määrän. Kansalaisopisto järjesti useita tapahtumia: Tenava- ja teinitähtikilpailu, Kevätmatinea, Kevätnäyttely, Keväänkaikuja konsertti, Karaokeryhmien ja päiväkuoron konsertit, Mieskuoro Kiurun laulu juhli 70-vuotista taivaltaan ja lukukausi päättyi Joululaulujen iltaan. Tapahtumissa ja näyttelyssä kävi paljon katsojia.

Kansalaisopisto on hakenut aktiivisesti hankerahoitusta. Opiston hallinnoimina hankkeina toimi vuoden 2024 aikana HARKKA 4 (100 000 €) ja HARKKA 5 (97 142,86 €) -hankkeet. Lisäksi saatiin opintoseteliavustusta 4300 €. Opiston hallinnoimana toimi myös MOTTI-yhteistyöhanke (73 800 €), jossa kehitetään mm. etä- ja hybridiopetuksen suunnittelua ja toteuttamista. Opisto on mukana myös Erasmus -rahoitteisessa yhteistyöhankkeessa.

	Ta 2024	Ta-2024 muutokset	Ta + muutokset 2024	Toteutunut 2024	Tot %	Tot 2023
320 Kansalaisopisto						
Toimintatulot	131700	16587	148287	153612	103,6	172304
Toimintamenot	-584333	27986	-556347	-566451	101,8	-601402
Toimintakate (netto)	-452633	44573	-408060	-412839	101,2	-429098
Poistot ja arvonalentumiset	-2997	0	-2997	-3009	100,4	-3035
Muut laskennalliset kustannukset	-53319	0	-53319	-52858	99,1	-51539
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-640649	27986	-612663	-622317	101,6	-655977

Vastuuhenkilö: Kulttuurisihteeri

Tulosalueen toimintastrategia

Sivistyspalvelujen tulosalue tarjoaa kaupungin asukkaille mahdollisuuden elämänlaajuiseen oppimiseen, itsensä monipuoliseen kehittämiseen ja virkistäytymiseen sekä kulttuurin tuottamiseen sekä kulttuuriperinteen vaalimiseen. Sivistyspalvelut vastaavat osaltaan Kiuruveden vetovoimaisuudesta asuinpaikkana sekä matkailukohteena.

Kirjasto-kulttuuritaloa kehitetään siten, että se on kaikille avoin tiedon, elinikäisen oppimisen ja elämysten keskus. Monipuolisella yhteistyöllä mahdollistetaan toiminnan laatu. Kirjasto tarjoaa perinteistä ja digitaalista aineistoa.

Kulttuuritoiminnassa kaupungin asukkaille tarjotaan kulttuuritapahtumia sekä aktivoidaan kaupunkilaisia tuottamaan ja käyttämään kulttuuripalveluja. Lisäksi huolehditaan paikallisen perinteen säilyttämisestä ja esilletuonnista.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Kulttuuritoiminnan tavoitteena on pitää kulttuuritoiminta elävänä sekä mahdollisimman monille kuntalaisille saavutettavana.

Tavoite on toteutunut. Kirjaston ja kulttuuritoimen yhteinen toimistos sihteeri (tekee myös Kiurusalin ääni- ja valotekniikan) oli opintovapaalla helmi-joulukuun. Hänen tilalleen palkattiin osa-aikainen sijainen kiireisimmäksi ajaksi huhti-, touko- ja lokakuuksi. Muina aikoina kulttuurisihteeri teki opintovapaalla olevan työt. Kiurusalin ääni- ja valotekniikka hoidettiin ostopalveluna. Tämä on vaikuttanut niin, että tapahtumia, on pystytty järjestämään aikaisempaa vähemmän ja niinpä kulttuuritalon kävijämäärä laskikin jonkun verran, tosin myös tilastointitapa muuttui. Kun kulttuuritoimen työntekijä on ollut poissa, on kulttuuritoimen palvelut olleet kokonaan suljettuna. Kulttuuritoimi osallistui Kiuruveden osastolle Matka 2024 -messuilla sekä kesän toritapahtumiin Pohjoismaisten karavaaniviikkojen ja Iskelmäviikkojen aikana. Kulttuuritoimi organisoi kesän iltatorit ja yhteislaulutilaisuuden kesäteatteri Eerolassa. Yhteistyössä nuorisotoimen kanssa järjestettiin kaksi konserttia nuorisotalolla ja liikuntahallilla. Varhaiskasvatuksen kanssa järjestettiin näyttely sekä lastentapahtuma kirjastolla. Kulttuuritalolla otettiin käyttöön Kaikukortti.

Museon tavoitteena on säilyttää ja tuoda esille paikallista perinnettä erilaisin näyttelyin ja tapahtumin.

Tavoite on toteutunut. Museo oli avoinna 8.6.–31.7. Museo oli tiistait kiinni, jolloin työntekijä teki kokoelmanhoitoa. Asiakkailla oli mahdollisuus päästä museoon myös aukioloaikojen ulkopuolella sopimuksen mukaan. Koulu- ja päiväkotiryhmiä otettiin vastaan aikavälillä 16.9.–25.10. Museolla järjestettiin

kesällä useita erilaisia tapahtumia. Museonhoitaja oli työssä 1.6.–31.7. sekä teki syksyn opastukset koululaisille. Museolla kävi vähän yli 200 asiakasta edellistä vuotta enemmän. Kiinteistöpäällikkö kävi museolla ja hänen kanssaan kierrettiin museorakennukset ja tarkasteltiin niiden kuntoa. Siipensä kesällä tiputtaneen tuulimyllyn lisäksi kiireellisintä korjausta kaipaa Hyvärilän talo. Taloon on tehty korjaussuunnitelma, jota pitäisi alkaa toteuttamaan, jos talo halutaan säilyttää.

Kirjastossa tavoitteena on tuottaa mahdollisimman monen kuntalaisen saavutettavissa olevaa palvelua.

Tavoite on toteutunut. Kirjastolla oli vuoden 2024 töissä 4 kokoaikaista työntekijää. Lisäksi kulttuurisihteerin työajasta 50 % kuuluu kirjastolle kirjaston johtamistehtäviin. Loma-aikoina kirjasto oli haastavaa saada pidettyä auki nykyisten aukioloaikojen mukaisesti. Kirjastolle hankittiin uusi Axiell Quria -kirjastojärjestelmä yhdessä Rutakko -kirjastoverkon kanssa. Kirjasto oli toukokuussa kiinni kaksi viikkoa järjestelmäpäivityksen vuoksi. Kävijämäärä laski hieman edellisestä vuodesta käyttökaton vuoksi, mutta lainausmäärä on pienoissa nousussa. Kirjasto liittyi Kansalliseen E-kirjastoon huhtikuussa. Rutakko -kirjastot olivat mukana Kansalliskirjaston kilpailutuksessa digitaalisista videopalveluista ja palvelun tuottaja vaihtui vuonna 2024. Kirjaston uutena tapahtumana oli lasten pressanvaalit, johon osallistui yli 100 lasta. Lisäksi tehtiin yksi satu Youtube-kanavalle. Sitä on katsottu yli 900 kertaa.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2023	TA2024	TP2024
Musiikkioppilaitoksen opiskelijat	26	26	26
Museokäynnit	610	700	829
Kulttuuritalo/käyntejä	16 862	20 000	12 878
Kirjasto			
Lainausten määrä	121662	125 000	125 254
Käyntikerrat	55681	60 000	53 810
Verkkokäynnit	11806	30 000	18 787

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelta 2024 (perusteluja mm. tulojen alituksille /menojen ylityksille)

Tulojen alitukset johtuvat siitä, että pääsymaksullisissa tapahtumissa oli kävijöitä arvioitua vähemmän ja maksavia vuokralaisia oli arvioitua vähemmän. Edelleen pitää olla tarkka, että kulttuuritalon tiloista peritään kaikilta maksut. Menot pienenivät, koska opintovapaalla toimistosihteerin tilalle ei palkattu sijaista, vaan kulttuurisihteerin teki hänen tehtävänsä tekniikan ostopalvelun lisäksi.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	Ta 2024	Ta-2024 muutokset	Ta + muutokset 2024	Toteutunut 2024	Tot %	Tot 2023
400 Sivistyspalvelut						
Toimintatulot	49100	-22800	26300	27262	103,7	39560
Toimintamenot	-860634	26420	-834214	-744012	89,2	-782045
 Toimintakate (netto)	 -811534	 3620	 -807914	 -716750	 88,7	 -742485
 Poistot ja arvonalentumiset	 -7053	 0	 -7053	 -7053	 100	 -8015
Muut laskennalliset kustannukset	-48476	0	-48476	-46432	95,8	-46545
 Tulosalueen kokonaiskustannukset	 -916163	 26420	 -889743	 -797498	 89,6	 -836604

NUORISOPALVELUT

Vastuuhenkilö: Nuoriso-ohjaaja Katja Tuovila

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2024

Tavoitteiden toteutuminen:

Tavoitteena pidettiin palvelusuunnitelman kuvausta, joka on seuraava;

Nuorisopalvelut tuottavat nuorille laadukkaat palvelut, jossa huomioidaan eri-ikäiset nuoret.

Kehitetään uusia toimintatapoja nuorisopalveluissa yhdessä asiakkaiden kanssa ja pyritään tehostamaan tilojen käyttöä, sekä vähentämään tiloista aiheutuneita käyttökustannuksia.

Tehostetaan nuorisopalvelujen ja eri koulujen välistä yhteistyötä eri hankkeiden avulla ennaltaehkäisemään syrjäytymistä ja koulupudokkaita huomioimalla oppivelvollisuusiän nouseminen ja kuntouttavan työtoiminnan siirtyminen nuorten työpajan alle.

Tavoite on toteutunut. Nuorisotalon toiminta on ollut suosittua ja kävijämäärä on ollut selvästi nousujohteinen. Eri ikäisille on järjestetty toimintaa avoimien ovien ohella. Nuorisotalo houkuttelee myös nuorempaa kävijäkuntaa entistä tehokkaammin. Yhteistyötä tapahtumien suhteen on tehty mm. kulttuuritoimen kanssa. Nuorisotalon yksityisiä tilavuokraajia on ollut entistä enemmän ja tiloja on myös annettu yhdistysten ja urheiluseurojen käyttöön.

Varsinkin yläkoulun kanssa tehtävää yhteistyötä tehtiin aktiivisesti kevätkaudella koulupäivien aikana hanketyöntekijän läsnäolon kautta. Koulunuorisotyön hanke päättyi kevätkaudella ja uutta rahoitusta ei toiminnalle enää saatu syksyille 2024. Koulunuorisotyötä on kuitenkin jatkettu etsivän nuorisotyön työntekijän 20 % työosuudella hyvin tuloksin.

Etsivän nuorisotyön asiakkuudet ovat tasoltaan haasteellisempia kuin aiempina vuosina. Nuoria on ollut vähemmän, mutta työtä on saanut tehdä enemmän. Osa asiakkaista on sen kuntoisia, että palveluohjausta tai minkäänlaisia tulevaisuuden suunnitelmia on haastava tehdä nuorten huonokuntoisuuden vuoksi. Yhteistyö paikkakunnan toimijoiden kanssa on sujuvaa ja saumatonta. Etsivien ja lukion välinen yhteistyö on saatu erittäin toimivaksi ja tiiviiksi. Oppivelvollisuusiän nousu näkyy etsivän nuorisotyön asiakkuuksien vähenemisessä, etenkin ammattikoulun puolelta, kun alle 18- vuotiaat nuoret eivät enää suoraan ohjaudu etsivään nuorisotyöhön koulun keskeytyessä, vaan putoavat Valpas järjestelmään.

Nuorten työpajalla on ollut koko vuoden säännöllisesti nuoria ja koulutussopimuksella olevien nuorten osuus on kasvanut paljon. Toisen asteen ja työpajan yhteistyö on tiivistä ja toimivaa.

Nuorten huonokuntoisuus haastaa myös pajalla. Nuorten määriä on täytynyt vähentää päiväkohtaisesti, jotta työvalmentaja pystyy antamaan riittävää tukea kaikille nuorille.

Yli 29- vuotiaita asiakkaita ei kuntouttavassa työtoiminnassa ole ollut työpajalla.

Asiakasmääriin on omalta osaltaan vaikuttanut myös henkilöstön työtehtävien uudelleenorganisointi ja työnjakojen muuttaminen.

Nuorison keskuudessa esiintyneeseen levottomaan käytökseen ja ilkivaltaan on puututtu siten kuin olemassa olevilla resursseilla on mahdollista. Koska nuorisotoimijoilla ei ole poliisin oikeuksia, kovempia puuttumiskeinoja ei ole.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

	TP 2023	TA 2024	TOT 1.1-31.12.2024
Nuorisotalo, käyntejä	3 742	3 500	4 233
Etsivän nuorisotyön asiakkaat	74	70	61
Nuortentyöpajan asiakkaat	54	54	41
Koulunuorisotyön asiakkaat		160	200

	Ta 2024	Ta-2024 muutokset	Ta + muutokset 2024	Toteutunut 2024	Tot %	Tot 2023
460 Nuorisopalvelut						
Toimintatulot	157400	-18403	138997	140423	101	165936
Toimintamenot	-516773	11859	-504914	-527595	104,5	-530697
Toimintakate (netto)	-359373	-6544	-365917	-387171	105,8	-364761
Poistot ja arvonalentumiset	-896	0	-896	-896	100	-935
Muut laskennalliset kustannukset	-46103	0	-46103	-49344	107	-47196
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-563772	11859	-551913	-577835	104,7	-578828

TEKNINEN LAUTAKUNTA / TEKNINEN PALVELUKESKUS

Teknisen palvelukeskuksen johtaja: Tekninen johtaja Kimmo Karoluoto

Tulosalueet: Hallinto, rakennusvalvonta, tiet ja alueet, kiinteistöt, vesi- ja viemärilaitos, liikuntapalvelut

Toimielimen toimintastrategia

Tekninen lautakunta turvaa kaupunkilaisten kuntatekniset palvelut lakien ja asetusten mukaisesti. Viihtyvyyttä edistetään sopusuhtaisen ja turvallisen kaupunkirakenteen suunnittelulla ja rakentamisella. Kaavoituksella ja ympäristön yleisilmeen kehittämällä tavoitellaan viihtyisää ja luonnonläheistä asumista. Kuntalaisten vesihuoltoja liikennepalvelut sekä kaupungin kiinteistöomaisuus turvataan rakennus- ja peruskorjaustoiminnoin.

HALLINTO (Tekpa)

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja Kimmo Karoluoto

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Toiminnallisesti joustavat sekä tulevaisuuden tarpeet täyttävät tavat järjestää teknisen toimialan alaisuuteen kuuluvat palvelukokonaisuudet.

Toimenpide: Jatketaan teknisen palvelukeskuksen organisaatorakenteen kehittämistä ja omien resurssien kohdentamista ydintehtäviin. Kartoitetaan mahdollisuuksia ylikunnallisen yhteistyön syventämiseksi.

Mittarit: Esitys teknisen palvelukeskuksen organisaatorakenteesta (k/e), järjestetyt seutuyhteistyöhön liittyvät tapaamiset ja tehdyt tiedustelut (kpl), potentiaaliset uudet ostopalvelukohteet (kpl)

Tilanne 30.6.2024

Liikuntapalvelut ovat siirtyneet vuoden alusta osaksi teknistä palvelukeskusta. Teknisen palvelukeskuksen tehtävien järjestely ja resurssointi on käynnissä. Viheralueiden kunnossapidon pilotti käynnistettiin keväällä 2024 ja kokemuksia kerätään kuluvalle hoitokaudella. Seudullisen rakennusvalvonnan selvitystyötä valmisteltiin ja alueen kuntien osallistumishalukkuutta selvitettiin vuoden ensimmäisellä puoliskolla. Mukaan selvitykseen ja lähtötilanteen kyselyyn lähtivät Kiuruvesi, Pielavesi, Sonkajärvi ja Iisalmi. Varsinainen työ käynnistyy vuoden jälkimmäisellä puoliskolla.

Tilanne 31.12.2024

Tavoite toteutui osittain. Rakennusvalvonnan seutuyhteistyöselvitys käynnistettiin kesälomakauden jälkeen. Seutuyhteistyön liittyviä tapaamisia vuoden aikana 3 kpl. Selvitystyössä toteutettiin laajat haastattelut 12 kpl ja

lisäksi työpajamuotoinen kehittämisspäivä lisämessä. Selvitys valmistui vuoden 2024 lopussa.

Teknisen palvelukeskuksen organisaatorakenteen kehittämistä jatkettiin. Syksyllä käynnistyneet yt-neuvottelut vaikuttivat työn läpivientiin ja tätä edeltävät suunnitelmat jouduttiin päivittämään. Esitys uudesta organisaatorakenteesta siirtyi vuodelle 2025.

Viheralueiden kunnossapidon pilotti toteutui vuonna 2024 ja siitä saatiin kokemuksia odotusten mukaisesti. Yt-menettelyn seurauksena pilotti ei johda jatkotoimiin ainakaan vuonna 2025. Palvelutarjontaa supistetaan ja kunnossapitotyöt toteutetaan jatkossa omalla henkilöstöllä täysimääräisesti. Ostopalveluita ei laajenneta vuonna 2025.

2. Vesi- ja yleislaskutuksessa minimoidaan maksutappiot

Tilanne 30.6.2024

Vuonna 2023 käynnistettyä tehostettua saatavien perintää ja seurantaa on jatkettu. Seurannan perusteella on lähetetty palvelukeskeytysilmoituksia. Tarvittaessa on yhdessä asiakkaan kanssa laadittu tapauskohtainen maksusuunnitelma. Palvelukeskeytyksiä on tehty ja sopimuksia on myös irtisanottu. Haastava talouden tilanne heijastelee edelleen niin yritys- kuin yksityisasiakkaiden maksukykyyn.

Tilanne 31.12.2024

Tavoite toteutui. Maksusaatavien tehostettua seurantaa ja perintää jatkettiin niin yritys- kuin yksityisasiakkaiden haastavasta taloustilanteesta aiheutuvien riskien pienentämiseksi. Tapauskohtaisesti laadittujen maksusuunnitelmien seuranta- ja kirjaamiskäytäntöä on tarkistettu. Tehostus on todettu toimivaksi. Vuonna 2024 teknisen lautakunnan alaisten toimintojen epävarmat saatavat olivat 4 821 €. Vertailun vuoksi todettakoon, että vuonna 2023 saatavat olivat 53 256 €.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	Ta 2024	Ta-2024 muutokset	Ta + muutokset 2024	Toteutunut 2024	Tot %	Tot 2023
600 Hallinto Tekpa						
Toimintatulot	45245	0	45245	22213	49,1	34996
Toimintamenot	-404457	211988	-192469	-188271	97,8	-1192672
Toimintakate (netto)	-359212	211988	-147224	-166058	112,8	-1157676
Muut laskennalliset kustannukset	-16249	0	-16249	-13979	86	-12402
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-420706	211988	-208718	-202249	96,9	-1205074

Vastuuhenkilö: Rakennustarkastaja Tuomo Halme

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Lupien käsittelyaika pidetään kohtuullisena.

Mittarit: Keskimääräiset käsittelyajat (vrk, vk)

Tilanne 30.6.2024

Sekä perinteiset että sähköiset lupahakemukset on pääsääntöisesti käsitelty nopeasti ja tehokkaasti välttämällä tarpeetonta viivytystä. Lupahakemusten käsittelyaika on vaihdellut yhdestä vuorokaudesta noin kahteentoista viikkoon kuitenkin siten, että käsittelyaika keskimäärin on ollut noin kolme viikkoa. Lupahakemuksia on kaiken kaikkiaan käsitelty ja lupia myönnetty yhteensä 43 kappaletta kesäkuun loppuun mennessä. Määrä on lähestulkoon saman verran kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana, mikä on myös helpottanut käsittelyaikojen pitämistä kohtuullisina.

Tilanne 31.12.2024

Tavoite toteutui. Lupahakemukset on pääsääntöisesti käsitelty kohtuullisessa ajassa. Keskimääräinen käsittelyaika on ollut noin kolme viikkoa. Yleisesti ottaen lupamäärät ovat olleet laskussa viime vuosina, mutta viime vuonna kaikkien myönnettyjen lupien kokonaiskappalemäärä ylittyi selvästi edellisvuoteen verrattuna. Viime vuoden aikana lupahakemuksia on kaiken kaikkiaan käsitelty ja erilaisia lupia myönnetty yhteensä 101 kappaletta, joka on noin 20 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

Lukumääräisesti rakennuslupia myönnettiin viime vuonna yhteensä 42 kpl (28 kpl v. 2023), toimenpidelupia yhteensä 20 kpl (9 kpl) ja toimenpideilmoituksia käsiteltiin yhteensä 22 kpl (29 kpl). Purkamislupia myönnettiin 2 kpl (4 kpl) ja purkamisilmoituksia käsiteltiin 5 kpl (2 kpl). Maisematyölupia käsiteltiin ja myönnettiin 1 kpl (4 kpl) viime vuonna. Edellisten lisäksi poikkeamislupia käsiteltiin ja myönnettiin 0 kpl (3 kpl), suunnittelutarveratkaisuja myönnettiin 1 kpl (0 kpl) ja jatkoaikoja vanhoille luvulle myönnettiin 8 kpl (7 kpl).

2. Rakennetun ympäristön katselmuksia tehdään yhteydenottojen ja muun katselmustoiminnan yhteydessä erityisesti keskusta-alueella viihtyvyyden ja maisemakuvan parantamiseksi.

Mittarit: Yhteydenotot (kpl), Rakennetun ympäristön katselmukset (kpl)

Tilanne 30.6.2024

Yhteydenottoja rakennusvalvontaan on tullut 1 kpl alkuvuoden aikana. Rakennetun ympäristön katselmuksia ei ole pidetty. Edellä mainitun yhden yhteydenoton perusteella kiinteistön omistajalle on laitettu kirjallinen selvityspyyntö, johon on saatu asiallinen vastaus. Ympäristökatselmuksia

tehdään käytännössä vain tarvittaessa tai pyydettyä rakennusvalvontaan tulleiden ilmoitusten ja muiden viranomaisten yhteydenottojen perusteella ja niitä pidetään enemmän keskeisillä kesä- ja syksymmällä. Katselmusten perusteella suullisia tai kirjallisia siistimiskehotuksia ei ole annettu.

Tilanne 31.12.2024

Tavoite toteutui. Rakennusten ja ympäristön kunnossapitoa ja siisteyttä on valvottu muun katselmustoiminnan yhteydessä sekä kansalaisten yhteydenottojen perusteella. Vuoden aikana on annettu 2 kpl suullisia siistimiskehotuksia. Annettuja kehotuksia on noudatettu annettuun määräaikaan mennessä eikä muihin toimenpiteisiin ole ollut tarvetta.

3. Sähköinen Lupapiste – asiointipalvelun käyttöä pyritään lisäämään.

Mittarit: Sähköisen asiointipalvelun kautta tehdyt hakemukset (%)

Tilanne 30.6.2024

Sähköisen Lupapiste -palvelun kautta lupahakemuksia jätettiin käsittelyyn yhteensä 25 kpl, mikä on noin 60 % kaikista lupahakemuksista. Sähköisen Lupapiste –asiointipalvelun käyttö on ollut melko vilkasta. Reilusti yli puolet kaikista lupahakemuksista ja muista yhteydenotoista on tullut sitä kautta.

Tilanne 31.12.2024

Tavoite toteutui. Lupapiste –asiointipalvelun käyttö lisääntyi selvästi edellisvuoteen verrattuna. Sähköisen Lupapiste -palvelun kautta lupahakemuksia jätettiin käsittelyyn yhteensä 57 kpl, mikä on noin 55 % kaikista lupahakemuksista. Edellisvuonna 2023 Lupapisteen kautta jätettiin erilaisia lupahakemuksia käsittelyyn yhteensä 36 kappaletta eli yli 40 % kaikista luvista. Lisäksi Lupapisteen kautta tuli muutamia erillisiä neuvontapyyntöjä ja tiedusteluja lupa- ja muihin asioihin liittyen.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2023	TA2024	TP 2024
Rakennusluvut	28	40	42
Toimenpideluvat	9	20	20
Ilmoitukset	29	20	22

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	Ta 2024	Ta-2024 muutokset	Ta + muutokset 2024	Toteutunut 2024	Tot %	Tot 2023
620 Rakennusvalvonta						
Toimintatulot	30000	0	30000	30651	102	22367
Toimintamenot	-161315	0	-161315	-143950	89,2	-143920
Toimintakate (netto)	-131315	0	-131315	-113299	86,3	-121553
Poistot ja arvonalentumiset	-38597	0	-38597	-33392	86,5	-17105
Muut laskennalliset kustannukset	-36951	0	-36951	-24519	66,4	-30832
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-236863	0	-236863	-201861	85,2	-191857

TIET JA ALUEET

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja Kimmo Karoluoto

Tulosalueen tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2024

1. Katujen ja väylien kesä- ja talvikunnossapitoa toteutetaan kustannustehokkaasti siten, että ne ovat eri kulkutavoilla läpi vuoden turvallisesti liikennöitävissä ja kuljettavissa sekä katuympäristön yleisilme on siisti.

Mittarit: Saatu palaute, vahingonkorvausten määrä, katujen ja väylien talvi- sekä kesäkunnossapitoon käytetty rahamäärä.

Tilanne 30.6.2024

Katujen talvikunnossapitoon liittyvä saadut palautteet ovat liittyneet valtaosin tonttiliittymien auraukseen, joka ei kuulu kaupungin/urakoitsijoiden tehtäviin. Hovin alueen (talvikunnossapitoalue 2) hoidettiin myös alkuvuonna erillisresurssein sopimusurakoitsijan toimitusvaikeuksien vuoksi. Urakoitsijalle annettiin sopimuksen mukainen sakko tehtävien laiminlyönnistä, jonka lisäksi sopimus irtisanottiin keväällä 2024. Hoitoalue kilpailutetaan uudelleen vuoden jälkimmäisellä puoliskolla. Keväällä sorapintailla kaduilla toteutettiin edellisvuodelta rästiin jääneitä kunnossapitosorastuksia. Tarkastelujaksolla 1.1.-30.6.2024 kadunpitäjälle ei ole osoitettu vahingonkorvausvaatimuksia.

Tilanne 31.12.2024

Tavoite toteutui. Hovin alueen kunnossapitokokonaisuus kilpailutettiin uudelleen ja uusi urakoitsija aloitti hoitokauden sopimuksen mukaisesti. Yksittäisiä palautteita on vastaanotettu, mutta hoitoalueen kunnossapito on ollut sopimuksen ja kunnossapitotason tavoitteiden mukaista. Kadunpitäjälle

kohdistettuja vahingonkorvausvaatimuksia ei vastaanotettu vuonna 2024. Kunnossapidon määrärahoja käytettiin suunnitellun talousarvion mukaisesti. Kokonaisuudessaan tehdyn seurannan ja vastaanotettujen palautteiden perusteella sekä kesä- että talvikunnossapidossa on onnistuttu asetettujen vaatimusten mukaisesti.

2. Keskeiset viheralueet hoidetaan läpi kesäkauden hoitoluokan vaatimusten mukaisesti.

Mittarit: Saatu palaute, alueet ovat kunnossapitovaatimusten mukaisia, turvallisia ja käyttökunnossa.

Tilanne 30.6.2024

Viheralueiden hoito on tarkasteluhetkellä toteutunut asetettujen kunnossapitovaatimusten mukaisesti. Palautteet alueiden yleisilmeestä ovat olleet positiivisia.

Tilanne 31.12.2024

Tavoite toteutui. Alueiden ylläpito toteutui asetettujen kunnossapitovaatimusten mukaisesti. Palautteen määrä oli vähäistä mutta positiivista. Viheralueiden hoito pysyi hyvin aikataulussa. Vuoden 2024 hoitopilotista saatiin kerättyä kokemuksia suunnitellun mukaisesti. Toiminnallinen tavoite on saavutettu.

Leikkikenttien leikkivälineet ovat turvallisia ja käyttökunnossa. Huonokuntoiset leikkivälineet poistetaan ja uusia hankitaan tarpeen mukaan.

Mittarit: Käyttötarkastusten lukumäärä, saatu palaute.

Tilanne 30.6.2024

Tarkastukset tehdään kaksi kertaa kaudessa: vuositarkastus touko-kesäkuussa, sekä toiminnallinen tarkastus koulujen alkuun mennessä. Tarkastuspöytäkirjaan tallennetaan mahdolliset poikkeamat ja niiden korjaukset päivämäärineen. Uusille asennetuille välineille tehdään käyttöönottotarkastus. Yksittäisiä rikkiäisiä leikkivälineitä on vaihdettu uusiin turvallisen käytön varmistamiseksi.

Tilanne 31.12.2024

Tavoite toteutui. Vuositarkastukset ja toiminnalliset tarkastukset suoritettu, 2 kpl. Lisäksi viikoittaiset ylläpitotarkastukset kesäkaudella tehty. Yksittäisiä rikkiäisiä välineitä vaihdettu uusiin. Käyttäjät ilmoittaneet aktiivisesti esim.

ilkkivaltatapaauksista ja tarvittavat korjaukset on suoritettu pikaisesti.
Toiminnalliset tavoitteet on saavutettu.

Toimintaa kuvaavat mittari ja tunnusluvut

VUODEN 2024 TUNNUSLUKUJEN JA MITTAREIDEN TOTEUTUMA 31.12.2024 TEKNINEN LAUTAKUNTA

		TP 2023	TA 2024	TP 2024
Tiet ja alueet				
Asemakaavat, ha	543	584	604	604
Liikenneväylät				
Kunnossapidettävät kadut ja tiet, km		39	39	39
Kunnossapidettävät erilliset kevyen liikenteen väylät, km		10	10	10
Katujen ja väylien kesä- ja talvikunnossapitoon käytetty rahamäärä, €		327 300	290 000	289684
Asemakaava-alueen katujen asfalttipäällysteaste, %		54	54	54
Avustettavat yksityistiet, km	383	350	369	342
Yksityistieavustukset, €		134 995	135 000	134947
Aloitettut avustettavat yksityisteiden perusparannushankkeet, kpl		10	5	0
Yksityisteiden perusparannusavustukset, €		56 493	40 000	1263
Puistot ja yleiset alueet				
pinta-ala ha	88	89	89	89
Maa- ja metsätilat				
peltopinta-ala	94	87	87	87
metsäpinta-ala	859	540	507	525
vuokralle annettujen alueiden pinta-ala, ha	117	110	110	109
Konekeskuksen käyttö				
käyttötuntien lkm	2898	3 141	3 200	2513

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	Ta 2024	Ta-2024 muutokset	Ta + muutokset 2024	Toteutunut 2024	Tot %	Tot 2023
630 Tiet ja alueet						
Toimintatulot	447880	37450	485330	484231	99,8	510999
Valmistus omaan käyttöön	17000	0	17000	12254	72,1	12012
Toimintamenot	-1219092	-30500	-1249592	-1259845	100,8	-1268340
Toimintakate (netto)	-754212	6950	-747262	-763361	102,2	-745328
Poistot ja arvonalentumiset	-630007	0	-630007	-629116	99,9	-656527
Muut laskennalliset kustannukset	-181604	0	-181604	-132051	72,7	-160846
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-2030703	-30500	-2061203	-2021012	98,1	-2085713

Vastuuhenkilö: Kiinteistöpäällikkö Jaakko Koivunen

Tulosalueen tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2024

Tavoitteiden toteutuminen

1. Kiinteistöjen ylläpitokulut ja – tuotot pidetään tasapainossa

Mittarit: Sisäiset ja ulkoiset tulot (€)

Tilanne 30.6.2024

Ulkoiset toimintatuotot ovat toteutuneet 48,10 % ja ulkoisten toimintakulujen kertymä on 53,00 %. Tasaisen kertymän tavoitteen mukaisesti 6/2023 olisi 50 %.

Toimintatuottojen poikkeamat:

Asuntojen vuokratuotot ovat olleet alkuvuonna ennakoitua heikommat, johtuen Kotirannan asuntojen pääosin tyhjillään olostä sekä muutaman tukiasunnon oltua hetken tyhjillään. Teollisuustilat ovat pääosin hyvin vuokrattuina, mutta osassa kohteita vuokrataso on matala ja huonosti vuokrattavia tiloja on tyhjillään. Muissa myyntituotoissa ja muissa vuokratuotoissa ollaan hieman arvioitua jäljessä. Muiden rakennusten ja toimitilojen osalta vuokratuloista on toteutunut 48,70 %.

Toimintakulujen poikkeamat:

Rakennusten rakentaminen ja kunnossapito 66,50 % sekä rakennusmateriaalit 78,10 %. Ylitykseen vaikuttavat alkuvuodesta tehdyt kiinteistöjen arvioitua laajemmat kunnossapitotoimenpiteet, mm. koulujen käyttöä turvaavat toimenpiteet sekä esteettömyysratkaisut. Asiantuntijapalveluita on käytetty ennakoitua enemmän liittyen Nivan koulun ylipaineistuksen suunnitteluun. Lämmitys 67,40 %, johtuen tavallista kylmemmästä talvestä sekä korkeasta lämmön hinnasta. Vartiointi 19,20 %. Vartiointi aloitettiin vasta toukokuun lopulla ja jatkuu syksyyn.

Tilanne 31.12.2024

Tavoite toteutui. Ulkoiset toimintatuotot ovat toteutuneet 100,6 % ja ulkoisten toimintakulujen kertymä on 97,3 %. Tuotot ovat ylittyneet budjetoidusta ja kulut ovat pysyneet alle budjetoidun.

Toimintatuottojen poikkeamat:

Asuntojen vuokratuotot olivat alkuvuonna ennakoitua heikommat, johtuen Kotirannan asuntojen pääosin tyhjillään olostä sekä muutaman tukiasunnon oltua hetken tyhjillään. Tilanne asuntojen osalta on parantunut Kotirannan asuntojen vuokraustilanteen parannuttua ja kahden tyhjillään olleen asunto-osakkeen myynnin johdosta. Asuntojen vuokrat ovat toteutuneet 101,4 %. Teollisuustilat ovat pääosin hyvin vuokrattuina, mutta osassa kohteita vuokrataso on matala ja huonosti vuokrattavia tiloja on tyhjillään. Loppuvuonna tilojen vuokrausaste parani ja suurin osa tiloista on vuokrattuna. Teollisuustilojen vuokrat ovat toteutuneet 99,9 %.

Toimintakulujen poikkeamat:

Rakennusten rakentaminen ja kunnossapito 103,70 % sekä rakennusmateriaalit 130,70 %. Ylitykseen vaikuttavat alkuvuodesta tehdyt kiinteistöjen arvioitua laajemmat kunnossapitotoimenpiteet, mm. koulujen käyttöä turvaavat toimenpiteet sekä esteettömyysratkaisut.

Asiantuntijapalveluita on käytetty ennakoitua enemmän liittyen Nivan koulun ylipaineistuksen suunnitteluun. Lämmitys 107,4 %, johtuen tavallista kylmemmästä talvestä sekä korkeasta lämmön hinnasta. Sähkö 94,3 % huolimatta sähkön edelleen korkeahkosta hinnasta sekä Nivan koulun ylipaineistamisen ja sisäilmanpuhdistimien aiheuttamasta sähkönkulutuksen lisääntymisestä.

2. **Kaupungin omistuksessa olevat rakennukset pidetään tehokkaassa käytössä. Tyhjästä ja tarpeettomista kiinteistöistä luovutaan. Hyvänä käyttöasteena pidetään 90–100 %**

Tilanne 30.6.2024

Kaupungin omistuksessa olevat kiinteistöt ovat osin vajaalla käytöllä. Tyhjillään olevia kiinteistöjä ovat rautatieaseman makasiini ja vanha vesitorni, vanha kirjastorakennus sekä meijeri. Alkuvuonna tyhjillään on ollut hetkellisesti myös tukiasuntoja sekä toritalossa oleva leipomotila.

Virranrannan osasto Kotiranta on ollut pitkälti tyhjillään johtuen asukasvalintaprosessin käynnisteleemisestä ja asukashakemusten pienestä määrästä. Kehäkymppin tiloista on useita vuokralaisia poistunut talvisen murto- ja ilkivaltatapauksen jälkeen, eikä uusia vuokralaisia ole tiloihin saatu kuin muutama. Metallihalli on saatu täyteen käyttöön uuden vuokralaisen aloitettua tiloissa toimintansa. Muut tilat ovat hyvin käytössä.

Kiinteistösalkutuksen mukaisesti osasta tiloista pyritään pääsemään eroon, mikäli ne eivät ole kaupungin toimintojen kannalta välttämättömiä säilyttää. Talven aikana myytiin kaksi asuntokohdetta. Valmisteluja muutamien kohteiden myymiseksi tai purkamiseksi on tehty. Seuraavat myynnit toteutetaan syyskaudella.

Tiloissa ilmenee lievää vajaakäyttöä. Lämmitettävien tilojen käyttöaste on 94,02 %

Tilanne 31.12.2024

Tavoite toteutui. Kaupungin omistuksessa olevat kiinteistöt ovat osin vajaalla käytöllä. Täysin tyhjillään olevia kiinteistöjä ovat rautatieaseman makasiini ja vesitorni, vanha kirjastorakennus sekä meijeri. Alkuvuonna tyhjillään on ollut myös tukiasuntoja, tiloja kaupungintalolla sekä toritalossa oleva leipomotila. Loppuvuodesta asuntoja ei ole ollut tyhjillään ja leipomotilaakin on pienimuotoisesti käytetty. Virranrannan osasto Kotiranta oli tyhjillään alkuvuodesta, mutta asuntoja on vuokrattu vuoden kuluessa ja käyttöaste on ollut vuoden lopussa 70 %. Metallihalli on ollut vuokrattuna täyteen, samoin Teollisuustalo 1.

Kaksi tukiasuntoa sekä yksi liikerakennus on myyty loppuvuodesta huutokaupalla.

Tiloissa ilmenee lievää vajaakäyttöä, johtuen lähinnä tyhjillään olevien tilojen laadusta. Tyhjänä olevat tilat eivät sovellu nykyaikaiseen liiketoimintaan ja ovat heikossa kunnossa. Lämmitettävien tilojen käyttöaste on 95,5 %.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2023	TA2024	TP 2024
Kiinteistöjä, kpl	44	43	43
Rakennuksia, kpl	69	69	67
Kerrosala, m ²	74 011	74 011	72 658
Osakehuoneistoja, kpl	8	14	13
Liikehuoneistoja, kpl	-	4	4

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	Ta 2024	Ta-2024 muutokset	Ta + muutokset 2024	Toteutunut 2024	Tot %	Tot 2023
650 Kiinteistöt						
Toimintatulot	6610811	-64653	6546158	6595352	100,8	6621748
Valmistus omaan käyttöön	20000	-8000	12000	11533	96,1	19381
Toimintamenot	-4422454	-96631	-4519085	-4501860	99,6	-4682179
Toimintakate (netto)	2208357	-169284	2039073	2105024	103,2	1958950
Poistot ja arvonalentumiset	-1824549	0	-1824549	-2679453	146,9	-2335771
Muut laskennalliset kustannukset	-312402	0	-312402	-310862	99,5	-302024
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-6559405	-96631	-6656036	-7492176	112,6	-7319975

Vastuuhenkilö: Liikuntasihteeri Lassi Myllylä

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2024

Tavoitteiden toteutuminen:

Tehostetaan ja uudelleen organisoidaan liikuntapaikkojen hoitoa.

Tilanne 30.6.2024

Liikuntapalvelut siirtyi sivistyslautakunnan alaisuudesta teknisen palvelukeskuksen alaisuuteen helmikuun alusta, tavoitteena tehostaa ja uudelleen organisoida liikuntapaikkojen hoitoa.

Tilanne 31.12.2024

Tavoite toteutui. Kuorevirran urheilualueella työskentelevien kiinteistöjenhoitajien ja liikuntapaikkojen hoitajien yhteistyö on alkanut. Ensimmäisensä selkeänä yhteistyökohteena on ollut uimahallin vesinäytteitä ottamien. Yhteistyön kehittäminen jatkuu vuonna 2025.

Ylläpidetään ja kehitetään nykyisiä ikäihmisten liikuntapalveluja ja lisätään liikuntaneuvontapalveluja kuntalaisille

Tilanne 30.6.2024

Liikuntaneuvontaa on valmisteltu aloitettavaksi täysimääräisenä vuonna 2025. Ensimmäiset liikuntaneuvontakokeilut kuitenkin suoritetaan jo syksyllä 2024.

Tilanne 31.12.2024

Tavoite toteutui osin. Liikuntaneuvontapalveluiden lisääminen kuntalaisille ei toteutunut. Liikuntaneuvontaan haettiin hankerahoitusta Suomi liikkeelle - ohjelman kehittämisavustuksista. Hankerahalla olisi palkattu työntekijä tekemään liikuntaneuvontaa 20 h /vk. Kaupungin YT-menettelyn tuloksena liikuntapalveluilla ei ollut hankkeelle omarahoitusosuutta, jonka vuoksi hankehakemus peruutettiin, eikä liikuntaneuvontaa aloiteta suunnitelmien mukaan vuonna 2025.

Ikäihmisten liikuntapalveluita onnistuttiin ylläpitämään ja kehittämään suunnitelman mukaisesti.

Uimahallin kävijämäärä oli vuoden positiivisimpia asioita liikuntapalveluissa. Vihdoin kävijämäärissä päästiin korona epidemian edeltäviin lukemiin. Tämän vuoksi uimahallin tulot ylittivät tulostavoitteen.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2023	TA2024	TP 2024
Uimahalli ja kuntosali, käyntejä	44 797	50 000	51 769
Jäähalli, käyttötunnit	1 262	1 600	1 160

	Ta 2024	Ta-2024 muutokset	Ta + muutokset 2024	Toteutunut 2024	Tot %	Tot 2023
655 Liikuntapalvelut						
Toimintatulot	282750	0	282750	287895	101,8	280557
Toimintamenot	-1344929	-16000	-1360929	-1327995	97,6	-1349366
Toimintakate (netto)	-1062179	-16000	-1078179	-1040100	96,5	-1068810
Poistot ja arvonalentumiset	-95436	0	-95436	-97726	102,4	-85463
Muut laskennalliset kustannukset	-56054	0	-56054	-83227	148,5	-51087
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-1496419	-16000	-1512419	-1508948	99,8	-1485917

VESI- JA VIEMÄRILAITOS

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja Kimmo Karoluoto

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2024

Tavoitteiden toteutuminen:

1. Jätevedenpuhdistamolla saavutetaan lupaehtojen mukaiset puhdistusvaatimukset.

Toimenpide: Varmistetaan, että prosessi toimii suunnitellusti, laitehuollot tehdään ennakoiden ja että puhdistamon käyttöhenkilöstöllä on käytössään riittävät resurssit.

Mittarit: Poikkeamat lupaehtojen mukaisista puhdistusvaatimuksesta (kpl)

Tilanne 30.6.2024

Valtionneuvoston asetuksen mukaiset vaatimukset on täytetty ja prosessi toimii pääsääntöisesti suunnitellusti. Laitoskohtaisten lupaehtojen mukaiset pitoisuusvaatimukset on täytetty tammikuun näytettä lukuun ottamatta. Pitoisuuksiltaan normaalia laimeammat jätevedet ovat vaikeuttaneet kokonaispuhdistustehon vaatimuksien täyttymistä ja poikkeamia kirjattiin 4 kpl. Vuotovesiä tulee edelleen aktiivisesti vähentää. Omavalvonnan ja prosessin säätötyön tehostamiseksi on puhdistamolle hankittu oma laite fosforipitoisuuksien mittaamiseen.

Poikkeamat pitoisuuksissa tarkastelujaksolla 1.1.-30.6.2024: 1 kpl

Poikkeamat puhdistustehossa 1.1.-30.6.2024: 4 kpl

Tilanne 31.12.2024

Tavoite ei toteutunut. Jäteveden puhdistamon kuormitustarkkailuohjelma toteutettiin vuonna 2024 siten, että tarkkailukertoja oli 12 kpl. Koko vuoden osalta valtioneuvoston asetuksen VNa 888/2006 puhdistusvaatimukset täyttyivät. Vuonna 2025 jatketaan tarkkailua edelleen 12 tarkkailukerralla.

Kokonaisuudessaan vuonna 2024 jäätiin ympäristöluvan vaatimuksesta fosforin reduktion osalta ensimmäisellä, toisella ja kolmannella jaksolla, myös vuositasolla jäätiin luvan vaatimuksista. Muuten ympäristöluvan vaatimukset täytettiin. BOD7-ATU:n (biologinen hapen kulutus) osalta täytettiin kaikki vaatimukset.

Pitoisuuksiltaan normaalia laimeammat jätevedet vaikeuttavat kokonaispuhdistustehon vaatimuksien täyttymistä. Vuotovesiä tulee edelleen aktiivisesti vähentää. Puhdistamon omaa mittausta on kehitetty mm. mittalaitehankinnoin, jotta omavalvontaa voidaan tehdä tarkkailuohjelmaa tiiviimmässä aikataulussa. Tällöin prosessia voidaan myös paremmin säätää ja lupaehtojen mukaiset puhdistusvaatimukset ovat helpommin saavutettavissa.

Poikkeamat pitoisuuksissa tarkastelujaksolla 1.1.-31.12.2024: 1 kpl

Poikkeamat puhdistustehossa 1.1.-31.12.2024: 7 kpl

2. Vuotovesimäärää saadaan laskettua edellisten vuosien tasosta.

Toimenpide: Jätevesiviemäreitä saneerataan noudattaen vuonna 2023 päivitettyä vuotovesiselvitystä sekä siitä johdettua toimenpideohjelman.

Mittari: Vuotovesien määrämuutokset (%), (m³)

Tilanne 30.6.2024

Kauden viemärisaneeraukset ovat käynnistyneet Karhuntien perusparannuksen yhteydessä. Vuotovesiselvityksen mukaisten yksittäisten

saneerauskohteiden työsuunnittelu on käynnissä. Toimenpiteitä kohdistetaan ensisijaisesti kohteisiin, joissa vuotovesiä on havaittu runsaasti.

Tilanne 31.12.2024

Tavoite ei toteutunut. Vuotovesiselvitys ja viemäriverkoston saneerausohjelma päivitettiin vuonna 2023. Tekninen lautakunta hyväksyi päivitetyn vuotovesiselvityksen ja ohjeellisen toimenpideohjelman vuosille 2024–2028 kokouksessaan 25.10.2023.

Vuonna 2024 viemärisaneerausten määrä jäi alkuperäisestä tavoitteesta. Pääasiassa tähän vaikutti palvelukeskuksessa tapahtuneet toiminnalliset muutokset ja resurssien kohdistuminen muihin tehtäviin. Vuonna 2024 keskeisimmät viemärisaneerauskohteet olivat Karhuntie sekä toimenpideohjelman mukaiset yksittäiset kaivojen vaihdot. Karhuntiellä uusittiin vanhaa sekaviemäriä 150 metriä kaivoineen. Lisäksi Kirkkoharjuntiellä, Sepäntiellä, Ampujankujalla, Leppätiellä, Haapatiellä ja Koivutiellä vaihdettiin vanhoja vuotavia betonikaivoja uusiin muovikaivoihin yhteensä 19 kpl. Hulevesiviemäriä uudisrakennettiin yhteensä 210 m.

21.4.2020 saadun jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan lupamääräyksenä nro 5 on, että viemäriverkoston vuotovesien vähentämiseen tähtäävää saneerausohjelmaa on noudatettava ja korjaustoimia on tehtävä siten, että vuotovesien määrä saadaan rajoitettua keskimäärin 30 prosenttiin puhdistamon tulovirtaamasta. Vuoden 2024 vuotovesiprosentti oli 56,6 %.

	Jätevesiviemäriä uusittu (m)	Jätevesiviemäriä uudisrakennettu (m)	Sadevesiviemäriä uudisrakennettu (m)	Vesijohtoa uusittu (m)	Vesijohtoa uudisrakennettu (m)
Karhuntie	150	-	180	198	-
Kallionpuisto	-	-	30	-	-
Salmijärven vesilinja	-	-	-	-	800
Pyhäsalmentie vt 27	-	-	-	940	2240
Yhteensä	150	0	210	1138	3040

Vuotovesien määrä on kehittynyt seuraavasti:

Vuosi	Vuotovesi- %	Sadanta, mm/a
2015	55,5	729
2016	46,9	514
2017	49,6	522
2018	37,1	414
2019	35,9	602
2020	48,3	740
2021	39,2	633
2022	49,3	547
2023	53,8	676
2024	56,6	685

3. Tavoite: Vesi- ja viemärlaitoksen talous on tasapainossa.

Toimenpide: Vesi- ja viemärlaitoksen taksat pidetään tasolla, jolla toiminnasta aiheutuneet kustannukset voidaan täysimääräisesti kattaa ja palvelun laatu voidaan edelleen pitää korkealla tasolla.

Mittari: Tilikauden tulos (€), talousveden toimituksen vähäistä suuremmat laatupoikkeamat (kpl)

Tilanne 30.6.2024

Yleinen arvonlisäverokanta nousee 24,00 %:sta 25,50 %:iin 1.9.2024 lähtien. Teknisen lautakunnan päätöksen 25.6.2024 mukaisesti tämä vaikuttaa suoraan vesihuoltolaitoksen asiakkaiden vesimaksuihin. Taksarakennetta tulee tarkastella vielä uudelleen vuoden jälkimmäisellä puoliskolla, sillä taksoissa ilmenee korotuspaineita vielä pidemmällä aikajänteellä.

Talousveden toimituksen vähäistä suurempia laatupoikkeamia ei ole raportoitu jaksolla 1.1.-30.6.2024.

Tilanne 31.12.2024

Tavoite toteutui osin. Vesi- ja viemärlaitoksen talous ei saavuttanut tasapainoa vielä vuonna 2024, mutta laitoksen talouden kehityssuunta on oikea. Jotta toiminnasta aiheutuvat kustannukset voidaan täysimääräisesti kattaa vesihuollosta kerättävillä maksuilla, kohdistuu sekä talousveden että jäteveden taksoihin edelleen korotuspaineita. Korotusten tulee olla kohtuullisia ja oikeasuhtaisia. Kohtuullisuuden ja kuluttajalaskutuksen ennakoitavuuden säilyttämiseksi hinnankorotukset pitää tehdä maltillisesti pidemmällä ajanjaksolla. Laitoksen toiminta-alueella trendinä tunnistettava vedenkäytön vähentyminen luo lisää tarvetta vesihuoltolaitoksen hinnan korotuksiin. Talouden tasapainottaminen vaatii lähivuosina työtä sekä veden

myynnin lisäämiseksi että kulurakenteen muuttamiseksi. Kulurakennetta tulee tarkastella kriittisesti kuitenkin niin, että palvelutuotanto ei vaarannu.

Talousveden toimituksen vähäistä suurempia laatupoikkeamia ei raportoitu vuonna 2024.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Vesilaitos			
Myytyvesimäärä, m ³	624 603	640 000	639 501
Vesijohtoa, m	464 244	468 000	467 284
Kulutuspaikkoja, lkm	2 981	2 895	2 887
Viemärlaitos			
Laskutettu jätevesimäärä, m ³	193 716	195 000	197 197
Jätevesiviemäriä, m	44 024	43 965	44 024
Sadevesiviemäriä, m	23 488	23 000	23 698
Sekaviemäriä, m	7 739	8 100	7 589
Kulutuspaikkoja, lkm	1 098	1 098	1 095

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

- Vettä myytiin vain 499 m³ arvioitua vähemmän eli tavoite toteutui. Laskutetun veden määrä kasvoi 14 898 m³ edelliseen vuoteen 2023 verrattuna.
- Laskutettu jätevesi ylittyi 2 197 m³ arvioidusta. Laskutetun jäteveden määrä nousi edellisvuoteen 2023 verrattuna 3 481 m³.
- Liittymismaksutuloja kertyi 11 683 €. Verraten vuoteen 2023 (2 600 €) uusien liittymien myynti oli parempaa.
- Ostetun veden kulut ylittyivät noin 43 289 € alkuperäisestä talousarviosta.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	Ta 2024	Ta-2024 muutokset	Ta + muutokset 2024	Toteutunut 2024	Tot %	Tot 2023
670 Vesi ja viemärilaitos						
Toimintatulot	1858510	0	1858510	2002872	107,8	1808289
Valmistus omaan käyttöön	14000	-14000	0	0	0	8091
Toimintamenot	-1169821	-23000	-1192821	-1315409	110,3	-1185009
 Toimintakate (netto)	 702689	 -37000	 665689	 687463	 103,3	 631371
 Poistot ja arvonalentumiset	 -725276	 0	 -725276	 -675842	 93,2	 -665581
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-1895097	-23000	-1918097	-1991251	103,8	-1850590

2.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.3.1 Käyttötalouden toteutuminen

TULOSALUEET, TOIMINTAKATETILIT 2024 (valtuustoon nähden sitova taso)

(ulkoiset ja sisäiset)	TA 2024	MUUT	TA + MUUT	TP 2024	Tot %	TP 2023
Yleishallinto						
Tuotot	233 460	79 172	312 632	279 682	90	572 517
Kulut	-3 111 127	-64 501	-3 175 628	-3 057 808	96	-3 075 803
Netto	-2 877 667	14 671	-2 862 996	-2 778 127	97	-2 503 285
Elinkeinojen kehittäminen						
Tuotot	21 400	8 641	30 041	31 609	105	28 223
Kulut	-271 934	-49 582	-321 516	-329 318	102	-291 769
Netto	-250 534	-40 941	-291 475	-297 709	102	-263 546
Maataloushallinto						
Tuotot	79 991	0	79 991	79 285	99	66 556
Kulut	-234 188	0	-234 188	-225 476	96	-193 184
Netto	-154 197	0	-154 197	-146 192	95	-126 628
Työllisyyden hoitaminen						
Tuotot	79 500	40 800	120 300	102 263	85	55 987
Kulut	-971 951	83 131	-888 820	-814 453	92	-869 775
Netto	-892 451	123 931	-768 520	-712 189	93	-813 788
Hyvinvoinnin ja terv.edistämin						
Tuotot	0	0	0	0	0	14 444
Kulut	-953 925	0	-953 925	-923 621	97	-923 884
Netto	-953 925	0	-953 925	-923 621	97	-909 440
Hallinto sivistyslautakunta						
Kulut	-121 738	0	-121 738	-112 869	93	-108 438
Netto	-121 738	0	-121 738	-112 869	93	-108 438
Varhaiskasvatus						
Tuotot	172 689	34 301	206 990	209 049	101	324 946
Kulut	-5 748 518	-186 149	-5 934 667	-5 810 797	98	-5 741 141
Netto	-5 575 829	-151 848	-5 727 677	-5 601 749	98	-5 416 195
Perusopetus						
Tuotot	616 302	-15 013	601 289	732 861	122	655 850
Kulut	-8 194 692	-39 373	-8 234 065	-8 207 551	100	-8 116 440
Netto	-7 578 390	-54 386	-7 632 776	-7 474 690	98	-7 460 591

Lukiokoulutus

Tuotot	41 975	14 090	56 065	46 016	82	41 975
Kulut	-1 385 521	0	-1 385 521	-1 339 977	97	-1 357 687
Netto	-1 343 546	14 090	-1 329 456	-1 293 961	97	-1 315 712

Kansalaisopisto

Tuotot	131 700	16 587	148 287	153 612	104	172 304
Kulut	-584 333	27 986	-556 347	-566 451	102	-601 402
Netto	-452 633	44 573	-408 060	-412 839	101	-429 098

Sivistyspalvelut

Tuotot	49 100	-22 800	26 300	27 262	104	39 560
Kulut	-860 634	26 420	-834 214	-744 012	89	-782 045
Netto	-811 534	3 620	-807 914	-716 750	89	-742 485

Nuorisopalvelut

Tuotot	157 400	-18 403	138 997	140 423	101	165 936
Kulut	-516 773	11 859	-504 914	-527 595	105	-530 697
Netto	-359 373	-6 544	-365 917	-387 171	106	-364 761

Hallinto Tekpa

Tuotot	45 245	0	45 245	22 213	49	34 996
Kulut	-404 457	211 988	-192 469	-188 271	98	-1 192 672
Netto	-359 212	211 988	-147 224	-166 058	113	-1 157 676

Rakennusvalvonta

Tuotot	30 000	0	30 000	30 651	102	22 367
Kulut	-161 315	0	-161 315	-143 950	89	-143 920
Netto	-131 315	0	-131 315	-113 299	86	-121 553

Tiet ja alueet

Tuotot	464 880	37 450	502 330	496 485	99	523 012
Kulut	-1 219 092	-30 500	-1 249 592	-1 259 845	101	-1 268 340
Netto	-754 212	6 950	-747 262	-763 361	102	-745 328

Kiinteistöt

Tuotot	6 630 811	-72 653	6 558 158	6 606 885	101	6 641 130
Kulut	-4 422 454	-96 631	-4 519 085	-4 501 860	100	-4 682 179
Netto	2 208 357	-169 284	2 039 073	2 105 024	103	1 958 950

Liikuntapalvelut

Tuotot	282 750	0	282 750	287 895	102	280 557
Kulut	-1 344 929	-16 000	-1 360 929	-1 327 995	98	-1 349 366
Netto	-1 062 179	-16 000	-1 078 179	-1 040 100	97	-1 068 810

Vesi ja viemärilaitos

Tuotot	1 872 510	-14 000	1 858 510	2 002 872	108	1 816 380
Kulut	-1 169 821	-23 000	-1 192 821	-1 315 409	110	-1 185 009
Netto	702 689	-37 000	665 689	687 463	103	631 371

RAPORTTI YHTEENSÄ

Tuotot	10 858 713	110 172	10 968 885	11 225 274	102	11 417 254
Kulut	-31 677 402	-144 352	-31 821 754	-31 397 259	99	-32 413 751
Netto	-20 767 689	-56 180	-20 823 869	-20 148 199	97	-20 957 012

2.3.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TULOSLASKELMA 2024 (ulkoiset)

Vuokrat	2 409 800	-41 528	2 368 272	2 367 074	99,9	2 327 500
Muut	10 800	16 180	26 980	23 309	86,4	328 774
Valmistus omaan käyttöön	51 000	-22 000	29 000	23 786	82	39 485
Toimintakulut	-27 120 264	-144 352	-27 264 616	-26 775 119	98,2	-27 837 091
Henkilöstökulut	-14 352 329	103 626	-14 248 703	-13 899 688	97,6	-14 096 730
Palkat ja palkkiot	-11 501 305	45 393	-11 455 912	-11 221 420	98	-11 235 775
Henkilösivukulut	-2 851 024	58 233	-2 792 791	-2 678 267	95,9	-2 860 956
Eläkekulut	-2 499 701	56 588	-2 443 113	-2 382 710	97,5	-2 415 399
Muut henkilösivukulut	-351 323	1 645	-349 678	-295 557	84,5	-445 557
Palvelujen ostot	-7 457 724	-221 352	-7 679 076	-7 716 367	100,5	-8 128 393
Asiakaspalvelujen ostot	-1 230 940	-164 000	-1 394 940	-1 452 326	104,1	-1 214 060
Muiden palvelujen ostot	-6 226 784	-57 352	-6 284 136	-6 264 041	99,7	-6 914 333
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 114 458	-22 592	-3 137 050	-2 984 563	95,1	-3 352 868
Avustukset	-1 304 151	80 600	-1 223 551	-1 168 745	95,5	-1 266 767
Muut toimintakulut	-891 602	-84 634	-976 236	-1 005 756	103	-992 333
Vuokrat	-868 231	-2 761	-870 992	-888 502	102	-888 245
Muut	-23 371	-81 873	-105 244	-117 254	111,4	-104 088
Toimintakate	-20 767 689	-56 180	-20 823 869	-20 148 199	96,8	-20 957 012
Verotulot	14 593 000	150 000	14 743 000	15 257 761	103,5	14 758 590
Valtionosuudet	9 261 052	-56 158	9 204 894	9 057 923	98,4	9 840 022
Rahoitustuotot ja -kulut	462 000	331 184	793 184	938 628	118,3	832 601
Korkotuotot	6 658	0	6 658	6 838	102,7	7 494
Muut rahoitustuotot	1 185 636	368 684	1 554 320	1 672 438	107,6	1 504 121
Korkokulut	-685 000	43 000	-642 000	-635 645	99	-625 316
Muut rahoituskulut	-45 294	-80 500	-125 794	-105 003	83,5	-53 699
Vuosikate	3 548 363	368 846	3 917 209	5 106 113	130,4	4 474 202
Poistot ja arvonalentumiset	-3 470 286	0	-3 470 286	-4 276 690	123,2	-3 924 549
Suunnitelman muk. poistot	-3 470 286	0	-3 470 286	-4 246 690	122,4	-3 844 778
Arvonalentumiset	0	0	0	-30 000	*****	-79 771
Tilikauden tulos	78 077	368 846	446 923	829 423	185,6	549 653
Poistoeron muutos	17 236	0	17 236	17 236	100	17 189
Tilikauden ylijäämä (alij.)	95 313	368 846	464 159	846 659	182,4	566 842

2.3.3 Investointiosan toteutuminen

INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 2024 (valtuustoon nähden sitova taso on merkitty huomiovärillä)

		TA 2024	MUUT.	TA+MUUT	TP 2024	Tot-%	TP 2023
Korvausinvestoinnit							
150	Khall maa-alueet						
2001	Maan hankinta	0	254 895	254 895	1 475	0,58%	-349 109
	Menot	0	0	0	0		-350 000
	Tulot	0	254 895	254 895	1 475	0,58%	891
	Pysyvien vastaavien myynnit	0	254 895	254 895	1 475	0,58%	891
150	Khall maa-alueet yhteensä	0	254 895	254 895	1 475	0,58%	-349 109
	Menot	0	0	0	0		-350 000
	Tulot	0	254 895	254 895	1 475	0,58%	891
	Rahoitusosuudet	0	0	0	0		0
	Pysyvien vastaavien myynnit	0	254 895	254 895	1 475	0,58%	891
165	Khall kiinteät rakenteet						
2907	Karavaanialueiden kehittäminen	0	0	0	0		-29 710
	Menot	0	0	0	0		-29 710
	Tulot	0	0	0	0		0
165	Khall kiinteät rakenteet yhteensä	0	0	0	0		-29 710
	Menot	0	0	0	0		-29 710
170	Khall koneet ja laitteet						
2309	Asiahallintajärjestelmä	0	0	0	0		-12 238
	Menot	0	0	0	0		-12 238
	Tulot	0	0	0	0		0
170	Khall koneet ja laitteet yhteensä	0	0	0	0		-12 238
	Menot	0	0	0	0		-12 238
180	Sijoitukset ja muut pitkävaik.						
2405	Hovin alueen valokuituverkko	0	0	0	0		1 427
	Menot	0	0	0	0		0
	Tulot	0	0	0	0		1 427
	Rahoitusosuudet	0	0	0	0		1 427
2455	Osakkeiden osto ja myynti	0	49 049	49 049	53 931	109,95%	2 828 505
	Menot	0	0	0	0		-37 826
	Tulot	0	49 049	49 049	53 931	109,95%	2 866 331
	Pysyvien vastaavien myynnit	0	49 049	49 049	53 931	109,95%	2 866 331

180	Sijoitukset ja muut pitkävaik. yhteensä	0	49 049	49 049	53 931	109,95%	2 829 932
Menot		0	0	0	0		-37 826
Tulot		0	49 049	49 049	53 931	109,95%	2 867 758
Rahoitusosuudet		0	0	0	0		1 427
Pysyvien vastaavien myynnit		0	49 049	49 049	53 931	109,95%	2 866 331
410	Sivistysltk kiinteät rakenteet						
4507	Urheilukentän perusparannus	0	0	0	0		-406 878
Menot		0	0	0	0		-525 878
Tulot		0	0	0	0		119 000
Rahoitusosuudet		0	0	0	0		119 000
410	Sivistysltk kiinteät rakenteet yhteensä	0	0	0	0		-406 878
Menot		0	0	0	0		-525 878
Tulot		0	0	0	0		119 000
Rahoitusosuudet		0	0	0	0		119 000
Pysyvien vastaavien myynnit		0	0	0	0		0
420	Sivistysltk koneet ja laitteet						
3801	Varhaiskasvatus kalusto	-10 000	0	-10 000	-10 090	100,9%	-8 895
Menot		-10 000	0	-10 000	-10 090	100,9%	-8 895
Tulot		0	0	0	0		0
3807	Lukio kalusto	-17 000	0	-17 000	-15 417	90,69%	-23 465
Menot		-17 000	0	-17 000	-15 417	90,69%	-23 465
Tulot		0	0	0	0		0
3809	Perusopetus kalusto	-10 000	0	-10 000	-9 047	90,47%	-22 515
Menot		-10 000	0	-10 000	-9 047	90,47%	-22 515
Tulot		0	0	0	0		0
420	Sivistysltk koneet ja laitteet yhteensä	-37 000	0	-37 000	-34 554	93,39%	-54 875
Menot		-37 000	0	-37 000	-34 554	93,39%	-54 875
480	Rakennusvalvonta						
5003	Rakennuslupien digitointi	-12 000	12 000	0	0		0
Menot		-12 000	12 000	0	0		0
Tulot		0	0	0	0		0
5005	Kiinteistöveroprojekti	-100 000	0	-100 000	-99 900	99,9%	-64 664
Menot		-100 000	0	-100 000	-99 900	99,9%	-64 664
Tulot		0	0	0	0		0
480	Rakennusvalvonta yhteensä	-112 000	12 000	-100 000	-99 900	99,9%	-64 664
Menot		-112 000	12 000	-100 000	-99 900	99,9%	-64 664

500	Kiinteistöt						
5101	Kiinteistöhuoltoautom.päivitys	-16 000	0	-16 000	-15 954	99,71%	0
Menot		-16 000	0	-16 000	-15 954	99,71%	0
Tulot		0	0	0	0		0
5103	Kiinteistöjen sisäilma- ja kun	-15 000	8 000	-7 000	0	0,0%	-42 042
Menot		-15 000	8 000	-7 000	0	0,0%	-42 042
Tulot		0	0	0	0		0
5113	Kaupungintalon korjaukset	-75 000	20 000	-55 000	-58 174	105,77%	-187 904
Menot		-75 000	20 000	-55 000	-58 174	105,77%	-187 904
Tulot		0	0	0	0		0
5119	Lassi-Pekan paikoitusl.rak.	0	0	0	0		-15 978
Menot		0	0	0	0		-15 978
Tulot		0	0	0	0		0
5129	Eläinlääkärien tilat	0	0	0	0		-75 454
Menot		0	0	0	0		-75 454
Tulot		0	0	0	0		0
5131	Väistötilavaraus	0	0	0	0		-279 253
Menot		0	0	0	0		-279 253
Tulot		0	0	0	0		0
5191	Ennalta arvaamattomat korjaust	-40 000	-120 000	-160 000	-167 921	104,95%	-71 750
Menot		-40 000	-120 000	-160 000	-167 921	104,95%	-71 750
Tulot		0	0	0	0		0
5203	Satumetsän päiväkot	-30 000	17 000	-13 000	-13 076	100,58%	0
Menot		-30 000	17 000	-13 000	-13 076	100,58%	0
Tulot		0	0	0	0		0
5205	Sisäilmakorjaukset	-50 000	-3 000	-53 000	-53 250	100,47%	0
Menot		-50 000	-3 000	-53 000	-53 250	100,47%	0
Tulot		0	0	0	0		0
5303	Terveyskeskuksen korjaukset	-15 000	5 000	-10 000	0	0,0%	-13 514
Menot		-15 000	5 000	-10 000	0	0,0%	-13 514
Tulot		0	0	0	0		0
5325	VRR testamentti varojen käyttö	0	85 037	85 037	85 392	100,42%	0
Menot		0	-7 000	-7 000	-6 645	94,93%	0
Tulot		0	92 037	92 037	92 037	100,0%	0
Rahoitusosuudet		0	92 037	92 037	92 037	100,0%	0
5330	Virranrannan perusk.vaihe 4	0	0	0	0		-555 742
Menot		0	0	0	0		-747 295
Tulot		0	0	0	0		191 553

5331	Leivosen toimenpiteet	-20 000	10 000	-10 000	0	0,0%	-5 518
Menot		-20 000	10 000	-10 000	0	0,0%	-5 518
Tulot		0	0	0	0		0
5435	Lukion A-rakennus	-65 000	10 000	-55 000	-54 430	98,96%	0
Menot		-65 000	10 000	-55 000	-54 430	98,96%	0
Tulot		0	0	0	0		0
5441	Kyläkoulujen kunnostus	0	0	0	0		-4 589
Menot		0	0	0	0		-4 589
Tulot		0	0	0	0		0
5523	Lukion korjaus, vesikatto 2023	0	0	0	0		-106 425
Menot		0	0	0	0		-106 425
Tulot		0	0	0	0		0
5525	Koulukeskus yleis-, hankesuunn.	-300 000	287 000	-13 000	-12 867	98,98%	-33 110
Menot		-300 000	287 000	-13 000	-12 867	98,98%	-33 110
Tulot		0	0	0	0		0
5533	Jää-, liikunta-, uimahalli, nuori	-15 000	-46 000	-61 000	-49 285	80,8%	-65 860
Menot		-15 000	-46 000	-61 000	-49 285	80,8%	-65 860
Tulot		0	0	0	0		0
5555	Kulttuuritalon korjaukset	-40 000	-3 000	-43 000	-51 920	120,74%	-61 899
Menot		-40 000	-3 000	-43 000	-51 920	120,74%	-61 899
Tulot		0	0	0	0		0
500	Kiinteistöt yhteensä	-681 000	270 037	-410 963	-391 485	95,26%	-1 519 036
Menot		-681 000	178 000	-503 000	-483 522	96,13%	-1 710 589
Tulot		0	92 037	92 037	92 037	100,0%	191 553
Rahoitusosuudet		0	92 037	92 037	92 037	100,0%	191 553
510	Tiet ja alueet						
6131	Katupäällysteiden uusiminen	0	0	0	0		-77 912
Menot		0	0	0	0		-77 912
Tulot		0	0	0	0		0
6141	Asuntokaturien korj(viem.saneer	-100 000	0	-100 000	-94 232	94,23%	-32 609
Menot		-100 000	0	-100 000	-94 232	94,23%	-32 609
Tulot		0	0	0	0		0
6185	Kokoojakadut (Niemistenkatu)	0	0	0	0		-223 831
Menot		0	0	0	0		-223 831
Tulot		0	0	0	0		0

6187	Teollisuusal.tiejärjestelyt	0	0	0	-18 393		0
Menot		0	0	0	-18 393		0
Tulot		0	0	0	0		0
6251	Yksityistiet	-40 000	30 000	-10 000	-1 263	12,63%	-56 493
Menot		-40 000	30 000	-10 000	-1 263	12,63%	-56 493
Tulot		0	0	0	0		0
6285	Tievalaistus	-10 000	0	-10 000	-10 234	102,34%	-13 950
Menot		-10 000	0	-10 000	-10 234	102,34%	-13 950
Tulot		0	0	0	0		0
6316	Työkoneet/tiet ja alueet	-18 000	0	-18 000	-16 411	91,17%	0
Menot		-18 000	0	-18 000	-16 411	91,17%	0
Tulot		0	0	0	0		0
6501	Vesi- ja ympäristöhankkeet	-20 000	0	-20 000	-9 433	47,17%	-8 099
Menot		-20 000	0	-20 000	-9 433	47,17%	-8 099
Tulot		0	0	0	0		0
6519	Osmangin pohjapatohanke	-50 000	0	-50 000	-22 528	45,06%	0
Menot		-150 000	100 000	-50 000	-22 528	45,06%	0
Tulot		100 000	-100 000	0	0		0
Rahoitusosuudet		100 000	-100 000	0	0		0
8103	Paikkatietojärjestelmä	0	0	0	0		-5 699
Menot		0	0	0	0		-5 699
Tulot		0	0	0	0		0
8105	Asemakaavan saneeraus	-12 000	0	-12 000	-16 806	140,05%	-6 700
Menot		-12 000	0	-12 000	-16 806	140,05%	-6 700
Tulot		0	0	0	0		0
8107	Teollisuusalueiden maa-al.kaav	-135 000	100 000	-35 000	0	0,0%	-36 064
Menot		-135 000	100 000	-35 000	0	0,0%	-36 064
Tulot		0	0	0	0		0
510	Tiet ja alueet yhteensä	-385 000	130 000	-255 000	-189 302	74,24%	-461 357
Menot		-485 000	230 000	-255 000	-189 302	74,24%	-461 357
Tulot		100 000	-100 000	0	0		0
Rahoitusosuudet		100 000	-100 000	0	0		0
600	Vesi- ja viemärilaitos						
6611	Vesihuollon suunnittelu	-35 000	0	-35 000	0	0,0%	0
Menot		-35 000	0	-35 000	0	0,0%	0
Tulot		0	0	0	0		0

6627	Pohjoisosan paineenkorotusasem	-20 000	-20 000	-40 000	-35 378	88,45%	0
Menot		-20 000	-20 000	-40 000	-35 378	88,45%	0
Tulot		0	0	0	0		0
6651	Sadevesiviemärit	-15 000	0	-15 000	-15 536	103,57%	-39 900
Menot		-15 000	0	-15 000	-15 536	103,57%	-39 900
Tulot		0	0	0	0		0
6671	Siirtovesilinjan rakentaminen	-600 000	0	-600 000	-405 249	67,54%	0
Menot		-600 000	0	-600 000	-405 249	67,54%	0
Tulot		0	0	0	0		0
6681	Taloliittymät	-40 000	10 000	-30 000	-15 530	51,77%	-33 081
Menot		-40 000	10 000	-30 000	-15 530	51,77%	-33 081
Tulot		0	0	0	0		0
6691	Vesiverkoston saneeraus vuositt	-50 000	10 000	-40 000	-29 938	74,84%	-55 907
Menot		-50 000	10 000	-40 000	-29 938	74,84%	-55 907
Tulot		0	0	0	0		0
6693	Vesimittareiden uusiminen	-20 000	0	-20 000	-17 241	86,2%	-21 780
Menot		-20 000	0	-20 000	-17 241	86,2%	-21 780
Tulot		0	0	0	0		0
6700	Jätevesiviemärit	-200 000	80 000	-120 000	0	0,0%	0
Menot		-200 000	80 000	-120 000	0	0,0%	0
Tulot		0	0	0	0		0
6705	Yhtylä,Kirkkokadun puol.jv	0	0	0	0		-5 217
Menot		0	0	0	0		-5 217
Tulot		0	0	0	0		0
6709	Pienet jv-työt	0	0	0	-70 871		-60 926
Menot		0	0	0	-70 871		-60 926
Tulot		0	0	0	0		0
6715	Norontie-Valtakatu jv	0	0	0	0		-23 990
Menot		0	0	0	0		-23 990
Tulot		0	0	0	0		0
6717	Karhuntien jv	0	0	0	-21 764		0
Menot		0	0	0	-21 764		0
Tulot		0	0	0	0		0
6743	Rauhanpolku jv	0	0	0	0		-145 795
Menot		0	0	0	0		-145 795
Tulot		0	0	0	0		0

6761	Jätevesipumppaamojen kunnostus	-25 000	10 000	-15 000	-11 736	78,24%	-4 694
Menot		-25 000	10 000	-15 000	-11 736	78,24%	-4 694
Tulot		0	0	0	0		0
6905	Vuotovesiselvityksen päivitys	0	0	0	0		-22 404
Menot		0	0	0	0		-22 404
Tulot		0	0	0	0		0
6931	Vv-laitos tiedonsiirron kehitt	-10 000	-5 000	-15 000	-14 300	95,33%	-10 411
Menot		-10 000	-5 000	-15 000	-14 300	95,33%	-10 411
Tulot		0	0	0	0		0
6963	Jätevedenpuhdistamon koneet	-10 000	-18 000	-28 000	-27 355	97,7%	-12 415
Menot		-10 000	-18 000	-28 000	-27 355	97,7%	-12 415
Tulot		0	0	0	0		0
600	Vesi- ja viemärilaitos yhteensä	-1 025 000	67 000	-958 000	-664 898	69,4%	-436 520
Menot		-1 025 000	67 000	-958 000	-664 898	69,4%	-436 520
INVESTOINNIT YHTEENSÄ		-2 240 000	782 981	-1 457 019	-1 324 733	90,92%	-504 455
Menot		-2 340 000	487 000	-1 853 000	-1 472 177	79,45%	-3 683 656
Tulot		100 000	295 981	395 981	147 444	37,24%	3 179 201
Rahoitusosuudet		100 000	-7 963	92 037	92 037	100,0%	311 980
Pysyvien vastaavien myynnit		0	303 944	303 944	55 406	18,23%	2 867 222

2.3.4 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU 2024

	TA 2024	MUUT	TA+MUUT	TP 2024	Tot-%
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	3 548 363	368 846	3 917 209	5 106 113	130,35%
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	0	-191 672	-191 672	-179 115	93,45%
	3 548 363	177 174	3 725 537	4 926 998	132,25%
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-2 340 000	487 000	-1 853 000	-1 472 177	79,45%
RAHOITUSOSUDET INVESTOINTIMENOIHIN	100 000	-7 963	92 037	92 037	100,0%
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	0	295 616	295 616	41 200	13,94%
	-2 240 000	774 653	-1 465 347	-1 338 940	91,37%
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	1 308 363	951 827	2 260 190	3 588 058	158,75%
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	34 520	-3 000	31 520	31 521	100,0%
	34 520	-3 000	31 520	31 521	100,0%
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-1 750 384	150 000	-1 600 384	-1 600 384	100,0%
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	0	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	100,0%
	-1 750 384	-850 000	-2 600 384	-2 600 384	100,0%
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	0	0	0	-92 117	
SAAMISTEN MUUTOS	0	0	0	81 513	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	0	0	0	152 055	
	0	0	0	141 451	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1 715 864	-853 000	-2 568 864	-2 427 412	94,49%
RAHAVAROJEN MUUTOS	-407 501	98 827	-308 674	1 160 646	-376,01%
RAHAVARAT 31.12.	10 124 237				
1.1.	8 963 591			1 160 646	

INVESTOINTIEN PERUSTELUT 2024

KAUPUNGINHALLITUS

2001 Maan hankinta

Suomen Lantakaasu Oy:n kaupungilta ostaman maan omistusoikeus siirtyi kauppakirjan mukaisesti 7.1.2025 puolelle. Tuloarvion alitus -253.420 €.

RAKENNUSVALVONTA

5003 Rakennuslupien digitointi

Vuonna 2024 digitointiprojektia ei päästy aloittamaan. Projektin aloittaminen mahdollisesti vuonna 2025. Määrärahan alitus 12 000 €.

KIINTEISTÖT

5303 Terveyskeskuksen korjaukset

Terveyskeskuksella ei merkittäviä korjauksia vuonna 2024. Määrärahan alitus 10 000 €.

5331 Leivosen toimenpiteet

Sähkö- ja lämpöliittymien muutossuunnitelmia teetetty, varsinaisia muutoksia ei tehty. Määrärahan alitus 10 000 €

5533 Jää-, liikunta-, uimahallin ja nuorisotalon kunnostus

Talonmiehen asunnon muutostyöt luokkatilaksi ja mahdolliseksi väistötilaksi. Määrärahan alitus 11 715 €.

TIET JA ALUEET

6519 Osmangin pohjapatohanke

Hankkeen toteutus siirtynyt viivästyneen lupapäätöksen vuoksi. Vuonna 2024 toteutui vain suunnittelu- ja lupakustannuksia. Määrärahan alitus 27 472 €

6501 Vesi ja ympäristöhankkeet

Vesistökuunnostukset yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa. Maksatuspäätöksiä tehtiin odotettua vähemmän. Määrärahan alitus 10 567 €.

8107 Teollisuusalueiden maa al.kaav

Biokaasulaitosalueen tiejärjestelyiden toteutus eriytetty omaksi projektikseen 6187. Toteutuma 0 €. Määrärahan alitus 35 000 €.

6187 Teollisuusal.tiejärjestelyt

kts. edellä 8107. Biokaasulaitosalueen tiejärjestelyjen toteutus. Toteutuma 18 393 €. Määrärahan ylitys 18 393 €

VESI- JA VIEMÄRILAITOS

6611 Vesihuollon suunnittelu

Rakennushankkeiden tai yleissuunnitelmien laadintaa ei toteutettu vuonna 2024. Määrärahan alitus 35 000 €.

6671 Siirtovesilinjan rakentaminen

Urakan luovutus vuoden 2025 puolella. Kaikki kustannukset eivät kohdistuneet vuodelle 2024. Suomen Lantakaasu Oy:n maksuosuutta ei voida tulouttaa investointeihin, joten osa hankekustannuksista siirretty kirjanpidossa käyttötalouden puolelle. Määrärahan alitus 194 751 €.

6681 Taloliittymät

Toteutuma ennakoitua pienempi. Määrärahan alitus 14 470 €.

6691 Vesiverkoston saneeraus vuosittain

Saneerauskohteista toteutuksessa ennakoitua vähemmän. Määrärahan alitus 10 062 €

6700 Jätevesiviemärit

Viemärisaneerausta toteutettiin tavoitetta vähemmän. Määrärahan alitus 27 365 €.

3. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

3.1 Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset

3.1.1 Vesi- ja viemärilaitos / taseyksikkö

Tuloslaskelma 2024 (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2024	MUUT.	TA +MUUT	TP 2024	TOT-%	TP 2023
LIKEVAIHTO	1 858 510	0	1 858 510	2 002 763	107,8 %	1 797 568
Valmistus omaan käyttöön	14 000	-14 000	0	0		8 091
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0			0
Muut tuet ja avustukset	0		0	109		10 722
Materiaalit ja palvelut	-840 414	-23 000	-863 414	-1 020 285	118,2 %	-861 052
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-546 820	0	-546 820	-581 724	106,4 %	-570 081
Palvelujen ostot	-293 594	-23 000	-316 594	-438 561	138,5 %	-290 971
Henkilöstökulut	-276 426	0	-276 426	-247 564	89,6 %	-265 055
Palkat ja palkkiot	-221 830	0	-221 830	-199 835	90,1 %	-211 370
Henkilösivukulut	-54 596	0	-54 596	-47 728	87,4 %	-53 685
Eläkekulut	-47 836	0	-47 836	-42 420	88,7 %	-45 336
Muut henkilösivukulut	-6 760	0	-6 760	-5 308	78,5 %	-8 349
Poistot ja arvonalentumiset	-740 307	0	-740 307	-690 873	93,3 %	-680 571
Suunnitelman mukaiset poistot	-740 307	0	-740 307	-690 873	93,3 %	-680 571
Liiketoiminnan muut kulut	-52 981	0	-52 981	-47 561	89,8 %	-58 903
			0			
LIKEALIJÄÄMÄ YHTEENS	-37 618	-37 000	-74 618	-3 410	4,6 %	-49 200
Rahoitustuotot ja rahoituskulut	-188 266	957	-187 309	-186 817	99,7 %	-187 484
Muut rahoitustuotot	2 000	957	2 957	3 448	116,6 %	2 782
Korvaus peruspääomasta	-190 266	0	-190 266	-190 266	100,0 %	-190 266
Alijäämä ennen satunnaisia eri	-225 884	-36 043	-261 927	-190 227	72,6 %	-236 683
Poistoeron lisäys (-)tai vähennys(+)	15 031	0	15 031	15 031	100,0 %	14 990
Vap.eht.var. lisäys (-)tai vähennys	0		0			
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-210 853	-36 043	-246 896	-175 197	71,0 %	-221 694

Tuloslaskelman tunnusluvut

Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,0	-0,6
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	0,0	-0,6
Voitto, %	-9,5	-13,2

Sijoitetun pääoman tuotto

Tunnusluku kertoo taseyksikköön sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa taseyksikön suhteellista kannattavuutta.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto

Tunnusluku kertoo kaupungin taseyksikköön sijoittaman pääoman tuoton. Kaupungin sijoittaman pääoman tuottoprosentti ei ole sama kuin korvaus peruspääomasta tai sisäinen lainakorko.

Voitto, %

Tunnusluku kertoo, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden taseyksikön yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta. Jos prosentti luku on negatiivinen, taseyksikön toiminta on tappiollista.

RAHOITUSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU 2024 (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2024	MUUT	TA+MU UT	TP 2024	Tot- %	TP 2023
TOIMINNAN						
Liikelyliäämä (alijäämä)	-37 618	-37 000	-74 618	-3 410	4,6 %	-49 200
Poistot ja arvonalentumiset	740 307	0	740 307	690 873	93,3 %	680 571
Rahoitustuotot ja -kulut	-188 266	957	-187 309	-186 817	99,7 %	-187 483
	514 423	-36 043	478 380	500 646	104,7 %	443 888
INVESTOINTIEN						
Investointimenot	-1 025 000	67 000	-958 000	-664 898	69,4 %	-436 520
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot						
	-1 025 000	67 000	-958 000	-664 898	69,4 %	-436 520
TOIMINNAN JA	-510 577	30 957	-479 620	-164 253	34,2 %	7 368
RAHOITUKSEN						
Muut maksuvalmiuden						
Saamisten muutos muilta	0	0	0	-120 479		50 483
Korottomien velkojen muutos kunnalta/ky:ltä	0	0	0	240 960		-42 728
Korottomien velkojen muutos muilta	0	0	0	43 772		-15 122
RAHOITUKSEN	0	0	0	164 253		-7 368
RAHAVAROJEN	-510 577	30 957	-479 620	0		0

0

	2024	2023
Investointien tulorahoitus,	75,3	101,7
Quick ratio	0	0
Current ratio	0	0

Investointien tulorahoitus

Tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta, on rahoitettu varsinaisella tulorahoituksella.

Quick ratio eli maksuvalmiussuhde

Tunnusluku kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 1, tyydyttävä: 0,5–1, heikko: alle 0,5

Current ratio eli käyttöpääomasuhde

Tunnusluku kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1–2, heikko: alle 1

INVESTOINTIEN TOTEUTUMISVERTAILU 2024 (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2024	MUUT. A	MUUT	TP 2024	TOT-%	TP 2023
Vesi- ja viemärilaitos yhteensä	-1 025 000	67 000	-958 000	-664 898	69,4 %	-436 520
Menot	-1 025 000	67 000	-958 000	-664 898	69,4 %	-436 520
Tulot	0		0			
Rahoitusosuudet	0		0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0		0	0		0

TASE 31.12.2024

	TP 2024	TP 2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	56 831	72 996
Muut pitkävaikutteiset menot	56 831	72 996
Aineelliset hyödykkeet	10 849 368	10 859 177
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 371 769	10 785 619
Koneet ja kalusto	72 350	73 558
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	405 249	0
Sijoitukset	803 217	803 217
Osakkeet ja osuudet	767 520	767 520
Muut saamiset	35 697	35 697
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	11 709 416	11 735 391
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset	176 561	56 082
Lyhytaikaiset saamiset	176 561	56 082
Myyntisaamiset	59 262	55 722
Siirtosaamiset	117 299	360
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	176 561	56 082
VASTAAVAA YHTEENSÄ	11 885 977	11 791 472
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	6 342 186	6 342 186
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 658 213	1 879 906
Tilikauden yli-/alijäämä	-175 197	-221 694
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	7 825 202	8 000 399
POISTOERO JA VAP.EHT.VARAUKSET		
Poistoero	251 704	266 735
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen	3 809 070	3 524 339
Ostovelat	116 047	74 064
Korottomat velat kunnalta	3 568 927	3 327 967
Muut velat ja liittymismaksut	73 193	74 275
Siirtovelat	50 904	48 033
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 809 070	3 524 338
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	11 885 977	11 791 472
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	68,0	70,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	190,2	196,1
Lainat ja vuokravastuut 31.12, euroa		
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa	1 483 016	1 658 212
Lainakanta 31.12., euroa	0	0

3.1.2 Hulevedet / laskennallisesti eriytetty taseyksikkö

HULEVEDEN TULOSLASKELMA 2024 (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2024	TA MUUT	TA+MUUT	TP 2024	TOT-%	TP 2023
Liikevaihto						36
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 050		-2 050	-528	26	-760
Palvelujen ostot	-7 731		-7 731	-20 173	261	-7 235
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-665		-665	-3 748	564	-1 675
Henkilöstösiivoukset	-165		-165	-896	543	-418
Henkilöstökulut yhteensä	-830		-830	-4 644	560	-2 094
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 197		-4 197	-4 197	100	-4 197
Muut rahoituskulut	-4 197		-4 197	-4 197	100	-4 197
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-18 694		-18 694	-19 580	105	-18 417
Liiketoiminnan muut kulut						
Tilikauden alijäämä	-33 502	0	-33 502	-49 122	147	-32 667

HULEVEDEN RAHOITUSLASKELMA 2024

	TA 2024	TA MUUT	TA+MUUT	TP 2024	TOT-%	TP 2023
Toiminnan rahavirta						
Liikealijäämä	-29 305		-29 305	-44 925	153	-28 470
Poistot ja arvonalentumiset	18 694		18 694	19 580	105	18 417
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-15 000		-15 000	-15 536	104	-39 900
Rahoitusosuudet						
investointimenoihin						
Pysyvien vastaavien						
hyödykkeiden luovutustulot						
Toiminnan ja investointien rahavirta	-25 611	0	-25 611	-40 881	160	-49 954
Vaikutus kaupungin kassavaroihin	-25 611	0	-25 611	-40 881	160	-49 954

HULEVEDEN INVESTOINTIOSA 2024

	TP 2023	TA2024	TAMUUT.	TA+MUUT.	TP 2023	Tot-%
Sadevesiviemärit	-39 900	-15 000	0	-15 000	-15 536	103,6 %
Menot	-39 900	-15 000	0	-15 000	-15 536	103,6 %
Tulot	0	0	0	0	0	

HULEVEDEN TASE 31.12.2024

LASKENNALLISESTI ERIYTETYN HULEVEDEN TASE
(sisältää ulkoiset ja sisäiset erät)

V A S T A A V A A	TP 2024	TP 2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	333 549	337 593
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	333 549	337 593
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Muut saamiset		
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		
V A S T A A V A A	333 549	337 593
V A S T A T T A V A A		
OMA PÄÄOMA		
Jäännöspääoma	594 041	548 964
Edellisten tilikausien alijäämä	-211 371	-178 704
Huleveden alijäämä	-49 122	-32 667
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	333 549	337 593
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	0	0
Muut velat		
Siirtovelat		
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	0	0
V A S T A T T A V A A	333 549	337 593

Jäännöspääoma muodostetaan vähentämällä omaisuus- ja saatavaeristä vieraan pääoman erät, varaukset ja oman pääoman muut erät. Jäännöspääoma muuttuu vuosittain muiden tase-erien muutosten seurauksena, siksi tasejatkuvuus ei toteudu kirjanpidollisen erityksen tapaan.

Jäännöspääoma korvaa laskennallisessa erityksessä paitsi peruspääoman myös sisäiset saamiset ja velat sekä yhdystilin. Edellisten tilikausien alijäämä on selvitetty vuodesta 2015 alkaen. Tilikauden alijäämä sisältää myös sisäiset erät.

3.1.3 Ulkopuolisille vuokrattujen tilojen eriyttäminen

Kilpailulaki 30 d §

Kilpailutilanteessa markkinoilla eriytettävä.

KIRJANPIDOLLINEN ERIYTTÄMINEN

Vuokratut tilat	TP 2024	TP 2023
Liikevaihto	2 339 073,31	2 399 978,71
Materiaalit ja palvelut	-953 282,34	-1 083 471,77
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-736 259,90	-861 344,99
Ostot tilikauden aikana	-736 259,90	-861 344,99
Palvelujen ostot	-217 022,44	-222 126,78
Henkilöstökulut	-111 334,29	-163 272,32
Poistot ja arvон alentumiset	-723 508,60	-865 856,89
Suunnitelman mukaiset poistot	-723 508,60	-865 856,89
Liiketoiminnan muut kulut	-626 361,86	-669 245,43
Liikelylijäämä(-alijäämä)	-75 413,78	-381 867,70
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	-75 413,78	-381 867,70

- Vuokratut tilat eriytetty neliöiden suhteessa

Vuokratut tilat eriytetty neliöiden suhteessa

4.TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Kaupungin tilinpäätöksen liitetiedot

Liitetiedot 1–5

Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu seuraavia arvostusperiaatteita ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteita ja -menetelmiä:

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Verotulot

Kunnan verotulot kirjataan tilinpäätöksessä verohallinnon tilitysten suoritusajankohdan mukaan kalenterikuukausittain ao. tilikauden verotuloksi.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Taseessa ei ole vaihto-omaisuutta.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Koronvaihtosopimuksia ei ole enää kaupungilla

Lomapalkkajaksotus

Vuoden 2024 tilinpäätöksessä lomapalkkajaksotus on kirjattu palkkaohjelmasta saadun raportin perusteella. Lomapalkkavelan henkilösivukulut on laskettu vuoden 2025 sivukuluprosenteilla.

Tuloksen ja taseen vertailukelpoisuus

Oikaisut edellisten tilikauden tietoihin

Muutettu liitetieto on ilmoitettu ko. liitetiedon yhteydessä.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus:

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot

Aikaisempiin tilikausiin ei kohdistu oleellisia tuottoja.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat kulut ja hyvitykset

Henkilösivukuluihin sisältyy vuoden 2023 tapaturma- ja ammattitautivakuutuksen hyvitys 28.533,47 euroa.

Valuuttamääräiset erät

Valuuttamääräisiä eriä ei sisälly kirjanpitoon.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Liitetieto 6

Muut palvelut sisältävät seuraavat tulosalueet: ruokahuolto, elinkeinojen kehittäminen, maataloushallinto sekä tytäryhtiöt.

Toimintatuotot tehtäväalueittain	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Yleishallinto	259 564	567 633	179 238	481 142
Sosiaali- ja terveystuotot	0	14 444	0	14 444
Opetus- ja kulttuuripalvelut	2 384 360	2 701 931	1 321 294	1 637 009
Yhdyskuntapalvelut	7 822 133	7 505 348	4 946 709	4 615 084
Muut palvelut	155 894	92 915	155 894	92 915
Toimintatuotot yhteensä	10 621 952	10 882 270	6 603 134	6 840 594

Liitetieto 7

Verotulot eriteltynä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta ja kiinteistöveroon:

Verotulojen erittely verolajittain		
	2024	2023
Kunnan tulovero	11 805 777	11 275 713
Osuusyhteisöveron tuotosta	1 849 179	1 874 839
Kiinteistövero	1 602 805	1 608 038
Verotulot yhteensä	15 257 761	14 758 590

Liitetieto 8

Valtionosuuksien erittely	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Kaupungin peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	3 303 076	4 072 792	3 303 076	4 072 792
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	4 502 124	4 276 004	4 502 124	4 276 004
Järjestelmämuutoksen tasaus	1 805 928	1 812 827	1 805 928	1 812 827
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-553 205	-321 601	-553 205	-321 601
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus				
Yksikköhintarahoitukseen perustuvat ym. valtionosuudet	4 775 641	4 628 987		
Valtionosuudet yhteensä	13 833 564	14 469 009	9 057 923	9 840 022

Liitetieto 9

Palvelujen ostot eriteltynä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin

Palvelujen ostojen erittely		
	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	1 452 326	1 214 060
Muiden palvelujen ostot	6 648 499	7 304 855
Kaupungin palvelujen ostot yhteensä	8 100 825	8 518 915

Liitetieto 11

Selvitys suunnitelman mukaisista poistojen perusteista ja niiden muutoksista:

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit ja poistomenetelmät:

Aineettomat hyödykkeet	Poistoaika	Poistomenetelmä
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	3-20 vuotta	Tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	
Rakennukset	15-50 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, sillat	20-25 vuotta	Tasapoisto
Puistot, tori, urheilualueet	20-30 vuotta	Tasapoisto
Vesi- ja viemäriverkostot	40 vuotta	Tasapoisto
Muut rakenteet ja laitteet	10-50 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3-10 vuotta	Tasapoisto
Keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	
Käyttöomaisuusarvopaperit	Ei poistoa	
Muut pitkäaikaiset sijoitukset	Ei poistoa	

Liitetieto 12

Selvitys tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista:

Pakollisten varauksien muutos	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Vahingon korvaukset 1.1.	5 599	8 721		
Lisäykset tilikaudella		5 599		
Vähennykset tilikaudella	-5 599	-8 721		
Vahingon korvaukset 31.12.	0	5 599		
Potilasvakuutusmaksu 1.1.	0	0		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Potilasvakuutusmaksu 31.12.	0	0		
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.			0	0
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.			0	0
Pela varallaolokorvausvaatimukset 1.1.	971 000	0	971 000	0
Lisäykset tilikaudella		971 000		971 000
Vähennykset tilikaudella	-193 321		-193 321	
Pela varallaolokorvausvaatimukset 31.12.	777 679	971 000	777 679	971 000
Muut pakolliset varaukset 1.1.	61 142	25 272		
Lisäykset tilikaudella		37 007		
Vähennykset tilikaudella	-33 226	-1 137		
Muut pakolliset varaukset 31.12.	27 916	61 142		

Tuloslaskelman tuotot ja kulut: pakollisten varausten muutokset

Liitetieto 13

Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappioista:

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoito ja -tappiot				
	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	8 775	571 332	8 775	314 909
Rakennusten luovutusvoitot	1 400		1 400	
Muut luovutusvoitot	3 256	1 198		
Luovutusvoitot yhteensä	13 431	572 529	10 175	314 909
Muut toimintakulut				
Kiinteistöjen luovutustappiot	65	88		
Kuntayhtymän omistuksen purku		1 216		1 216
Osakehuoneistojen luovutustappiot	24 381	65 724	24 381	
Muut luovutustappiot		8 554		
Luovutustappiot yhteensä	24 446	75 581	24 381	1 216

Tuloslaskelman kulut: muut toimintakulut: luovutustappiot.

Liitetieto 14

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät:

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Satunnaiset tuotot				
Rakennusten luovutusvoitot				
Osakkeiden luovutusvoitot				
Kiinteistöverojen palautukset aik.vuosilta	2 108	91 842		
Satunnaiset tuotot yhteensä	2 108	91 842	0	0
Satunnaiset kulut				
Muut satunnaiset kulut		-36 736		
Satunnaiset kulut yhteensä	0	-36 736	0	0
Satunnaiset erät yhteensä	2 108	55 106	0	0

Liitetieto 15

Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä:

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2024	2023
Osinkotuotot muista yhteisöistä *	1 078 854	1 055 919
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	2 504	2 505
Yhteensä	1 081 357	1 058 423

* Osinkotulo Savon energiaholding-yhtiöstä 1 015 937

Tuloslaskelman rahoitustuotot.

Liitetieto 16

Tuloslaskelman poistoeron lisäys tai vähennys:

Erittely poistoeron muutoksista		
	2024	2023
Investointivarausten liittyvä poistoeron muutos	17 236	17 189
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus		
Poistoeron muutos yhteensä	17 236	17 189

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 18

Arvonkorotukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	55 070	55 070		
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku				
Arvo 31.12.	55 070	55 070		
Rakennukset				
Arvo 1.1.	0	0		
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku				
Arvo 31.12.	0	0		
Arvonkorotukset yhteensä 31	55 070	55 070	0	0

Taseen erät: pysyvät vastaavat ja aineelliset hyödykkeet sekä oman pääoman tili arvonkorotusrahasto.

AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävai- kutteis menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	13 924,04	2 110 486,47	0,00	2 124 410,51
Lisäykset tilikauden aikana		140 269,26		140 269,26
Rahoitusosuudet tilikaudella				0,00
Korjaukset/vähennykset				0,00
Siirrot erien välillä	-10 986,72	10 986,72		0,00
Tilikauden poisto	-980,00	-266 990,67	0,00	-267 970,67
Arvonlennukset ja niiden palautukset				
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 957,32	1 994 751,78	0,00	1 996 709,10
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 957,32	1 994 751,78	0,00	1 996 709,10

Aineelliset hyödykkeet

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. Hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	3 948 727,62	18 815 567,33	18 205 847,35	551 282,76	0,00	16 021,17	41 537 446,23
Lisäykset tilikauden aikana		448 056,40	368 209,12	87 864,69		427 777,32	1 331 907,53
Rahoitusosuudet tilikaudella		-85 391,81		-6 645,37			-92 037,18
Vähennykset tilikauden aikana	-1 475,08						-1 475,08
Siirrot erien välillä		16 021,17				-16 021,17	0,00
Tilikauden poisto		-1 607 226,98	-1 441 639,80	-171 216,91			-3 220 083,69
Arvonlennukset ja niiden palautukset							
Lisäpoistot		-758 635,28					-758 635,28
Poistamaton hankintameno 31.12.	3 947 252,54	16 828 390,83	17 132 416,67	461 285,17	0,00	427 777,32	38 797 122,53
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 947 252,54	16 828 390,83	17 132 416,67	461 285,17	0,00	427 777,32	38 797 122,53

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistus- yht.yhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	339 252,62	1 429 193,89	538 717,34	2 537 539,04	4 844 702,89
Alkusaldon muutos HVA siirrot					0,00
Lisäykset					0,00
Vähennykset				-53 931,36	-53 931,36
Siirrot erien välillä					0,00
Hankintameno 31.12.	339 252,62	1 429 193,89	538 717,34	2 483 607,68	4 790 771,53
Arvonlennukset ja niiden palautukset				-30 000,00	-30 000,00
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	339 252,62	1 429 193,89	538 717,34	2 453 607,68	4 760 771,53

Jvk-,muut laina- ja muut saamiset

	Jvk- lainasaamiset	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset osakkuus- ja muut omist. yht.	Saamiset Kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,00	327 125,51	0,00	0,00	139 992,29	467 117,80
Lisäykset						
Vähennykset		-17 239,26			-14 281,28	-31 520,54
Siirrot erien välillä						
Hankintameno 31.12.	0,00	309 886,25	0,00	0,00	125 711,01	435 597,26
Arvonlennukset ja niiden palautukset						0,00
Arvonkorotukset						
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	309 886,25	0,00	0,00	125 711,01	435 597,26

Omistukset muissa yhteisöissä

Liitetiedot 20–22

Liitetieto 20-22					
Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt					
			Kuntakonsernin osuus		
	Kaupunki omistus %	Konserni omistus %	omas ta pääomas ta	vieraas ta pääomas ta	tilikauden voitos ta/ tappios ta
Tytäryhteisöt					
Kiint.Oy K-veden Kiurunkulma	100,00	100,00	237 626	6 067 150	100
Kiurunportti Oy	52,84	52,84	53 370	3 179	611
Kuntayhtymät					
Ylä-Savon koulutus kuntayhtymä	16,09	16,09	3 715 171	688 119	-50 290
Pohjois-Savon liitto	2,40	2,40	34 200	19 967	4 247
Savon koulutus kuntayhtymä	2,274661	2,27	1 561 078	1 479 220	49 681
Yhteis- ja omistusyhteisyydet					
Savon ICT-palvelut Oy	14,20	14,20	46 699	94 745	17 372
Ylä-Savon Jätehuolto Oy	17,00	17,00	200 364	252 734	4 275
Ylä-Savon Vesi Oy	11,04	11,04	1 069 863	278 953	41 745
Kiinteistö Oy Mansikki	26,28	26,28	160 921	1 457	-837
Ylä-Savon Pääomarahasto Oy	17,83	17,83	600 325	541	-91 517
Yhdistelemättömät yhteisöt					
As Oy Kiuruveden Ruotu	76,85	76,85	80 252	13 904	0

Olennot kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset	Tasearvo 1.1.	Lisäykset/ vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kaupungin / konsernin osuus peruspääomasta	Ero
Savon koulutus kuntayhtymä	28 171		28 171	250 359	-222 188

Taseen pysyvät vastaavat: sijoitukset: osakkeet ja osuudet.

Liitetieto 23

Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä:

Taseen vaihtuvat vastaavat: saamiset

Saamisten erittely	2024		2023	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		306		-62
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	306	0	-62
Saamiset kuntayhtymistä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		3 380		4 104
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	3 380	0	4 104
Saamiset osakkuus- sekä muita yhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		53 027		3 801
Lainasaamiset				
Muut saamiset	242 321		290 785	32 309
Siirtosaamiset		3 975		
Yhteensä	242 321	57 003	290 785	36 110
Saamiset yhteensä	242 321	60 688	290 785	40 152

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Vuokravakuudet				
Muut siirtosaamiset				
Pitkäaikaiset muut saamiset yhteensä	0	0	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Tasauslasku jäsenkuntayhtymältä				
Siirtyvät korot	33 960	40 268	19 825	26 765
Kelan korvaus työterveyshuollosta	88 940	82 174	72 093	66 337
Kelan korvaus ensihoidosta				
Kelan korvaus sv-päivärahat	5 854	8 146	5 854	8 146
Valtionavustukset / Eu-tuet	183 955	103 053		
Maksuosuuden palautus ymp.terv.huollosta		41 412		41 412
Koulutuskorvaus	4 167	4 984	3 671	4 984
Palautus Vaalijalan ky:n koronakertakorvaukset		14 444		14 444
Eläkemaksu- ja henkilösivukulujen saatavat				
Työllistämistuet	14 815	13 194	14 815	13 194
Osuus siirtovesilinjasta	116 531		116 531	
Muut tulojäämät	102 948	45 370	48 465	34 716
Tulojäämät yhteensä	551 170	353 044	281 254	209 998
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	551 170	353 044	281 254	209 998

Rahoitusarvopaperit tase-erittäin jälleen hankintahintojen ja aktivoitujen hankintamenojen erotus:

Rahoitusarvopaperit		
	2024	2023
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Jälleenhankintahinta		
Kirjanpitoarvo		
Erotus	0	0
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Jälleenhankintahinta		
Kirjanpitoarvo		
Erotus	0	0
Muut arvopaperit		
Jälleenhankintahinta	8 111 193	7 537 166
Kirjanpitoarvo	7 249 912	6 972 154
Erotus	861 280	565 013
Yhteensä rahoitusarvopaperit (kirjanpitoarvo)	7 249 912	6 972 154

Liitetieto 25

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana:

Oman pääoman erittely	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	27 691 259	29 511 822	27 691 259	29 511 822
Alkusaldon muutos HVA siirtyvät erät yhteensä		-2 767 692		-2 767 692
Ylä-Savon SOTE opo:n muutos (KILA 139)		947 129		947 129
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	27 691 259	27 691 259	27 691 259	27 691 259
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat 1.1.	0	653		
Alkusaldon muutos HVA siirtyvät erät yhteensä		-653		
Lisäykset				
Vähennykset				
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat 31.12.	0	0	0	0
Arvonkorotusrahasto 1.1.	55 070	55 070		
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	55 070	55 070	0	0
Muut omat rahastot 1.1.	301 213	333 772		
Alkusaldon muutos HVA siirtyvät erät yhteensä		-32 428		
Siirrot rahastoon	780			
Siirrot rahastosta	-119	-132		
Muut omat rahastot 31.12.	301 873	301 213	0	0
Edellisten tilikausien yli-/alijäämät 1.1.	9 450 891	8 392 948	1 724 325	773 232
Siirto tilikauden yli-/alijäämien tililtä	650 544	1 828 271	566 842	951 093
	10 101 435	10 221 219	2 291 167	1 724 325
Alkusaldon muutos HVA siirtyvät erät yhteensä		-762 826		
As Oy Ruotu ja Yrityskiinteistöt väh.osuuden ko	13 113			
As Oy Ruotu ja Yrityskiinteistöt rahaston korjaus	-780			
P-S Liitto siirto toimeksiantojen pääomiin	-3 841			
P-S Liitto omistuksen muutos		-5 599		
Savon ICT omistussosuuden korjaus		-1 942		
Kiurunportti Oy tilinp.2022 korjaus		39		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	10 109 927	9 450 891	2 291 167	1 724 325
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	788 567	650 544	846 659	566 842
Oma pääoma yhteensä	38 946 696	38 148 977	30 829 086	29 982 426

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksellisuuserät		
	2024	2023
Edellisten tilikausien ali-/ylijäämä 31.12.	2 291 167	1 724 325
Tilikauden ylijäämä	846 659	566 842
Kertynyt poistoero 31.12.	271 510	288 746
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	900 000	900 000
Kertynyt ali-/ylijäämä ja tuloksellisuuserät yhteensä	4 309 336	3 479 913

Liitetieto 26

Erittely poistoerosta		
	2024	2023
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	271 510	288 746
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero		
Poistoero yhteensä	271 510	288 746

Liitetieto 27

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua:

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
	2024	2023
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 274 894	1 964 510
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	1 274 894	1 964 510

Liitetieto 29

Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä:

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Muut pakolliset varaukset				
Kiinteistön purkamisen / alaskirjauksen varaus	27 916	61 142		
Vahingonkorvausvaraus		5 599		
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)				
Vuokratilan ennallistaminen				
Pela varallaolokorvaukset	777 679	971 000	777 679	971 000
Muut pakolliset varaukset yhteensä	805 595	1 037 741	777 679	971 000

Liitetieto 30

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille:

Vieras pääoma	2024		2023	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Velat tytäryhteisöiltä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		3 003		3 067
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	3 003	0	3 067
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		14 783		18 167
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	14 783	0	18 167
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		52 830		30 559
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		52 830		30 559
Vieras pääoma yhteensä	0	70 616	0	51 793

Liitetieto 32

Erittely Muut velat – erän jakautumisesta liittymismaksuihin ja muihin velkoihin:

Muiden velkojen erittely	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Muut velat				
Liittymismaksut				
Muut velat	404 837	389 304	220 293	223 841
Muut velat yhteensä	404 837	389 304	220 293	223 841

Liitetieto 33

Taseen vastattavaa: vieras pääoma: lyhytaikaiset siirtovelat.

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Pitkäaikaiset siirtovelat				
Maankäyttösopimus				
Pitkäaikaiset siirtovelat yhteensä		0	0	0
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	495 311	480 703	327 115	300 859
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	1 792 476	1 772 503	1 437 491	1 443 677
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	80 503	53 231		5 053
Palkkaperusteiset maksut	321 005	365 238	299 118	345 874
Eläkemenoperusteiset maksut				
Korkojaksotukset	126 853	149 194	35 577	38 573
Laskutusten palautukset jäsenkunnille				
Kuntayhtymän alijäämän kattaminen				
Maankäyttösopimus				
Velvoitemaksut		15 279		
Kiinteistövero		8 361		
Muut menojäämät	81 722	108 738	47 665	42 290
Lyhyt aikaiset siirtovelat yhteensä	2 897 869	2 953 247	2 146 965	2 176 326

VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 34

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä				
	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11 305	14 972		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	100 000	100 000		
Lainat julkisyhteisöiltä				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Lainat muilta luotonantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	100 000	100 000	0	0

Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita				
	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo				
Lainat julkisyhteisöiltä				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo				
Lainat muilta luotonantajilta				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo				
Pantatut osakkeet yhteensä	0	0	0	0

Liitetieto 38

Taseeseen sisällyttömät vastuusitoumukset ja vastuut:

Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma.

Vuokravastuut (ilman arvonlisäveroa)				
	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Vuokravastuut				
Toimitilojen vuokravastuut	2 919 558	3 094 470	1 912 507	2 498 597
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	467 638	362 050	263 788	167 539
Maa-alueiden vuokravastuut	263 567	277 692	138 775	153 945
Muut vuokravastuut	3 610	4 036		
Vuokravastuut yhteensä	3 654 373	3 738 249	2 315 070	2 820 081
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	925 357	855 954	711 904	671 519
-sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet	606 665	606 665	606 665	606 665
-siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut	0	0	0	0

Liitetieto 40

Kaupungin antamat vastuusitoumukset:

Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Takaukset tytäryhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			11 659 000	14 959 000
Jäljellä oleva pääoma			5 330 653	6 167 652
Takaukset osakkuusyhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 388 700	1 388 700	1 388 700	1 388 700
Jäljellä oleva pääoma	472 062	551 438	472 062	551 438
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma				

Lisäksi kaupunki on myöntänyt takauksen pankkitakaukseen ja tililimiittiin yhteensä 255 000, josta lainasitoumuksia ei ole tehty.

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2024	2023
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	64 602 811	63 023 415
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.	69 325	50 168

Liitetieto 41

Taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Arvonlisäveron palautusvastuu*				

*Kiinteistön mahdollisen myynnin tai käyttötarkoituksen muuttumisen yhteydessä kaupungilla saattaa olla velvollisuus maksaa valtiolle takaisin 1.1.2008 alkaen valmistuneista kiinteistöjen rakentamis- ja perusparannuskustannuksista kirjatut arvonlisäveron vähennykset ja palautukset sekä suorittaa oman käytön vero itse tehdyistä rakennustöistä.

Taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Sote- ja pela-kiinteistöjen yhtiöittämisvelvoite 1.1.2026 alkaen vaatii ARA:lta hyväksynnän ARA-rahoituskohteen luovutuksen saajan tukikelpoisuudesta. Vuosina 2020 ja 2023 ARA-avustusta on saatu yhteensä 715.707 euroa Virranrannan ikäihmisten asuntoihin sekä korkotukilainoja 814.600 (alkuperäinen lainamäärä).				

Osakkuusyhtiöiden koronvaihtosopimuksia ja korkosuojauksia ei raportoida.

HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 42

Henkilöstön lukumäärä 31.12. palvelukeskuksittain		
	2024	2023
Yleispalvelukeskus (ml. ruokahuolto)	18	19
Projektit		
Opetus- ja sivistyspalvelukeskus (ml. varhaiskasvatus)	242	265
Tekninen palvelukeskus	54	45
Yhteensä	314	329

Liitetieto 43

Henkilöstökulut		
	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	13 899 688	14 096 730
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	95 399	159 134
Henkilöstökulut yhteensä	13 995 086	14 255 864

Liitetieto 44

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2024	2023
Keskusta	3 873	4 673
Kokoomus	1 253	1 592
Ylä-Savon Kristillisdemokraatit	227	168
Vasemmistoliitto	1 472	1 689
Perussuomalaiset ry	769	862
Liike Nyt Kiuruvesi	821	1 129
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	8 414	10 113

Liitetieto 45

Tilintarkastajan palkkiot		
	2024	2023
KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy		
Tilintarkastuspalkkiot (lakisääteinen tilintarkastus)	12 100	10 725
Tilintarkastajan lausunnot	15 420	
Tarkastuslautakunnan avustaminen		
Muut palkkiot	17 100	6 925
Palkkiot yhteensä	44 620	17 650

Tilintarkastusyhteisön palkkiot esitetään tilinpäätöksessä ja liitetiedoissa suoriteperusteisesti siten, että ne sisältävät palkkiot kussakin tilinpäätöksessä esitetyn tilikauden 1.1.–31.12. aikana tapahtuneista työsuoritteista.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet:

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta Asunto Oy Kiuruveden Ruotu, koska yhdistelemättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä on tehnyt konsernitilinpäätöksen, johon on yhdistelty kuntayhtymän 100 % omistama 14.9.2015 perustettu EduSavo Oy.

Savon koulutuskuntayhtymä on tehnyt konsernitilinpäätöksen, johon on yhdistelty kuntayhtymän 100 % omistama 8.12.2016 perustettu Savon Koulutus Oy.

Yllä mainittujen kuntayhtymien konsernitilinpäätökset on yhdistelty kaupungin konsernitilinpäätökseen.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Olenaisia pysyviin vastaaviin sisältyviä eliminoitavia sisäisiä katteita ei ole.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuuksien erottamisessa. Kaupungin osakkuusyhtiöiden taseissa ei ole vapaaehtoisia varauksia eikä poistoeroja.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäisen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Valtionosuudet

Koulutuskuntayhtymien valtionosuudet, ammattikoulutuksen yksikköhintarahoitus, esitetään konsernin valtionosuudet rivillä tuloslaskelmassa. Kuntayhtymien omassa tuloslaskelmassa valtionosuudet sisältyvät toimintatuottoihin.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen rakennusten poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- ja alijäämän oikaisuksi. Suunnitelmapoistojen oikaisu on tehty ennen kuin vähemmistöosuus on erotettu.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Konsernin ja osakkuusyhteisöjen välisiä eliminoitavia sisäisiä katteita ei ole.

Tilikaudet

Konserniin kuuluvien yhteisöjen tilikausi oli 1.1. -31.12.2024

5. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

5.1 Kaupungin tilinpäätöslaskelmat

TULOSLASKELMA

ulkoiset

	2024		2023	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	3 119 851,02		2 764 318,04	
Maksutuotot	424 135,39		481 508,31	
Tuet ja avustukset	668 764,92		938 493,13	
Muut toimintatuotot	2 390 382,60	6 603 133,93	2 656 274,51	6 840 593,99
Valmistus omaan käyttöön		23 786,06		39 484,62
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-11 221 420,27		-11 235 774,64	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-2 382 710,25		-2 415 398,95	
Muut	-295 557,06		-445 556,74	
henkilösivukulut				
Palvelujen ostot	-7 716 367,02		-8 128 393,09	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 984 563,50		-3 352 867,67	
Avustukset	-1 168 745,06		-1 266 766,56	
Muut toimintakulut	-1 005 755,66	-26 775 118,82	-992 333,09	-27 837 090,74
Toimintakate		-20 148 198,83		-20 957 012,13
Verotulot		15 257 760,86		14 758 590,46
Valtionosuudet		9 057 923,00		9 840 022,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	6 837,57		7 494,13	
Muut rahoitustuotot	1 672 437,79		1 504 121,40	
Korkokulut	-635 645,26		-625 315,62	
Muut rahoituskulut	-105 002,51	938 627,59	-53 698,73	832 601,18
Vuosikate		5 106 112,62		4 474 201,51
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 246 689,64		-3 844 777,75	
Arvonalentumiset	-30 000,00	-4 276 689,64	-79 770,88	-3 924 548,63
Tilikauden tulos		829 422,98		549 652,88
Poistoeron muutos		17 236,05		17 188,97
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		846 659,03		566 841,85

RAHOITUSLASKELMA

	2024		2023	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	5 106 112,62		4 474 201,51	
Tulorahoituksen korjauserät	-179 114,64	4 926 997,98	657 306,54	5 131 508,05
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 472 176,79		-3 683 656,31	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	92 037,18		311 979,70	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	41 200,00	-1 338 939,61	3 180 914,99	-190 761,62
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 588 058,37		4 940 746,43	
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten vähennys	31 520,54	31 520,54	3 798,87	3 798,87
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00		574 600,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähenn	-1 600 384,00		-4 302 916,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 000 000,00	-2 600 384,00	-1 500 000,00	-5 228 316,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-92 116,56		290,98	
Saamisten muutos	80 967,52		739 416,19	
Korottomien velkojen muutos	152 600,49	141 451,45	-640 346,91	99 360,26
Rahoituksen rahavirta	-2 427 412,01		-5 125 156,87	
Rahavarojen muutos	1 160 646,36		-184 410,44	
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12. (+)	10 124 237,17		8 963 590,81	
Rahavarat 1.1. (-)	8 963 590,81	1 160 646,36	9 148 001,25	-184 410,44

TASE

VASTAAVAA

2024

2023

PYSYVÄT VASTAAVAT

45 990 200,42

48 973 677,43

Aineettomat hyödykkeet

1 996 709,10

2 124 410,51

Aineettomat oikeudet

1 957,32

13 924,04

Muut pitkävaikutteiset menot

1 994 751,78

2 110 486,47

Aineelliset hyödykkeet

38 797 122,53

41 537 446,23

Maa- ja vesialueet

3 947 252,54

3 948 727,62

Rakennukset

16 828 390,83

18 815 567,33

Kiinteät rakenteet ja laitteet

17 132 416,67

18 205 847,35

Koneet ja kalusto

461 285,17

551 282,76

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

427 777,32

16 021,17

Sijoitukset

5 196 368,79

5 311 820,69

Osakkeet ja osuudet

4 760 771,53

4 844 702,89

Muut lainasaamiset

309 886,25

341 406,79

Muut saamiset

125 711,01

125 711,01

VAIHTUVAT VASTAAVAT

11 371 534,60

10 291 855,76

Saamiset

1 247 297,43

1 328 264,95

Pitkäaikaiset saamiset

242 320,67

290 784,81

Muut saamiset

242 320,67

290 784,81

Lyhytaikaiset saamiset

1 004 976,76

1 037 480,14

Myyntisaamiset

465 773,22

361 440,98

Muut saamiset

257 949,14

466 041,43

Siirtosaamiset

281 254,40

209 997,73

Rahoitusarvopaperit

7 249 912,09

6 972 153,56

Muut arvopaperit

7 249 912,09

6 972 153,56

Rahat ja pankkisaamiset

2 874 325,08

1 991 437,25

VASTAAVAA YHTEENSÄ

57 361 735,02

59 265 533,19

TASE

VASTATTAVAA	2024	2023
OMA PÄÄOMA	30 829 085,50	29 982 426,47
Peruspääoma	27 691 259,49	27 691 259,49
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	2 291 166,98	1 724 325,13
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	846 659,03	566 841,85
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1 171 509,59	1 188 745,64
Poistoero	271 509,59	288 745,64
Vapaaehtoiset varaukset	900 000,00	900 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET	777 678,92	971 000,00
Muut pakolliset varaukset	777 678,92	971 000,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	7 651,49	99 768,05
Lahjoitusrahastojen pääomat	7 651,49	99 768,05
VIERAS PÄÄOMA	24 575 809,52	27 023 593,03
Pitkäaikainen	6 271 795,00	7 874 079,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 271 795,00	7 872 179,00
Muut velat	0,00	1 900,00
Lyhytaikainen	18 304 014,52	19 149 514,03
Joukkovelkakirjalainat	13 000 000,00	14 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 600 384,00	1 600 384,00
Saadut ennakot	31 575,00	678,00
Lyhytaikaiset ostovelat	1 304 797,13	1 148 285,52
Muut velat	220 293,17	223 840,61
Siirtovelat	2 146 965,22	2 176 325,90
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	57 361 735,02	59 265 533,19

5.2

Konsernin tilinpäätöslaskelmat

KONSERNITULOSLASKELMA

	2024	2023
Toimintatuotot	10 621 952,01	10 882 270,47
Toimintakulut	-34 222 502,91	-35 140 832,39
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	-27 923,89	-66 343,44
Toimintakate	-23 628 474,79	-24 324 905,36
Verotulot	15 149 661,98	14 652 294,54
Valtionosuudet	13 833 563,67	14 469 009,32
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	46 077,19	38 961,99
Muut rahoitustuotot	1 724 692,01	1 559 753,63
Korkokulut	-978 724,72	-891 116,62
Muut rahoituskulut	-107 249,98	684 794,51
		-56 755,94
Vuosikate	6 039 545,36	5 447 241,55
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 995 992,45	-4 779 779,92
Arvonalentumiset	-271 778,57	-5 267 771,02
		-38 416,80
Satunnaiset erät	2 107,87	55 105,85
Tilikauden tulos	773 882,21	684 150,69
Tilinpäätössiirrot	7 433,95	131,93
Tilikauden verot	-9 266,98	-671,32
Laskennalliset verot	15 247,00	-35 069,26
Vähemmistöosuudet	1 270,85	2 001,72
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	788 567,03	650 543,75

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2024		2023	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	6 039 545,36		5 447 241,55	
Satunnaiset erät	2 107,87		55 105,85	
Tilikauden verot	-9 266,98		-671,32	
Tulorahoituksen korjauserät	-193 207,34	5 839 178,91	573 275,50	6 074 951,58
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 799 338,80		-4 068 401,90	
Rahoitusosuudet investointi- menoihin	137 683,48		319 508,56	
Pysyvien vastaavien hyödyk- keiden luovutustulot	48 939,74	-1 612 715,59	3 513 026,10	-235 867,24
Toiminnan ja investointien rahavirta		4 226 463,33		5 839 084,33
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	8 131,89		0,00	
Antolainasaamisten vähennys	14 281,28	22 413,17	3 765,22	3 765,22
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00		756 572,88	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 617 003,30		-5 145 435,78	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-900 000,00	-3 517 003,30	-1 568 239,83	-5 957 102,73
Oman pääoman muutokset		-5 077,66		-5 691,53
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-93 126,71		512,67	
Vaihto-omaisuuden muutos	22 779,07		-21 642,12	
Saamisten muutos	-39 020,87		641 418,07	
Korottomien velkojen muutos	40 876,66	-68 491,85	-619 990,73	297,89
Rahoituksen rahavirta		-3 568 159,64		-5 958 731,14
Rahavarojen muutos		658 303,69		-119 646,81
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	11 972 709,62		11 314 405,93	
Rahavarat 1.1.	11 314 405,93	658 303,69	11 434 052,74	-119 646,81

KONSERNITASE

VASTAAVAA

2024

2023

PYSYVÄT VASTAAVAT

59 265 729,55

62 982 017,64

Aineettomat hyödykkeet

2 053 831,77

2 197 630,99

Aineettomat oikeudet

48 014,98

66 812,69

Muut pitkävaikutteiset menot

2 005 816,79

2 130 818,30

Aineelliset hyödykkeet

52 122 375,05

55 559 791,00

Maa- ja vesialueet

4 695 823,10

4 697 152,16

Rakennukset

28 478 040,24

31 054 199,41

Kiinteät rakenteet ja laitteet

17 641 388,01

18 731 848,65

Koneet ja kalusto

807 766,41

934 834,13

Muut aineelliset hyödykkeet

1 171,01

1 449,53

Ennakkomaksut ja keskeneräiset

hankinnat

498 186,29

140 307,13

Sijoitukset

5 089 522,73

5 224 595,65

Osakkuusyhteisöosuudet

2 079 911,04

2 107 834,93

Muut osakkeet ja osuudet

2 662 312,37

2 747 048,23

Joukkovelkakirjalainasaamiset

1 936,02

1 936,02

Muut lainasaamiset

0,00

14 281,28

Muut saamiset

345 363,30

353 495,19

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

224 577,46

284 815,41

Valtion toimeksiannot

188 506,27

253 460,04

Lahjoitusrahastojen varat

326,46

336,70

Muut toimeksiantojen varat

35 744,74

31 018,67

VAIHTUVAT VASTAAVAT

13 810 649,56

13 120 857,08

Vaihto-omaisuus

145 449,44

168 228,51

Aineet ja tarvikkeet

3 424,17

10 906,68

Muu vaihto-omaisuus

142 025,27

157 321,83

Saamiset

1 692 490,50

1 638 222,63

Pitkäaikaiset saamiset

242 320,67

290 784,81

Muut saamiset

242 320,67

290 784,81

Lyhytaikaiset saamiset

1 450 169,83

1 347 437,82

Myyntisaamiset

591 084,10

451 314,18

Laskennalliset verosaamiset

15 247,00

0,00

Muut saamiset

292 669,12

543 079,18

Siirtosaamiset

551 169,61

353 044,46

Rahoitusarvopaperit

7 980 005,29

7 540 252,24

Muut arvopaperit

7 980 005,29

7 540 252,24

2024

2023

Rahat ja pankkisaamiset

3 992 704,33

3 774 153,69

73 300

76 387

VASTAAVAA YHTEENSÄ

956,58

690,13

KONSERNITASE

VASTATTAVAA	2024	2023
OMA PÄÄOMA	38 946 695,94	38 148 976,50
Peruspääoma	27 691 259,49	27 691 259,48
Arvonkorotusrahasto	55 070,02	55 070,02
Muut omat rahastot	301 872,78	301 212,55
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	10 109 926,62	9 450 890,70
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	788 567,03	650 543,75
VÄHEMMISTÖOSUUDET	17 596,58	31 980,09
PAKOLLISET VARAUKSET	805 595,07	1 037 741,32
Muut pakolliset varaukset	805 595,07	1 037 741,32
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	238 607,05	400 403,64
Valtion toimeksiannot	188 506,27	253 460,04
Lahjoitusrahastojen pääomat	10 079,81	102 850,21
Muut toimeksiantojen pääomat	40 020,97	44 093,39
VIERAS PÄÄOMA	33 292 461,94	36 768 588,58
Pitkäaikainen	12 871 425,08	15 087 201,31
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 103 815,30	14 351 384,98
Saadut ennakot	0,00	1 375,80
Muut velat	0,00	1 900,00
Laskennalliset verovelat	767 609,78	732 540,52
Lyhytaikainen	20 421 036,86	21 681 387,27
Joukkovelkakirjalainat	13 000 000,00	14 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 347 569,69	2 617 003,30
Saadut ennakot	103 040,93	115 216,34
Ostovelat	1 667 760,22	1 571 547,71
Muut velat	404 836,76	389 303,89
Siirtovelat	2 897 829,26	2 953 246,77
Laskennalliset verovelat	0,00	35 069,26
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	73 300 956,58	76 387 690,13

5.3

Vesi- ja viemärlaitoksen kirjanpidollisen taseyksikön tilinpäätöslaskelmat

TUOSLASKELMA - Vesi- ja viemärlaitoksen kirjanpidollinen taseyksikkö

ulkoiset ja sisäiset

	2024		2023	
Liikevaihto		2 002 762,96		1 797 567,81
Valmistus omaan käyttöön		0,00		8 090,94
Muut tuet ja avustukset		108,92		10 721,52
Materiaalit ja palvelut				
Aineet tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-581 723,71		-570 080,75	
Palvelujen ostot	-438 560,86	-1 020 284,57	-290 971,29	-861 052,04
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-199 835,13		-211 369,58	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-42 420,37		-45 336,01	
Muut	-5 308,05	-247 563,55	-8 349,13	-265 054,72
henkilösivukulut				
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-690 873,05	-690 873,05	-680 570,78	-680 570,78
Liiketoiminnan muut kulut		-47 560,83		-58 902,63
Liikelylijäämä/-alijäämä		-3 410,12		-49 199,90
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot	3 448,21		2 782,23	
Korvaus peruspääomasta	-190 265,56	-186 817,35	-190 265,56	-187 483,33
Ylijäämä/alijäämä ennen satunnaisia eriä		-190 227,47		-236 683,23
Poistoeron lisäys tai vähennys		15 030,79		14 989,72
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-175 196,68		-221 693,51

RAHOITUSLASKELMA - Vesi- ja viemärilaitoksen kirjanpidollinen taseyksikkö

	2024		2023	
Toiminnan rahavirta				
Liikelyjäämä/-alijäämä	-3 410,12		-49 199,90	
Poistot ja arvonalentumiset	690 873,05		680 570,78	
Rahoitustuotot ja kulut	-186 817,35	500 645,58	-187 483,33	443 887,55
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-664 898,35	-664 898,35	-436 519,89	-436 519,89
Toiminnan ja investointien rahavirta		-164 252,77		7 367,66
 Rahoituksen rahavirta				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos muilta	-120 478,98		50 482,56	
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	240 959,89		-42 728,34	
Korottomien velkojen muutos muilta	43 771,86		-15 121,88	
Rahoituksen rahavirta		164 252,77		-7 367,66
 Rahavarojen muutos		0,00		0,00

TASE - Vesi- ja viemärilaitoksen kirjanpidollinen taseyksikkö

VASTAAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	11 709 416,04	11 735 390,74
Aineettomat hyödykkeet	56 830,78	72 996,32
Muut pitkävaikutteiset menot	56 830,78	72 996,32
Aineelliset hyödykkeet	10 849 368,03	10 859 177,19
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 371 768,65	10 785 619,37
Koneet ja kalusto	72 350,06	73 557,82
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	405 249,32	0,00
Sijoitukset	803 217,23	803 217,23
Osakkeet ja osuudet	767 520,00	767 520,00
Muut saamiset	35 697,23	35 697,23
VAIHTUVAT VASTAAVAT	176 560,54	56 081,56
Saamiset	176 560,54	56 081,56
Lyhytaikaiset saamiset	176 560,54	56 081,56
Myyntisaamiset	59 261,60	55 721,59
Siirtosaamiset	117 298,94	359,97
VASTAAVAA YHTEENSÄ	11 885 976,58	11 791 472,30

TASE - Vesi- ja viemärilaitoksen kirjanpidollinen taseyksikkö

VASTATTAVAA	2024	2023
OMA PÄÄOMA	7 825 202,28	8 000 398,96
Peruspääoma	6 342 186,10	6 342 186,10
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	1 658 212,86	1 879 906,37
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-175 196,68	-221 693,51
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	251 704,35	266 735,14
Poistoero	251 704,35	266 735,14
VIERAS PÄÄOMA	3 809 069,95	3 524 338,20
Lyhytaikainen	3 809 069,95	3 524 338,20
Ostovelat	116 046,76	74 063,85
Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymäl	3 568 926,60	3 327 966,71
Muut velat/Liittymismaksut ja muut vela	73 192,97	74 274,94
Siirtovelat	50 903,62	48 032,70
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	11 885 976,58	11 791 472,30

TUOSLASKELMA - Laskennallisesti eriytetty hulevesi

ulkoiset ja sisäiset

	2024		2023	
Liikevaihto	0,00		36,00	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-528,03		-760,46	
Palvelujen ostot	-20 172,66	-20 700,69	-7 234,90	-7 995,36
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-3 748,16		-1 675,38	
Henkilösivukulut	-896,05	-4 644,21	-418,36	-2 093,74
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-19 579,87	-19 579,87	-18 416,94	-18 416,94
Liikeylijäämä/alijäämä	-44 924,77		-28 506,04	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoituskulut	-4 197,00	-4 197,00	-4 197,00	-4 197,00
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-49 121,77		-32 667,04	

RAHOITUSLASKELMA - Laskennallisesti eriytetty hulevesi

	2024		2023	
Toiminnan rahavirta				
Liikeylijäämä/-alijäämä	-44 924,77		-28 470,00	
Poistot ja arvonalentumiset	19 579,87	-25 344,90	18 416,94	-10 053,06
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-15 535,67	-15 535,67	-39 900,49	-39 900,49
Toiminnan ja investointien rahavirta	-40 880,57		-49 953,55	
Vaikutus kaupungin kassavaroihin	-40 880,57		-49 953,55	

TASE - Laskennallisesti eriytetty hulevesi

VASTAAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	333 548,74	337 592,94
Aineelliset hyödykkeet	333 548,74	337 592,94
Kiinteät rakenteet ja laitteet	333 548,74	337 592,94
VASTAAVAA YHTEENSÄ	333 548,74	337 592,94

VASTATTAVAA	2024	2023
OMA PÄÄOMA	333 548,74	337 592,94
Jäännöspääoma	594 041,30	548 963,73
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	-211 370,79	-178 703,75
Huleveden ylijäämä/alijäämä	-49 121,77	-32 667,04
VIERAS PÄÄOMA	0,00	0,00
Lyhytaikainen	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	333 548,74	337 592,94

Jäännöspääoma muodostetaan vähentämällä omaisuus- ja saatavaeristä vieraan pääoman erät, varaukset ja oman pääoman muut erät. Jäännöspääoma muuttuu vuosittain muiden tase-erien muutosten seurauksena, siksi tasejatkuvuus ei toteudu.

Jäännöspääoma korvaa laskennallisessa eriytyksessä paitsi peruspääoman, myös sisäiset saamiset ja velat sekä yhdys-tilin.

Edellisten tilikausien alijäämä on selvitetty vuodesta 2015 alkaen. Tilikauden alijäämä sisältää myös sisäiset erät.

5.5

Kilpailulain 30 d § mukaisesti eriytetyn vuokrattujen tilojen tuloslaskelma

TULOSLASKELMA

	2024		2023	
Liikevaihto		2 339 073,31		2 399 978,71
Materiaalit ja palvelut				
Aineet tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-736 259,90		-861 344,99	
Palvelujen ostot	-217 022,44	-953 282,34	-222 126,78	-1 083 471,77
Henkilöstökulut	-111 334,29	-111 334,29	-163 272,32	-163 272,32
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-723 508,60	-723 508,60	-865 856,89	-865 856,89
Liiketoiminnan muut kulut		-626 361,86		-669 245,43
Liikelylijäämä/-alijäämä		-75 413,78		-381 867,70
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-75 413,78		-381 867,70

Vuokrattujen tilojen eriyttäminen on tehty neliöiden suhteessa.

6.TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

KIURUVEDEN KAUPUNGIN VUODEN 2024 TILINPÄÄTÖS

Kiuruvesi 31.3.2025

KAUPUNGINHALLITUS

Maritta Grönfors

Teemu Kattainen

Ahti Kilvensalmi

Mira Kokkonen

Matti Lappalainen

Seppo Piippo

Erkki Rintakuusi

Kirsi Tenhunen

Tommi Tikka

Emmi Tikkanen

Juha-Pekka Rusanen
kaupunginjohtaja

7. TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on annettu kertomus.

Kiuruvedellä ____/____ 2025

KPMG Oy Ab

Katri Hokkanen
JHT, KHT

8. LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA SÄILYTYSTAPOINEEN

KIRJANPITOKIRJAT

TILINPÄÄTÖS	säilytetään pysyvästi sähköisesti, sekä kirjaksi sidottuna
TASE-ERITTELYT	säilytetään tiedonohjaussuunnitelman mukaisesti paperilla määräajan
PÄIVÄKIRJA	säilytetään tiedonohjaussuunnitelman mukaisesti sähköisesti määräajan
PALKKAKIRJANPITO	
- palkkakortti	säilytetään tiedonohjaussuunnitelman mukaisesti paperilla määräajan
- palkkalaskelmat	säilytetään tiedonohjaussuunnitelman mukaisesti paperilla määräajan
- muutositmoitukset	säilytetään tiedonohjaussuunnitelman mukaisesti paperilla määräajan

TOSITELAJIT

tositelaji	nimi	tositenumerot	säilytys
ALKUSA	alkusaldot	1001 – 1004	paperilla määräajan
BUD	talousarvio	2001 – 2002	”
BUDL	lisätalousarvio	3001	”
KASSA1	kassatositteet	51001 – 51107	”
KLALKU	konsernin alkusaldot	99910001 – 99910012	”
KLKIRJ	konsernikirjaukset	99930001 – 99930007	”
KLYHT	konsernikirjaukset, tytäryht/kuntayht	99920001 – 99920008	”
KOMMUI	käyttöomaisuusmuistiot	39001 – 39013	”
KOMTOS	käyttöomaisuustositteet	34001 - 34124	”
MRP19	myyntiresk, laskulaji 19 (tonttivuokrat)	19000001 – 19000103	sähköisesti määräajan

MRP23	myyntiresk, laskulaji 23 (vuokrat/Tekpa)	23000001 – 23001215	”
MRP24	myyntiresk, laskulaji 24 (antolainat)	24000001 – 24000022	”
MRP46	myyntiresk, laskulaji 46 (taloustoimisto/Ylpa)	46000001 – 46000024	”
MRP47	myyntiresk, laskulaji 47 (elinkeino)	47000001 – 47000035	”
MRP51	myyntiresk, laskulaji 51 (opetus- ja sivistyspalv.)	51000001 – 51000459	”
MRP54	myyntiresk, laskulaji 54 (Effica, päivähoito)	54000001 – 54000833	”
MRP56	myyntiresk, laskulaji 56 (Primus, ylioppilastutkinto)	56000001 – 56000034	”
MRP59	myyntiresk, laskulaji 59 (vesilaitos, kertalaskutus)	59000001 – 59000151	”
MRP60	myyntiresk, laskulaji 60 (Tekpa, kertalaskutus)	60000001 – 60000757	”
MRP61	myyntiresk, laskulaji 61 (liikuntapalvelut)	61000001 – 61000100	”
MRP62	myyntiresk, laskulaji 62 (rakennusvalvonta)	62000001 – 62000128	”
MRP71	myyntiresk, laskulaji 71 (Hellewi, kansalaisopisto)	71000001 – 71001552	”
MRP75	myyntiresk, laskulaji 75 (Vesikanta, vesihuoltolaitos)	75000001 – 75013532	”
MRPHYV	myyntiresk, hyvityslaskun kuittaus	5310001 – 5310243	”
MRPK	myyntiresk, luottotappio	5410001 – 5410044	paperilla määräjän
MRPMAN	myyntiresk, manuaalisuoritukset	5110001 – 5110635	”

MRPVII	myyntiresk, viitesuoritukset	5210001 – 5210268	”
MUIRO2	muistiotositteet, CGI DataCycle360	15001 – 15105	sähköisesti määräajan
MUIRS2	muistiotositteet, sisäinen, CGI DataCycle360	25001 – 25135	”
MUISIS	muistiotositteet, sisäinen	20001 – 20067	paperilla määräajan
MUISTI	muistiotositteet	10001 – 10379	”
MUISTP	muistiotositteet, tilinpäätös	32001	sähköisesti määräajan
ORPMAK	ostoreskontramaksut	8990001 – 8990281	paperilla määräajan
ORPRO	ostolaskut	8000001 – 8007993	sähköisesti määräajan
PALKAT	palkkatositteet	100001 – 100033	paperilla määräajan
PANKKI	pankkien tiliotteet	101001 – 101344	”
SIJOIT	sijoitukset	53001 – 53029	”
SISROP	sisäiset laskut, CGI DataCycle360	40001 – 40181	sähköisesti määräajan
VYÖR	vyörytys	31001 – 31023	paperilla määräajan

9.TILILUETTELO

TULOSLASKELMAN TILIT

TOIMINTATUOTOT

Myyntituotot

- 3001 Vesi- ja jätevesimaksut
- 3003 Vesihuollon liittymismaksut
- 3004 Vesihuollon perusmaksut
- 3060 Muut liiketoiminnan tuotot
- 3099 Muut korvaukset
- 3100 Kotikuntakorvaukset
- 3115 Muut yhteistoimintakorvaukset
- 3133 Metsän myyntitulot
- 3134 Ateriapalveluiden myynti
- 3135 Oppisopimuskoulutuksen koulutu
- 3140 Muut myyntituotot
- 3199 Myyntituotot suunnittelu

Maksutuotot

- 3200 Muut yleishallinnon maksut
- 3257 Sos.toimen hoitopäivämaksut
- 3271 Opetuspalvelumaksut
- 3272 Pääsymaksut
- 3275 Muut opetus- ja kultt.toimen ma
- 3280 Suunnittelu- ja mittaustoiminn
- 3285 Rakennusvalvonta- ja -tarkastu
- 3286 Maankäyttö- ja kehitt.korvauks

- 3287 Muut yhdyskuntapalv. maksut
- 3291 Asiakirjojen lunastusmaksut
- 3292 Asiantuntijamaksut
- 3294 Muut palvelumaksut
- 3296 Karttojen myyntimaksut
- 3297 Katkaisu- ja jälleenkytk.maksut
- 3298 Viivästymismaksut
- 3299 Maksutuotot suunnittelu

Tuet ja avustukset

- 3300 Työllistämistuki
- 3310 Maakunnan kehittämisraha
- 3315 EU-tuki kunnan kehittämisproje
- 3316 OPH:n rahoitustuki
- 3320 Yhdistymisavustukset
- 3325 Koulumatkatuki
- 3326 Muut tuet ja avustukset valtio
- 3330 Muut tuet ja avustukset muilta
- 3332 Kela työterv.huollon korvaus
- 3350 Tuet ja av. kunnilta ja ky
- 3399 Tuet ja avustukset suunnittelu

Muut toimintatuotot

- 3410 Asuntojen vuokrat
- 3420 Muiden rakennusten vuokrat
- 3421 Sisäiset pääomavuokrat
- 3430 Maa- ja vesialueiden vuokrat
- 3450 Koneiden ja laitteiden vuokrat

- 3451 Autopaikkavuokrat
- 3460 Muut vuokratuotot
- 3510 Pysyv. vastaav.luovutusvoitot
- 3527 Vak.yht.vahinkovak.korvaukset
- 3530 Muut tuotot
- 3531 Vahingonkorvaustuotot
- 3536 Sakot ja uhkasakot
- 3599 Muut tuotot suunnittelu

VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN

- 3700 Valmistus omaan käyttöön

TOIMINTAKULUT

Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot

- 4001 Luottamushlöiden kok.palkkiot
- 4002 Luottamushlöiden ansionmen.kor
- 4003 Viranhaltijoiden kokouspalkkio
- 4008 Opettajien palkat Vael
- 4009 Opettajien palkat KuEL
- 4010 Viranhaltijoiden kuukausipalka
- 4011 Työsuhteisten kuukausipalkat
- 4012 Tuntipalkat
- 4020 Vuosilomansijaiset
- 4021 Sairaus- ja äitiyslomansijaise
- 4022 Sijaisten palkat (muut)
- 4023 Työllistettyjen palkat
- 4024 Tilapäiset kk-palkat

- 4025 Verollinen matkakorvaus
- 4030 Varallaolokorvaukset
- 4031 Muut erilliskorvaukset
- 4032 Asiantuntijapalkat
- 4033 Koulunkäynninohjaajien palkat
- 4037 L.edut menot
- 4038 L.edut tulot
- 4059 Siv.palvelumiesten päivärahat
- 4060 Jaksotetut palkat ja palkkiot
- 4230 Sairausvakuutuskorvaukset
- 4240 Tapaturmakorvaukset
- 4250 Muut KELAn korvaukset
- 4260 Muut henkilöstömen. korjauserä

Henkilösivukulut

Eläkekulut

- 4100 KuEL-palkkaperust.eläkemaksu
- 4101 KuEL-eläkemenoperust.eläkemaks
- 4103 VAEL-maksut
- 4104 Työkyvyttömyyseläkemaksu
- 4106 Tasausmaksu
- 4110 Muut työeläkemaksut
- 4130 Jaksotetut eläkekulut

Muut henkilösivukulut

- 4151 Työnantajan sosiaalivak.maksut
- 4160 Työttömyysvakuutusmaksut
- 4170 Tapaturmavakuutusmaksut

- 4175 Taloudellinen tuki
- 4180 Muut sosiaalivakuutusmaksut
- 4190 Jaksotetut sos.vak.maksut

Palvelujen ostot

- 4300 Asiakaspalv.ostot valtiolta
- 4301 Asiakaspalv.ostot kunnilta
- 4302 Asiakaspalv.ostot kuntayhtymil
- 4303 Asiakaspalv.ostot muilta
- 4315 Palvelusetelit
- 4340 Toimistopalvelut
- 4341 Asiantuntijapalvelut
- 4342 ICT-palvelut
- 4344 Rahoitus- ja pankkipalvelut
- 4350 Painatukset,ilmoitukset,markk.
- 4360 Posti- ja kuriiripalvelut
- 4361 Telepalvelut
- 4370 Vakuutukset
- 4380 Puhtaanapito
- 4381 Jätehuoltomaksut
- 4382 Jätevesimaksut
- 4383 Siivouspalvelumaksut
- 4384 Pesulapalvelut
- 4390 Rakenn. rakentamis- ja kunnoss
- 4391 Alueiden rakentamis ja kunnoss
- 4400 Koneiden,kaluston kunn.pitop
- 4410 Majoitus- ja ravitsemuspalvelu

- 4420 Matkustus- ja kuljetuspalvelut
- 4421 Henkilöstön matkakorvaukset
- 4422 Muut hlöstökuljetusmaksut
- 4423 Tavarankuljetusmaksut
- 4425 Kurssi- ja osall.maksut
- 4430 Sosiaali- ja terveystoimen palvelut
- 4439 Henkilöstön terveystoimen palvelut
- 4440 Opetus- ja kulttuuripalvelut
- 4441 Opiskelij.Ost.Koulutuspalvelut
- 4450 Osuus verotuskustannuksiin
- 4460 Muut yhteistoimintaosuudet
- 4470 Muut palvelut
- 4471 Kustannusten korv, päivähoito
- 4472 Vartiointi

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

- 4500 Toimisto- ja koulutarvikkeet
- 4501 Koulutarvikkeet
- 4502 Oppikirjat
- 4504 Monistuskulut
- 4510 Kirjallisuus
- 4511 AV-aineisto
- 4520 Elintarvikkeet
- 4530 Vaatteisto, työvaatteet, suojavä
- 4540 Lääkkeet ja hoitotarvikkeet
- 4550 Puhdistusaineet ja -tarvikkeet
- 4560 Poltto- ja voiteluaineet

- 4570 Lämmitys
- 4571 Sähkö
- 4572 Vesi
- 4580 Kalusto
- 4590 Rakennusmateriaali
- 4591 Opetuskalusto
- 4600 Muu materiaali

Avustukset

- 4700 Lasten kotihoidon tuki
- 4705 Yksityisen hoidon tuki
- 4707 Yksityisen hoid.tuen kuntalisä
- 4713 Lasten kotihoidontuen kuntalis
- 4730 Muut avustukset kotitalouksill
- 4740 Avustukset yhteisöille
- 4745 Työmarkkinatuen kuntaosuus

Muut toimintakulut

- 4800 Maa- ja vesialueiden vuokrat
- 4801 Asuntojen vuokrat
- 4820 Rakennusten ja huoneist. vuokr
- 4821 Rakennusten leasing
- 4825 Sisäiset pääomavuokratulut
- 4840 Koneiden ja laitteiden vuokrat
- 4841 ICT-laitteiden vuokrat
- 4860 Muut vuokrat
- 4895 Pääomavuokrat
- 4900 Välilliset verot

- 4910 Välittömät verot
- 4920 Pysyv.vastaavien myyntitappiot
- 4921 Luottotapp. toim.tuotoista(ms)
- 4940 Muut kulut
- 4942 Jäsenmaksut
- 4944 Viivästyskorot
- 4945 Vesioik.määräämät korvaukset
- 4946 Vahingonkorvaukset

OSUUS OSAKKUUSYHTEISÖJEN VOITOSTA/TAPPIOSTA

- 4996 Osuus osak.yht.voitosta
- 4997 Osuus osak.yht.tappiosta

VEROTULOT

- 5000 Kunnan tulovero
- 5100 Kiinteistövero
- 5200 Osuus yhteisöveron tuotosta
- 5400 Muut verot

VALTIONOSUUDET

- 5501 Kunnan peruspalv.valt.osuus
- 5551 Verotul.perust.valt.os.tasaus
- 5554 Verotulomenetykset kompensaa
- 5701 Opet.-ja kult.toim.muut valt.o
- 5801 Hark.var.valt.osuuden korotus
- 5850 Muut valtionosuudet
- 5890 Verotulomenetysten kompensaa

RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Korkotuotot

- 6000 Korkotuotot antolain. ulkopuol
- 6010 Korkotuotot ottolainasta ulkop
- 6015 Muun taseyks:n korkotuot. kunn
- 6020 Korkotuot. sijoituksista ja ta
- 6030 Maksuliikennetilien korkotuoto
- 6050 Muut korkotuotot

Muut rahoitustuotot

- 6100 Osinkotuotot ja osuuspääomien
- 6114 Korvaus peruspääomasta muilta
- 6116 Korvaus jäännöspääomasta
- 6120 Verotilitysten korot ja korotu
- 6130 Viivästyskorkotuotot
- 6140 Peruspääoman korot kuntayhtymi
- 6160 Arvopapereiden myyntivoitot
- 6169 Koronvaihtosop.korkotuotot
- 6170 Muut rahoitustuotot
- 6171 Takausprovisiot
- 6180 Arvon alentumisten palautumiset

Korkokulut

- 6210 Korkokulut lain.ulkopuolisilta
- 6240 Maksuliikennetilien korkomenot
- 6245 Muut korkokulut

Muut rahoituskulut

- 6303 Muun taseyksikön korvaus perus
- 6305 Korvaus jäännöspääomasta (kunn
- 6310 Verotilitysten korot
- 6320 Viivästyskor ja korotukset (menot
- 6330 Kurssitappiot rahoituslainoist
- 6350 Luottoprovisiot
- 6360 Arvonalent.vaiht.vast.rah.varo
- 6370 Arvonalent.pys.vast.sijoituksi
- 6375 Arvopapereiden myyntitappiot
- 6376 Korkosuojausten rahoituskulut
- 6379 Koronvaihtosop. korkokulut
- 6380 Muut rahoituskulut

POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Suunnitelman mukaiset poistot

- 7100 Poistot aineettomista oikeuksi
- 7110 Poistot tietokoneohjelmista
- 7120 Poistot muista pitkävaik.menoi
- 7130 Poistot rakennuksista
- 7140 Poistot kiint.rakenteista ja l
- 7150 Poistot koneista ja kalustosta
- 7160 Poistot muista aineel.hyödykke
- 7200 Pys.vast.myyntivoit.ja-tappiot
- 7210 Muut lisäpoistot

Omistuksen eliminointierot

- 7220 Positiivinen eliminointiero

7221 Negatiivinen eliminointiero

Konserniliikearvon poisto ja konsernireservin vähennys

7222 Konserniliikearvon poisto

7223 Konsernireservin vähennys

Arvonalentumiset

7230 Pysyv.vast.hyöd.arvonalentumis

7250 Arvonalentumisten palautumiset

SATUNNAISET ERÄT

Satunnaiset tuotot

8000 Pysyv.vastaavien myyntivoitot

8010 Omistuosuuksien luovutukset

8020 Vahingonkorv., takauskorv. ja

8030 Saadut akordit ja konserniavus

8040 Kirjauskäyt.muutoksesta aih.oi

8050 Muut satunnaiset tuotot

Satunnaiset kulut

8100 Pysyv.vastaavien myyntitappiot

8110 Omistuosuuksien luovutukset

8130 Annetut akordit ja konserniavu

8140 Kirjauskäyt.muutoksesta aih. o

8150 Muut satunnaiset kulut

TILINPÄÄTÖSSIIRROT

8200 Tilinpäätössiirrot

VÄHEMMISTÖOSUUDET

8300 Vähemmistöosuudet

POISTOERON MUUTOS

- 8500 Poistoeron lisäys (-)
- 8510 Verotuksen poistoeron lis (-)
- 8550 Poistoeron vähennys (+)
- 8560 Verotuksen poistoeron väh (+)

VARAUSTEN MUUTOS

- 8600 Varausten lisäys (-)
- 8650 Varausten vähennys (+)

RAHASTOJEN MUUTOS

- 8700 Rahastojen lisäys (-)
- 8750 Rahastojen vähennys (+)

TILIKAUDEN VEROT

- 8765 Tilikauden verot

LASKENNALLISET VEROT

- 8766 Laskennalliset verot

KUSTANNUSLASKENNALLISET ERÄT

Kustannuslaskennalliset menot

- 9800 Kustannuslaskennalliset menot
- 9880 Rahoituskulut pysyvät vastaava

Kustannuslaskennalliset tulot

- 9900 Kustannuslaskennalliset tulot
- 9980 Pys.vastaavat po.kust.korko

VYÖRYTYSERÄT

Vyörytyserämenot

- 9100 Vyörytyserämenot

Vyörytyserätulot

9200 Vyörytyserätulot

VASTAKIRJAUKSET, EI MUKAAN

9999 Vastakirjaukset, ei mukaan

TASETILIT

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

1000 Aineettomat oikeudet

1005 Tietokoneohj.lisenssimaksut

1006 Muut aineettomat oik.(Konsta)

1008 Konserniliikearvo

Muut pitkävaikutteiset menot

1010 Muut pitkävaikutteiset menot

1011 Tietokoneohjelm.(pl lisenssim)

Ennakkomaksut

1020 Ennakkomaksut

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

1100 Maa- ja vesialueet

Rakennukset

1110 Asuinrakennukset

1115 Hallinto- ja laitusrakennukset

1120 Tehdas- ja tuotantorakennukset

1123 Muut rakennukset

Kiinteät rakenteet ja laitteet

1130 Maa- ja vesirakenteet

1140 Johtoverkostot ja laitteet

1150 Muut kiinteät rakenteet ja lai

Koneet ja kalusto

1160 Kuljetusvälineet

1170 Muut koneet ja kalusto

1174 Tietokonelaitteet

1175 Viestintälaitteet

Muut aineelliset hyödykkeet

1187 Muut hyödykkeet

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

1190 Ennakkomaksut

1195 Keskeneräiset hankinnat

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

1201 Tytäryhteisöosakkeet ja -osuud

1202 Asunto-osakk. tytäryhteisöissä

1203 Kuntayhtymäosuudet

1212 Muut osakkeet ja osuudet

1213 Muut asunto-osakkeet

Osakkuusyhteisöosuudet

1205 Osakkuusyhteisöosakkeet ja -os

Joukkovelkakirjalainasaamiset

1215 Jvk-saamiset tytäryhteisöiltä

- 1216 Jvk-saamiset jäsenkuntayhtymil
- 1217 Jvk-saamiset osakkuus- ja muil
- 1218 Jvk-saamiset muilta kuntayhtym
- 1219 Jvk-saamiset taseyksiköiltä
- 1220 Jvk-saamiset valtiolta
- 1221 Jvk-saamiset muilta

Muut lainasaamiset

- 1231 Muut lainasaam. Tytäryhteisöil
- 1233 Muut lainasaam. osakkuus- ja m
- 1238 Muut lainasaam. muilta
- 1239 Antolainasaamiset

Muut saamiset

- 1246 Muut saamiset muilta
- 1247 Muut saamiset
- 1248 Liittymismaksusaamiset

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

Valtion toimeksiannot

- 1400 Valtion toimeksiantojen maksul
- 1410 Välitetyt valtion lainat
- 1412 Asuntolainasaatavat
- 1413 Velkajärjestelylainat
- 1414 Välitettyjen lainojen korot
- 1420 Muut valtion toimeksiannot

Lahjoitusrahastojen varat

- 1440 Lahjoitus rahastojen varat

Muut toimeksiantojen varat

- 1460 EU-tukien toimeksiannot
- 1470 Asuntoyhtiöiden rakentamismeno
- 1480 Muut toimeksiannot

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet

- 1500 Aineet ja tarvikkeet

Keskeneräiset tuotteet

- 1530 Keskeneräiset tuotteet

Valmiit tuotteet

- 1550 Valmiit tuotteet/Tavarat

Muu vaihto-omaisuus

- 1570 Muu vaihto-omaisuus

Ennakkomaksut

- 1590 Ennakkomaksut

Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

Myyntisaamiset

- 1600 Pa.Myyntisaam. tytäryht:ltä
- 1605 Pa.Myyntisaam. jäsenkuntayh:tä
- 1610 Pa.Myyntisaam. osakk. ja muilt
- 1615 Pa.Kunnan sisäiset myyntisaam
- 1616 Myyntisaamiset kunnalta
- 1620 Pa.Myyntisaamiset muilta

Lainasaamiset

- 1630 Lainasaam. tytäryhteisöiltä

- 1635 Lainasaam. jäsenkuntayhtymiltä
- 1640 Lainasaam. osakkuus- ja muilta
- 1642 Lainasaam. muilta kuntayhtymil
- 1645 Lainasaam. valtiolta
- 1646 Lainasaam. liikelaitoksilta
- 1648 Lainasaam. muilta taseyksiköil
- 1650 Muut kunnan sisäiset lainasaam
- 1651 Lainasaamiset kunnalta
- 1652 Liittymismaksusaamiset
- 1655 Lainasaamiset muilta

Laskennalliset verosaamiset

- 1658 Laskennalliset verosaamiset

Muut saamiset

- 1660 Muut saamiset tytäryhteisöiltä
- 1662 Muut saamiset jäsenkuntayhtymi
- 1665 Muut saamiset osakkuus- ja mui
- 1666 Valtionosuussaamiset
- 1668 Kunnan sisäiset muut saamiset
- 1688 Muut saamiset
- 1689 Muut saamiset kunnalta

Siirtosaamiset

- 1690 Siirt.korot tytäryhteisöltä
- 1695 Siirt.korot jäsenkuntayhtymilt
- 1700 Siirt.korot osakkuus- ja muilt
- 1705 Siirt.korot taseyksiköiltä
- 1709 Siirtyvät korot kunnalta

- 1710 Siirt.korot muilta
- 1712 Muut siirtosaamiset KONSTA
- 1714 Muut siirtosaam. kunnalta
- 1715 Muut siirtosaam. tytäryhteisöi
- 1716 Muut siirtosaam. jäsenkuntayht
- 1717 Muut siirtosaam. osakkuus- ja
- 1718 Muut siirtosaam. taseyksiköilt
- 1719 Muut siirtosaam. muilta

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset

- 1720 Myyntisaamiset
- 1721 Myyntisaamiset vanha MR
- 1725 Myyntisaam. jäsenkuntayhtymilt
- 1730 Myyntisaam. osakkuus- ja muilt
- 1735 Kunnan sisäiset myyntisaam.
- 1738 Myyntisaamiset kunnalta
- 1739 Myyntisaamiset valtiolta
- 1740 Myyntisaamiset muilta
- 1741 La myyntisaamiset(ei MR kautta
- 1749 Luottotappiovaraus

Lainasaamiset

- 1750 Lainasaam. tytäryhteisöiltä
- 1755 Lainasaam. jäsenkuntayhtymiltä
- 1758 Lainasaam. osakkuus- ja muilta
- 1760 Lainasaam. muilta kuntayhtymil
- 1761 Lainasaamiset kunnalta

- 1762 Lainasaam. valtiolta
- 1763 Lainasaam. liikelaitoksilta
- 1764 Lainasaam. muilta taseyksiköil
- 1765 Muut kunnan sisäiset lainasaam
- 1766 Lainasaam. konsernitililtä
- 1770 Lainasaamiset muilta
- 1771 Palkkaennakot
- 1772 Matkaennakot

Laskennalliset verosaamiset

- 1778 Laskennalliset verosaamiset

Muut saamiset

- 1780 Muut saamiset tytäryhteisöiltä
- 1781 Muut saam.kunnalta (yhdystili)
- 1782 Muut saamiset muilta
- 1785 Muut saamiset jäsenkuntayhtymi
- 1790 Muut saamiset osakkuus- ja mui
- 1791 Valtionosuussaamiset
- 1794 Viitesuor.jaon välitili (tekn)
- 1795 Kunnan sisäiset muut saamiset
- 1796 Muut saamiset kunnalta
- 1797 Oppilaiden tapaturmat
- 1798 Menojen selvittelytili
- 1799 Myyntireskontran välitili
- 1805 Alv-saamiset, väh.kelpoiset
- 1806 Arvonlisäveron palautus verott
- 1808 Alv-saamiset, pal.kelpoiset

- 1809 Alv-saamiset, laskenn.palautuk
- 1810 Muut saamiset
- 1812 Jaksotukset

Siirtosaamiset

- 1815 Siirt.korot tytär yhteisöiltä
- 1817 Siirtyvät korot kunnalta
- 1818 Siirt.korot jäsenkuntayhtymilt
- 1819 Siirt.korot osakkuus- ja muilt
- 1820 Siirt.korot taseyksiköiltä
- 1821 Siirt.korot muilta
- 1822 Muut siirtosaam. tytär yhteisöi
- 1823 Muut siirtosaam. jäsenkuntayht
- 1824 Muut siirtosaam. osakkuus- ja
- 1825 Muut siirtosaam. taseyksiköilt
- 1826 Muut siirtosaam. muilta
- 1827 Yksityispuhelut(siirtosaamiset
- 1828 Postimaksukoneen ennakkomaksut
- 1829 Siirtosaamiset KONSTA

Rahoitusarvopaperit

Osakkeet ja osuudet

- 1830 Osakkeet ja osuudet
- 1831 Osakkeet ja osuudet

Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin

- 1850 Sijoitukset valtion velkasitou
- 1855 Sijoitukset kuntatodistuksiin
- 1860 Sijoitukset muihin rahamarkkin

Joukkovelkakirjalainasaamiset

1870 Jvk-saamiset valtiolta

1875 Jvk-saamiset kunnilta ja kunta

1880 Jvk-saamiset muilta

Muut arvopaperit

1890 Muut arvopaperit

1892 Muut arvopaperit

Rahat ja pankkisaamiset

1900 Kassatilit

1901 Kassaselvittelytili 1

1902 Kassaselvittelytili 2

1903 Kassaselvittelytili 3

1904 Kassaselvittelytili 4

1905 Kassaselvittelytili 5

1906 Kassaselvittelytili 6

1907 Kassaselvittelytili 7

1908 Kassaselvittelytili 8

1909 Kassaselvittelytili 9

1920 Maksuliikennetilit

1960 Talletustilit

1980 Rahasiirtojen selvittelytili

1981 Rahastosiirtojen selvittelytili

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma

2000 Peruspääoma

2005 Liittymismaksurahasto

Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat

2006 Säätiöiden ja yhd. peruspääoma

Arvonkorotusrahasto

2010 Arvonkorotusrahasto

Muut omat rahastot

2015 Rahastopääomat

Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä

2040 Ed. tilikausien yli-/alijäämä

Tilikauden ylijäämä/alijäämä

2050 Tilikauden yli-/alijäämä

VÄHEMMISTÖOSUUDET

2060 Vähemmistöosuudet

KONSERNIRESERVI

2399 Konsernireservi

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Poistoero

2100 Poistoero

Vapaaehtoiset varaukset

2110 Investointivaraukset

PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset

2120 Eläkevaraukset

Muut pakolliset varaukset

2130 Muut pakolliset varaukset

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot

- 2300 Välitettävät valtion lainat
- 2310 Välitetyt valtion lainat
- 2311 Velkajärjestelylainat
- 2320 Muut valtion toim.antojen pääo

Lahjoitusrahastojen pääomat

- 2325 Lahjoitusrahastojen pääomat
- 2355 Testamenttien pääomat

Muiden toimeksiantojen pääomat

- 2360 Muiden toimeksiantojen pääomat

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Joukkovelkakirjalainat

- 2400 Joukkovelkakirjalainat
- 2405 Valuuttamääräiset JVK-lainat

Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta

- 2409 Pitkäaik.lainojen lis/väh (R)
- 2410 Lainat kotimaisilta talletuspa
- 2411 Lainat Kuntarahoitus Oy:ltä
- 2413 Lainat Muilta kotimaisilta rah
- 2414 Lainat Ulkomaisilta rahoitus-

Lainat julkisyhteisöiltä

- 2420 Lainat Valtiolta
- 2421 Lainat kunnilta ja kuntayhtymi

- 2422 Lainat kuntien eläkevakuutukse
- 2423 Lainat muilta sosiaaliturvah
- 2424 Lainat kunnalta

Lainat muilta luotonantajilta

- 2430 Lainat muilta kotimaisilta
- 2435 Lainat muilta ulkomaisilta

Saadut ennakot

- 2440 Tytär-yhteisöiltä saadut ennakot
- 2442 Jäsenkuntayhtymiltä saadut enn
- 2445 Osakkuus- ja muilta om.yhteisy
- 2446 Saadut sisäiset ennakot
- 2448 Muilta saadut ennakot
- 2449 Saadut ennakot

Ostovelat

- 2450 Ostovelat tytär-yhteisöille
- 2451 Ostovelat jäsenkuntayhtymille
- 2452 Ostovelat osakkuus- ja muille
- 2453 Sisäiset ostovelat
- 2454 Ostovelat muille
- 2455 Ostovelat kunnalta
- 2457 Ostovelat (konsta)

Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat

- 2460 Muut velat tytär-yhteisöille
- 2461 Muut velat kunnalta
- 2462 Muut velat jäsenkuntayhtymille
- 2463 Muut velat osakkuus- ja muilta

- 2462 Muut velat jäsenkuntayhtymille
- 2463 Muut velat osakkuus- ja muilta
- 2464 Muut velat muille kuntayhtymil
- 2466 Muut velat Valtiolle
- 2468 Muut velat muille
- 2469 Liittymismaksut ja muut velat

Siirtovelat

- 2470 Siirt.korot tytäryhteisöille
- 2472 Siirt.korot jäsenkuntayhtymill
- 2475 Siirt.korot osakkuus- ja muill
- 2477 Siirt.korot taseyksiköille
- 2478 Siirt.korot muille
- 2479 Siirtyvät korot kunnalta
- 2481 Sisäiset siirtovelat
- 2482 Siirtovelat kunnalta

Laskennalliset verovelat

- 2480 Laskennalliset verovelat
- 2658 Laskennalliset verovelat (pa)

Lyhytaikainen

Joukkovelkakirjalainat

- 2500 Joukkovelkakirjalainat la.
- 2501 Lyh.osuudet JVK-lainoista
- 2505 La. valuuttamääräiset jvk-lain

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta

- 2510 La.lainat kotimaisilta talletu
- 2511 La.lainat Kuntarahoitus Oy:ltä

- 2513 La.lainat muilta kotimaisilta
- 2514 La.lainat ulkomaisilta rahoitu
- 2515 Lyh.osuudet rahoitus- ja vakuu

Lainat julkisyhteisöiltä

- 2520 La.lainat Valtiolta
- 2521 La.lainat Kunnilta ja kuntayht
- 2522 La.lainat Kuntien eläkevakuutu
- 2523 La.lainat Muilta sosiaaliturva
- 2524 Lyhytaik.lainat kunnalta
- 2525 Lyh.osuudet julkisyhteisöiltä
- 2526 Lyh.osuudet kunnalta (II)

Lainat muilta luotonantajilta

- 2529 La.lainat/konsernitili
- 2530 La.lainat muilta kotimaisilta
- 2531 La.lainat muilta ulkomaisilta
- 2535 Lyh.osuudet muilta luotonantaj

Saadut ennakot

- 2540 La.saadut ennakot tytäryhteisö
- 2541 La.saadut ennakot jäsenkuntayh
- 2542 La.saadut ennakot osakkuus- ja
- 2543 La.saadut sisäiset ennakot
- 2544 La.saadut ennakot muilta

Ostovelat

- 2538 Lyhytaik.ostovelat kunnalle
- 2539 Lyhytaik.ostovelat valtiolle
- 2545 La.ostovelat tytäryhteisöille

- 2546 La.ostovelat jäsenkuntayhtymil
- 2547 La.ostovelat osakkuus- ja muil
- 2548 La.ostovelat (ei OR kautta)
- 2549 La.ostovelat muille

Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat

- 2536 Vuokratakuut
- 2550 La.muut velat tytäryhteisöille
- 2551 La.muut velat jäsenkuntayhtymi
- 2552 La.muut velat osakkuus- ja mui
- 2553 La.muut velat kunnalta
- 2554 La.sisäiset muut velat
- 2555 La.muut velat muille
- 2556 Myyntien arvonlisävero
- 2557 Ennakonpidätysvelka
- 2558 Sosiaaliturvamaksuvelka
- 2559 Tulojen selvittelytili
- 2560 Lyhytaik.muut velat
- 2561 Ostoreskontran välitili
- 2562 Alv-velka
- 2563 Puolueverot
- 2564 Jäsenmaksut
- 2565 Lähdeverot
- 2566 Ulosotot
- 2567 Nettopalkat
- 2569 Muut velat la (konsta)

Siirtovelat

2570	Siirt.korot tytär yhteisöille
2571	Siirt.korot jäsenkuntayhtymillä
2572	Siirt.korot osakkuus- ja muilla
2574	Siirt.korot taseyksiköille
2575	Siirt.korot muille
2576	Siirtyvät korot kunnalta
2580	Lomapalkkajaksotus
2581	Tuntip lomapalkkavaraus
2583	Valtionosuusennakot
2584	Muut siirtovelat tytär yhteisöille
2585	Muut siirtovelat jäsenkuntayhtymillä
2586	Muut siirtovelat osakkuus- ja muilla
2587	Muut siirtovelat taseyksiköillä
2588	Muut siirtovelat ORP
2589	Muut siirtovelat muille
2590	KuEL-varhemaksut
2591	KuEL-työntekijän eläkemaksut
2592	KuEL-työnantajan palkkaperuste
2593	Vael-työntekijän eläkemaksut
2594	Vael-työnantajan eläkemaksut
2595	Työttömyysvakuutusmaksut, työntekijä
2596	Työttömyysvakuutusmaksut
2597	Työtapaturmavakuutusmaksut, työnantaja
2598	TyEL-työntekijän eläkemaksut
2599	TyEL-työnantajan eläkemaksut

- 2600 KuEL-eläkemenoperusteinen eläk
- 2601 Kuel-taloudellinen tuki
- 2609 Palkkojen menoajämät
- 2902 Taloustoimen selvittelytili
- 2905 Sivan selvittelytili
- 2906 Edelleen lask puh-postimaksut
- 2908 Ostovelat (vanhat)
- 2987 KOM-myyntihint tietokoneohjelm.
- 2988 KOM-myyntihint muut aineet.hyöd.
- 2989 KOM-myyntihint maa-ja vesialueet
- 2990 KOM-myyntihint asuinrakennukset
- 2991 KOM-myyntihint muut rakennukset
- 2992 KOM-myyntihint kiint.rak. ja lait
- 2993 KOM-myyntihint tietokonelaitteet
- 2994 KOM-myyntihint viestintälaitteet
- 2995 KOM-myyntihint kuljetusvälineet
- 2996 KOM-myyntihint muut kon. ja kalus
- 2997 KOM-myyntihint muut aineel.hyöd.
- 2998 KOM-myyntihint osakkeet ja osuud
- 2999 Pysyvien vastaavien välitili

Laskennalliset verovelat

- 2778 Laskennalliset verovelat la